

Skatteutskottets betänkande

1978/79: 55

med anledning av propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstskatten, m. m. jämte motioner

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i propositionen 1978/79: 160 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
4. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
5. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
6. lag om ändring i lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.,
7. lag om ändring i lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse,
8. lag om upphävande av förordningen (1972: 140) om skattebortfallsbidrag,
9. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,
10. lag om skattelättnad för vissa gåvor,
11. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvskatt och gåvoskatt,
12. lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308),
13. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
14. lag om ändring i lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring,
15. lag om ändring i lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer.

Det under 7 angivna förslaget har upprättats i samråd med chefen för kommundepartementet och de under 13 och 14 upptagna förslagen i samråd med chefen för socialdepartementet.

I propositionen lämnas förslag om en fortsatt reformering av inkomstskatten. Marginalskattesänkningar föreslås för 1980 års inkomster mellan ca 34 000 kr. och 114 000 kr. Den största sänkningen, med 5 procentenheter, genomförs i skikten mellan 57 000 kr. och 74 000 kr. Vidare föreslås att en marginalskattespärr införs, enligt vilken den sammanlagda statliga och kommunala marginalskatten inte får överstiga en viss gräns. Denna föreslås utgöra 80 % i inkomstskikt upp till 30 basenheter – 171 000 kr. år 1980 – och 85 % för inkomstdelar därutöver. Den gällande regeln om begränsning av det totala skatteuttaget, den s. k. 80/85-procentregeln, föreslås anpassad till marginalskattetaket.

I propositionen redovisas den lagtekniska regleringen av den reform av det kommunala skatteunderlaget som utgör ett led i propositionen om den kommunala ekonomin (prop. 1978/79: 95). Grundavdraget vid den kommunala inkomsttaxeringen föreslås i det sammanhanget höjt från 4 500 kr. till 6 000 kr., medan det statliga grundavdraget föreslås slopat. Den särskilda skattereduktionens storlek anpassas till de nya reglerna för grundavdragen och en teknisk anpassning av den statliga inkomstskatteskalen genomförs.

Även utformningen av folkpensionärernas skattelättnader behandlas i propositionen. En utredning om dessa frågor aviseras.

Vidare föreslås i propositionen att en begränsad avdragsrätt införs vid inkomstbeskattningen för gåvor till bl. a. internationell biståndsverksamhet. Avdrag föreslås ske i form av skattereduktion.

I propositionen redovisas att den sammanlagda effekten på statsbudgeten år 1980 till följd av dels de nu föreslagna inkomstskattelättnaderna, dels de ökade bidrag som har föreslagits i propositionen om den kommunala ekonomin kan beräknas till ca 4 450 milj. kr. Förslag har i propositionen med riktlinjer för energipolitiken (prop. 1978/79: 115) lagts om vissa energiskatteskärpningar som beräknas öka statens inkomster med ca 600 milj. kr. Inom kort kommer också förslag att framläggas om att värdet av anställdas bilförmån skall ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter och att barnomsorgsavgift skall erläggas också av egenföretagare. Dessa två förslag beräknas komma att medföra en förstärkning med ca 700 milj. kr. för statsbudgeten.

Som ytterligare inkomstförstärkning föreslås i propositionen en höjning av stämpelskatten vid förvärv av fast egendom och av tomträtt samt vid in-teckning. Höjningen beräknas inbringa drygt 550 milj. kr. Ställningstagande till hur återstående finansieringsbehov skall täckas föreslås ske i höst. Till dess skall en snabbutredning ta fram material som kan belysa olika former av bruttoskatter som är tänkbara som alternativ för finansieringen. Det betonas i propositionen att en finansiering av de föreslagna reformerna är nödvändig.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1980.

De i propositionen intagna författningsförslagen är följande:

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹

dels att 8 §, 9 § 2 och 3 mom., 10 § 1 mom. samt 11 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 10 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §²

Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under beskattningsåret, äger att å den taxerade inkomsten åtnjuta statligt grundavdrag, varvid 48 § 2 och 3 mom. samt 49 § kommunalskattelagen skola äga motsvarande tillämpning.

Förening, som är hänförlig under 53 § 1 mom. första stycket e) kommunalskattelagen, äger att från den taxerade inkomsten åtnjuta statligt grundavdrag med 2 000 kronor.

9 §

2 mom.³ För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten, minskad med det statliga grundavdrag, var till den skattskyldige är berättigad. Den beskattningsbara inkomsten skall angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga hava varit väsentligen nedsatt av anledning, varom i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928: 370) förmäles, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, läns-

2 mom. Har skattskyldig varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret och har skatteförmågan varit väsentligen nedsatt av sådan anledning, som anges i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928: 370), får efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens prövning den skattskyldiges taxerade inkomst minskas med avdrag enligt bestämmelserna i nämnda lagrum. Vad härefter återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör beskattningsbar inkomst.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 770.

² Senaste lydelse 1977: 573.

³ Lydelse enligt prop. 1978/79: 86.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

rättens *beprövande* den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, *förutom med statligt grundavdrag*, med *ytterligare* avdrag enligt bestämmelserna i nämnda lagrum.

Vad *härefter* återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör *för skattskyldig, som nu nämnts*, beskattningsbar inkomst.

För förening, som äger rätt till grundavdrag enligt 8 §, utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med statligt grundavdrag.

3 mom.⁴ Ha makar, som under beskattningsåret levt tillsammans och under någon del därav varit bosatta här i riket, båda haft taxerad inkomst, skall beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst för dem båda beräknas enligt följande.

Med A-inkomst förstås inkomst av tjänst, dock icke periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt som avses i 31 § kommunal-skattelagen, samt inkomst av jordbruksfastighet och rörelse om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning. Med B-inkomst förstås övriga inkomster.

Beskattningsbar A-inkomst *utgöres* av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges A-inkomst minskat med allmänna avdrag, förlustavdrag, *grundavdrag* och sådant avdrag *utöver grundavdrag* som avses i 2 mom. *andra* stycket. Beskattningsbar A-inkomst avrundas nedåt till helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Beskattningsbar B-inkomst *utgöres* av skillnaden mellan den skattskyldiges beskattningsbara inkomst, beräknad enligt 2 mom., och den beskattningsbara A-inkomsten.

Beskattningsbar A-inkomst *utgöres* av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges A-inkomst minskat med allmänna avdrag, förlustavdrag och sådant avdrag som avses i 2 mom. *första* stycket. Beskattningsbar A-inkomst avrundas nedåt till helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Beskattningsbar B-inkomst *utgöres* av skillnaden mellan den skattskyldiges beskattningsbara inkomst, beräknad enligt 2 *eller* 4 mom., och den beskattningsbara A-inkomsten.

Nuvarande lydelse

10 §

1 mom.⁵ Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

⁴ Senaste lydelse 1970:163.

⁵ Senaste lydelse 1978:912.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 3 *basenheter* enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

2 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger

3 men icke	5 basenheter:	grundbeloppet för	3 basenheter och	4 % av återstoden:
5 " "	6 " "	" "	5 " "	8 % " "
6 " "	7 " "	" "	6 " "	13 % " "
7 " "	8 " "	" "	7 " "	16 % " "
8 " "	9 " "	" "	8 " "	20 % " "
9 " "	10 " "	" "	9 " "	25 % " "
10 " "	11 " "	" "	10 " "	29 % " "
11 " "	12 " "	" "	11 " "	33 % " "
12 " "	13 " "	" "	12 " "	35 % " "
13 " "	14 " "	" "	13 " "	40 % " "
14 " "	16 " "	" "	14 " "	45 % " "
16 " "	20 " "	" "	16 " "	49 % " "
20 " "	30 " "	" "	20 " "	53 % " "
30 basenheter		" "	30 " "	58 % " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Föreslagen lydelse

10 §

1 mom. Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 1 *basenhet* enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

1 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger

1 men icke	4 basenheter:	grundbeloppet för	1 basenhet och	2 % av återstoden;
4 " "	5 " "	" "	4 basenheter och	4 % " "
5 " "	6 " "	" "	5 " "	5 % " "
6 " "	7 " "	" "	6 " "	8 % " "
7 " "	8 " "	" "	7 " "	12 % " "
8 " "	9 " "	" "	8 " "	15 % " "
9 " "	10 " "	" "	9 " "	19 % " "
10 " "	11 " "	" "	10 " "	21 % " "
11 " "	12 " "	" "	11 " "	25 % " "
12 " "	13 " "	" "	12 " "	29 % " "
13 " "	14 " "	" "	13 " "	33 % " "
14 " "	15 " "	" "	14 " "	38 % " "
15 " "	16 " "	" "	15 " "	43 % " "
16 " "	17 " "	" "	16 " "	45 % " "
17 " "	20 " "	" "	17 " "	48 % " "
20 " "	30 " "	" "	20 " "	53 % " "
30 basenheter		" "	30 " "	58 % " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §

Vid beräkning av statlig inkomstskatt gäller följande i fråga om fysisk person, som varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, och för oskiftat dödsbo efter den som vid sin död var bosatt här.

Statlig inkomstskatt tas inte ut i den mån den tillsammans med kommunal inkomstskatt överstiger 80 procent av någon del av den beskattningsbara inkomsten upp till 30 basenheter och 85 procent av någon del av den beskattningsbara inkomsten därutöver.

Har skattskyldig inkomst som enligt kommunalskattelagen (1928: 370) beskattas i annan kommun än hemortskommunen anses inkomst i hemortskommunen utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Har skattskyldig inkomst i två eller flera kommuner utom hemortskommunen skall den största av dessa inkomster anses utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten i nämnda kommuner. Uppgår inkomst i två eller flera kommuner till samma belopp skall inkomst i den kommun som har den högsta skattesatsen, anses utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Motsvarande skall gälla vid sådan fördelning som avses i 60 § kommunalskattelagen.

Skall makars inkomster läggas samman enligt 11 § 1 mom. beräknas statlig inkomstskatt med utgångspunkt i de regler som enligt tredje stycket ovan gäller för make

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

som har den högsta A-inkomsten. Bestämmelserna tillämpas därvid som om denne make var skattskyldig även för andra makens B-inkomst. Har makarna skilda hemortskommuner anses hemortskommunen för maken med den högsta A-inkomsten vara makarnas gemensamma. Är makarnas inkomster lika stora skall den kommun där skattesatsen är högst anses som hemortskommun.

11 §

1 mom.⁶ Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst, varvid anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning.

Har vid dylik taxering avdrag, varom i 4 § 1 mom. förmäles, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst.

Avdrag, som i 9 § 2 mom. andra stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig, varvid bestämmelserna i 52 § 1 mom. fjärde och femte styckena kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning.

Avdrag, som i 9 § 2 mom. första stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig, varvid bestämmelserna i 52 § 1 mom. fjärde och femte styckena kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning.

I fall då endast ena maken har beskattningsbar inkomst, beräknas skatten på hans beskattningsbara inkomst utan uppdelning i beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst.

Ha båda makarna beskattningsbar inkomst, beräknas skatten enligt sjätte–nionde styckena.

Har båda makarna beskattningsbar inkomst, beräknas skatten enligt sjätte–åttonde styckena.

Skatt på beskattningsbar A-inkomst beräknas för vardera maken för sig.

Ha makarna enbart beskattningsbar B-inkomst, beräknas skatten på det sammanlagda beloppet av dessa inkomster och fördelas på makarna efter förhållandet mellan de beskattningsbara inkomsterna.

I annat fall sammanlägges beskattningsbar B-inkomst hos make,

Beskattningsbar B-inkomst hos make, som har den lägsta beskattningsbara A-inkomsten, sammanläggs med andra makens beskattningsbara inkomst. Därefter beräknas skatt med tillämpning av 10 § 1 mom. på summan av nämnda B-inkomst och andra makens beskatt-

⁶ Senaste lydelse 1976: 68.

Nuvarande lydelse

som har den lägsta beskattningsbara A-inkomsten, med andra makens beskattningsbara inkomst. Därefter beräknas skatt med tillämpning av 10 § 1 mom. på summan av nämnda B-inkomst och andra makens beskattningsbara inkomst. Skatten på makarnas B-inkomster utgör skillnaden mellan den sålunda beräknade skatten och den skatt som belöper på den i nämnda summa ingående beskattningsbara A-inkomsten. Skatten på B-inkomst fördelas på makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara B-inkomster. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. skola därvid iakttagas.

Om det sammanlagda beloppet av makars B-inkomster *icke* överstiger 2000 kronor, *skola* dessa inkomster vid tillämpning av detta moment anses som A-inkomst.

Sammanlagda beloppet av skatt på makes beskattningsbara A-inkomst och B-inkomst utgör makes statliga inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången vid 1981 års taxering.

Föreslagen lydelse

ningsbara inkomst. Skatten på makarnas B-inkomster utgör skillnaden mellan den sålunda beräknade skatten och den skatt som belöper på den i nämnda summa ingående beskattningsbara A-inkomsten. Skatten på B-inkomst fördelas på makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara B-inkomster. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. skola därvid iakttagas.

Vid tillämpning av detta moment *skall*, om det sammanlagda beloppet av makars B-inkomster *inte* överstiger 2000 kronor, dessa inkomster anses som A-inkomst. *Vidare skall minst 4 500 kronor av vardera makens beskattningsbara inkomst anses som A-inkomst.*

2 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs att 19 §, 48 § 2 och 3 mom., 53 § 1 mom., punkt 14 av anvisningarna till 21 §, punkt 9 av anvisningarna till 24 §, punkt 9 av anvisningarna till 28 § samt punkt 12 av anvisningarna till 32 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

¹ Senaste lydelse 1978: 944.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

vinst å icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3 eller 4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

Nuvarande lydelse

Förelagen lydelse

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring:

ersättning på grund av skadeförsäkring, dock ej i den mån köpeskillning, som skulle hava influtit därest försäkrad egendom i stället försålts, varit att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse eller i den mån ersättningen eljest motsvarar sådan skattepliktig intäkt eller motsvarar sådan avdragsgill omkostnad, vilken är att hänföra till någon av nämnda förvärvskällor:

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke föreflegat;

ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 4 500 kronor eller högre belopp för år;	ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år;
--	--

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973: 349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring, så ock hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977: 392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl.;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjuts vid avsättning till stiftelsen;

kompensation av staten för bensinskatt på bensen som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg.

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

(Se vidare anvisningarna.)

48 §

2 mom.² Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, äger att å den i hemortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta kommunalt grundavdrag med 4 500 kronor.

Har skattskyldig under beskattningsåret uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör skattepliktig inkomst enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt skall grundavdraget minskas med en tolfedel för varje period om trettio dagar för vilken den skattskyldige uppburit beskattningsbar inkomst enligt nämnda lag samt enligt 1 § 2 mom. lagen skattepliktig dagpenning. *Det sålunda beräknade grundavdraget avrundas uppåt till helt tiotal kronor.*

3 mom.³ Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt endast under en del av beskattningsåret, äger i hemortskommunen åtnjuta kommunalt grundavdrag som för varje kalendermånad eller del därav, varunder han varit här i riket bosatt, utgör en tolfedel av 4 500 kronor. Härvid gäller bestämmelserna i 2 mom. andra stycket. *Det avdragsbelopp, som sålunda erhålles, avrundas uppåt till helt tiotal kronor.*

2 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, äger att å den i hemortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta kommunalt grundavdrag med 6 000 kronor.

Har skattskyldig under beskattningsåret uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör skattepliktig inkomst enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt skall grundavdraget minskas med 500 kronor för varje period om trettio dagar för vilken den skattskyldige uppburit beskattningsbar inkomst enligt nämnda lag samt enligt 1 § 2 mom. lagen skattepliktig dagpenning.

3 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt endast under en del av beskattningsåret, äger i hemortskommunen åtnjuta kommunalt grundavdrag med 500 kronor för varje kalendermånad eller del därav, varunder han varit här i riket bosatt. Härvid gäller bestämmelserna i 2 mom. andra stycket.

53 §

1 mom.⁴ Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

² Senaste lydelse 1974: 769.

³ Senaste lydelse 1978: 913.

⁴ Senaste lydelse 1979: 78.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 4 500 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 6 000 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun:

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse:

för ersättning enligt lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973: 371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973: 349);

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter, allt i den omfattning, som anges i anvisningarna till 41 b §;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomt-rätt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållnings-sällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Min-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

nesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, företagareförening som erhåller statsbidrag, regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978: 504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond, norrlandsfonden, statens utvecklingsfond, Apotekarsocietetens stiftelse för främjande av farmacinus utveckling m. m., Svenska Bibelsällskapets bibelfond, Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt Utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd, järnkontoret och SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige, så länge kontorets respektive kommissionens vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och utdelning icke lämnas till delägare eller medlemmar, aktiebolaget tips-tjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utgiva avgångsersättning till friställd arbetstagare eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bli uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet:

e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrives i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av anvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse:

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser marksamfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

g) utländska bolag;
 för inkomst av här belägen fastighet;
 för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt
 för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket
 eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse;

h) allmänna pensionsfonden;
 för all inkomst som härflyter av medel, som förvaltas av fjärde fondstyrelsen, samt i övrigt för inkomst av fastighet.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid c) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Anvisningar

till 21 §

14.⁵ Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till jordbruksfastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 4 500 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av jordbruksfastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

14. Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till jordbruksfastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av jordbruksfastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

till 24 §

9.⁶ Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:

9. Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:

⁵ Senaste lydelse 1977: 279.

⁶ Senaste lydelse 1977: 279.

Nuvarande lydelse

265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av annan fastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till annan fastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 4 500 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av annan fastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

Föreslagen lydelse

265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av annan fastighet om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till annan fastighet och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av annan fastighet hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

till 28 §

9.⁷ Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeersättning, lagen (1976: 380) om arbetsskadeersättning, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av rörelse om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till rörelse och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 4 500 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av rörelse hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

9. Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeersättning, lagen (1976: 380) om arbetsskadeersättning, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av rörelse om sjukpenningen grundas på inkomst, som hänför sig till rörelse och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av rörelse hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare.

till 32 §

12.⁸ Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeersättning, lagen (1976: 380) om arbetsskadeersättning, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om sjukpenningen grundas på inkomst.

12. Sjukpenning enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeersättning, lagen (1976: 380) om arbetsskadeersättning, lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om sjukpenningen grundas på inkomst.

⁷ Senaste lydelse 1977: 279.

⁸ Senaste lydelse 1977: 279.

Nuvarande lydelse

som hänför sig till tjänst och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 4 500 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föreslagen lydelse

som hänför sig till tjänst och för sig eller tillsammans med annan sjukpenninggrundande inkomst uppgår till 6 000 kronor eller högre belopp för år. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättningar också ersättning enligt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenning och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring utgöra skattepliktig intäkt av tjänst.

Timstudiestöd, inkomstbidrag och vuxenstudiebidrag enligt studiestöds-lagen (1973: 349), utbildningsbidrag för doktorander och timersättning vid grundläggande utbildning för vuxna räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa och kontant arbetsmarknadsstöd räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Detsamma gäller dagpenning och stimulansbidrag, vilka enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgå till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången vid 1981 års taxering.

3 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs att 68 § taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*68 §²

Av taxeringsnämnd beslutade taxeringar skall för varje skattskyldig införas i skattelängd.

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 9 § 3 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-

¹ Lagen omtryckt 1971: 399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Lydelse enligt prop. 1978/79: 161 (ännu ej avlämnad till riksdagen).

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst.

dels beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958: 295) om sjömansskatt och enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning samt det antal perioder om trettio dagar för vilka den skattskyldige har uppburit sådan inkomst under beskattningsåret, samt sjömansskattenämndens beslut om jämkning enligt 12 § 4 mom. lagen om sjömansskatt.

dels i avseende på kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst.

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) eller för skattereduktion enligt 2 § 4 och 5 mom. uppbördslagen (1953: 272).

dels beslut, som avser förutsättning för sparskattereduktion enligt 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer.

dels beslut, som avser förutsättning för sparskattereduktion enligt 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer *eller gävor* *reduktion enligt 3 § lagen (1979: 000) om skattelättnad för vissa gavor.*

dels beslut om avräkning av utländsk skatt eller tillämpning av progressionsbestämmelser enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning.

dels uppgift om de värden på skogsmark och växande skog, varpå skogsavdragsgift skall beräknas.

dels skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt.

Uppgår den enligt lagen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 6000 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 6000 kronor för makar, som har varit gifta vid ingången av beskattningsåret och under detta år har levt tillsammans, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen med undantag av särskild fastighetstaxering anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

4 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 2 § 2, 4 och 5 mom. samt 4 § 2 mom. uppbördslagen (1953: 272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 mom.² I denna lag förstås med

slutlig skatt: skatt som har påförts vid den årliga debiteringen på grund av taxeringsnämnds beslut eller på grund av annat beslut, som enligt gällande föreskrifter skall beaktas vid sådan debitering, och återstår efter iakttagande av bestämmelserna om nedsättning av skatt enligt 4 och 5 mom. *samt* 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer;

2 mom. I denna lag förstås med slutlig skatt: skatt som har påförts vid den årliga debiteringen på grund av taxeringsnämnds beslut eller på grund av annat beslut, som enligt gällande föreskrifter skall beaktas vid sådan debitering, och återstår efter iakttagande av bestämmelserna om nedsättning av skatt enligt 4 och 5 mom. *eller* 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer *eller* 3 § lagen (1979: 000) om skattelättnad för vissa gåvor;

preliminär skatt: i 3 § nämnd skatt, som betalas i avräkning på slutlig skatt;

kvarstående skatt: skatt, som återstår att betala, sedan preliminär skatt har avräknats från slutlig skatt;

tillkommande skatt: skatt som skall betalas på grund av eftertaxering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har avslutats;

kvarskatteavgift: avgift enligt 27 § 3 mom.;

respitränta: ränta enligt 32 §;

anståndsrenta: ränta enligt 49 § 4 mom.;

ö-skatteränta: ränta enligt 69 § 1 mom.;

restitutionsränta: ränta enligt 69 § 2 mom.;

skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 4 mom.;

särskild skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 5 mom.;

inkomstår: det kalenderår, som närmast har föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med mars månad ett år till och med februari månad nästföljande år;

uppbördsmånad: mars, maj, juli, september, november och januari;

gift skattskyldig: skattskyldig som taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) och 11 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt;

ogift skattskyldig: annan skattskyldig fysisk person än nyss har sagts.

4 mom.³ Skattereduktion åtnjutes

¹ Lagen omtryckt 1972: 75. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Lydelse enligt prop. 1978/79: 161 (ännu ej avlämnad till riksdagen).

³ Senaste lydelse 1979: 88.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

av ogift skattskyldig, som har hemmavarande barn under 18 år, och av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kronor,

av gift skattskyldig, vars make har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 4 500 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 4 500 kronor och den taxerade inkomsten.

Ha gifta skattskyldiga var för sig till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 4 500 kronor, åtnjutes skattereduktion endast av den som har den högsta taxerade inkomsten. *Äro* de taxerade inkomsterna lika stora, tillkommer skattereduktion den äldre av de skattskyldiga.

Skattereduktion enligt första stycket åtnjutes endast av skattskyldig, som varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. För gift skattskyldig gäller dessutom följande. För att skattereduktion skall få åtnjutas, skall maken ha varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. Avser makens bosättning här i riket större delen av beskattningsåret, sker skattereduktionen enligt första stycket. Avser makens bosättning här i riket endast en mindre del av beskattningsåret, åtnjuter den skattskyldige skattereduktion, om maken saknar taxerad inkomst enligt lagen om statlig inkomstskatt, med 900 kronor, och om maken har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 2 250 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 2 250 kronor och den taxerade inkomsten.

av gift skattskyldig, vars make har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 6 000 kronor, med 30 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 6 000 kronor och den taxerade inkomsten.

Har gifta skattskyldiga var för sig till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 6 000 kronor, åtnjutes skattereduktion endast av den som har den högsta taxerade inkomsten. *Är* de taxerade inkomsterna lika stora, tillkommer skattereduktion den äldre av de skattskyldiga.

Skattereduktion enligt första stycket åtnjutes endast av skattskyldig, som varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. För gift skattskyldig gäller dessutom följande. För att skattereduktion skall få åtnjutas, skall maken ha varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. Avser makens bosättning här i riket större delen av beskattningsåret, sker skattereduktionen enligt första stycket. Avser makens bosättning här i riket endast en mindre del av beskattningsåret, åtnjuter den skattskyldige skattereduktion, om maken saknar taxerad inkomst enligt lagen om statlig inkomstskatt, med 900 kronor, och om maken har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 3 000 kronor, med 30 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 3 000 kronor och den taxerade inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första, andra och tredje styckena skall som taxerad inkomst anses även under beskattningsåret uppburen beskattningsbar inkomst enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning. Skattereduktion som tillkommer skattskyldig enligt nämnda bestämmelser skall minskas med en tolfedel för varje period om trettio dagar, för vilken den skattskyldige uppburit inkomst som förut nämnts.

Nuvarande lydelse

Skattereduktion sker *icke* i fråga om statlig förmögenhetsskatt, socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetsskadeförsäkringsavgift, delpensionsförsäkringsavgift, arbetsgivaravgift, allmän arbetsgivaravgift, avgift för sjöfolks pensionering och förseningsavgift enligt taxeringslagen samt annuitet å avdiktningsslän.

Bestämmelserna om skattereduktion iakttagas vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt och preliminär B-skatt samt vid fastställande av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

5 mom.⁴ Skattskyldig fysisk person, som varit bosatt eller stadigvarande vistats här i riket under någon del av beskattningsåret åtnjuter särskild skattereduktion med det belopp varmed 0,4 basenheter, enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, överstiger 1 600 kronor.

I fråga om särskild skattereduktion äga bestämmelserna i 4 mom. fjärde, femte och sjätte styckena motsvarande tillämpning.

4 §

2 mom. I skattetabellerna skola i särskilda kolumner upptagas skattebelopp för följande grupper av skattskyldiga, nämligen

1) ogift inkomstagare, som icke avses under 4), och gift inkomstagare, vars make har en sammanräknad nettoinkomst på minst *två tusen* kronor;

2) gift inkomstagare, vars make saknar sammanräknad nettoinkomst eller har sådan inkomst understigande *två tusen* kronor;

3) gift inkomstagare, som är berättigad till avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen;

Föreslagen lydelse

Skattereduktion sker *endast* i fråga om statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, skogs-vårdsavgift och skattetillägg enligt 116 a § taxeringslagen (1956:623).

5 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit bosatt eller stadigvarande vistats här i riket under någon del av beskattningsåret åtnjuter särskild skattereduktion med det belopp varmed 0,4 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, överstiger 2 000 kronor.

1) ogift inkomstagare, som icke avses under 4), och gift inkomstagare, vars make har en sammanräknad nettoinkomst på minst 3 000 kronor;

2) gift inkomstagare, vars make saknar sammanräknad nettoinkomst eller har sådan inkomst understigande 3 000 kronor;

⁴ Senaste lydelse 1978:915.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4) ogift inkomsttagare, som är berättigad till avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen.

Ogift inkomsttagare, som har hemmavarande barn och som icke är hänförlig till under 4) upptagen grupp av skattskyldiga, skall likställas med inkomsttagare som under 2) avses.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1980 samt slutlig och tillkommande skatt på grund av 1981 års taxering.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 12 § 4 mom. och anvisningarna till 12 § lagen (1958: 295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

4 mom.² Sjömansskatt enligt 7 § får genom beslut om jämkning nedsättas i den mån förutsättningarna för skattereduktion enligt lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer är uppfyllda. Bosättning eller stadigvarande vistelse här i riket krävs inte för jämkning enligt detta moment.

4 mom. Sjömansskatt enligt 7 § får genom beslut om jämkning nedsättas i den mån förutsättningarna för skattereduktion enligt lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer *eller enligt lagen (1979: 000) om skattelättnad för vissa gåvor* är uppfyllda. Bosättning eller stadigvarande vistelse här i riket krävs inte för jämkning enligt detta moment.

Anvisningar

till 12 §³

Jämkning i fall som avses i 12 § 1 mom. vid e) *må* för år räknat medgivas med högst ett belopp, som motsvarar summan av *icke utnyttjat grundavdrag* och det belopp, med vilket avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga högst skulle *hava* kunnat medgivas vid taxering till statlig inkomstskatt.

Jämkning i fall som avses i 12 § 1 mom. vid e) *får* för år räknat medgivas med högst ett belopp, som motsvarar summan av *6 000 kronor* och det belopp, med vilket avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga högst skulle *ha* kunnat medgivas vid taxering till statlig inkomstskatt.

¹ Lagen omtryckt 1970: 933. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 777.

² Senaste lydelse 1978: 424.

³ Senaste lydelse 1978: 916.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I fråga om sjöman, som utan att vara bosatt i Sverige har att betala sjömansskatt enligt 7 §, må vid jämkning enligt 12 § 1 mom. hänsyn tagas till sådana i sistnämnda författningsrum omförmälda avdrag, vilka sjömannen med tillämpning av grunderna för lagen om statlig inkomstskatt skulle hava kunnat påräkna vid taxering i det land, där sjömannen är bosatt. Har vid nämnda taxering avdrag kunnat utnyttjas av sjömannen själv eller hans make skall jämkning dock ej medgivas.

Vid jämkning enligt 12 § 3 och 5 mom. för i Sverige icke bosatt sjöman skall slutlig skatt beräknas med tillämpning av svenska beskattningsregler.

Med deltidstjänstgöring enligt 12 § 5 mom. förstås tjänstgöring som enligt anställningsavtal skall fullgöras på kortare tid än heltid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

6 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.¹

dels att 2 § skall upphöra att gälla,

dels att 1, 3 och 4 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

Kommuns och annan menighets utdebitering av skatt skall bestämmas i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som vid närmast föregående års taxering påförts de skattskyldiga, justerat enligt 2 § och ökat med det antal skattekronor, som staten skall tillskjuta enligt lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag och med bidragsunderlag enligt bestämmelserna om skattehortfallsbidrag.

Skattesatsen för kommuns och annan menighets uttag av skatt skall bestämmas i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som enligt länsstyrelsens beräkning kommer att påföras de skattskyldiga vid taxeringen det år skattesatsen skall fastställas, ökat med det antal skattekronor, som staten uppskattas skola tillskjuta enligt lagen (1979:000) om skatteutjämningsbidrag.

Om enligt 4 kap. 4 § andra stycket kommunallagen (1977:179) annan skattesats slutligt fastställs än den som har bestämts tidigare, skall den nya skattesatsen om möjligt bestämmas med hänsyn till det

¹ Lagen omtryckt 1973: 437.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1977: 191

2 § 1977: 1096.

² Senaste lydelse 1976: 198.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

antal skattekronor och skatteören som har påförts de skattskyldiga vid taxeringen det år skattesatsen skall fastställas.

3 §³

Länsstyrelsen skall senast den 10 september varje år lämna kommun, landstingskommun och församling uppgift om det *skatteunderlag, som enligt 2 § skall beaktas vid bestämmande av utdebitering.*

Länsstyrelsen skall senast den 10 september varje år lämna kommun, landstingskommun och församling uppgift om det *beräknade antalet skattekronor och skatteören som avses i 1 § första stycket.*

4 §⁴

Kommun är berättigad att för visst år av staten uppbära kommunalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen *för året*, beräknat efter den skattesats som har bestämts för *det föregående* året. Vid *beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas bestämmelserna i 2 §.*

Kommun är berättigad att *under visst år* av staten uppbära kommunalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen *vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering*, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året *före taxeringsåret.*

Har enligt 4 kap. 4 § kommunallagen (1977: 179) annan skattesats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering som har bestämts i samband med att budgeten fastställdes.

Kommun är berättigad att av staten såsom förskott uppbära *det* belopp som *på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsår) rörande taxering till kommunal inkomstskatt* har beslutats till *utdebitering för det kommande året.* Vid beräkningen av *förskottsbeloppet justeras antalet skattekronor och skatteören enligt 2 §.* Vad som har beslutats till *utdebitering* ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbä-

Kommun är berättigad att *under visst år* av staten såsom förskott uppbära *ett* belopp som motsvarar *produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt taxeringsnämnds beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga.* *Det nu nämnda beloppet ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades.* Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av

³ Senaste lydelse 1976:198.

⁴ Senaste lydelse 1977:191.

Nuvarande lydelse

ra av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare, skall förskott, beräknat enligt tredje stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan de angivna tidpunkterna. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos staten och avräknas enligt tredje stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande *uppräknade skatteunderlag*, som skall ligga till grund för *beräkningen*.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos staten enligt denna paragraf, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommunen med en sjättedel på åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är kommunens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som har utbetalats i november månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får länsstyrelsen dock förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Om det belopp som utbetalades i januari månad icke motsvarar en sjättedel av kommunens fordran, skall den jämkning som föranledes härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

Vad som har sagts om kommunalskatt tillämpas på motsvarande sätt i fråga om landstingsskatt. I fråga om församlingsskatt gäller däremot bestämmelserna i 84 § lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse.

Föreslagen lydelse

staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare, skall förskott, beräknat enligt tredje stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan de angivna tidpunkterna. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos staten och avräknas enligt tredje stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande *beräknade antalet skattekrönor och skatteören*, som skall ligga till grund för *ökningen av förskottet*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980. Äldre bestämmelser om bestämmande av utdebitering samt förskottsutbetalning av allmän kommunalskatt gäller fortfarande i fråga om åren 1980 och 1981. De nya bestämmelserna i 3 § och 4 § fjärde stycket tillämpas från och med den 1 juli 1979.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse

Härigenom föreskrivs att 83, 84 och 86 §§ lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

83 §

Kyrkorådet *åligger att*, sedan församlingens utgifts- och inkomststat fastställts, *ofördröjligen* giva kommun, i vilken församlingen är belägen, *del av* beslutet. På sätt i kommunallagen (1953: 753) är stadgat *har* kommunstyrelsen därefter *att* underrätta riksskatteverket, länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet för debitering och uppbörd av församlingsskatt.

Kyrkorådet *skall*, sedan församlingens utgifts- och inkomststat fastställts, *genast* underrätta kommun, i vilken församlingen är belägen, *om* beslutet. På sätt i kommunallagen (1977: 179) är stadgat *skall* kommunstyrelsen därefter underrätta den lokala skattemyndigheten och statistiska centralbyrån.

84 §

Församling *äger av statsverket* uppbära församlingsskatt med belopp, *motsvarande* vad som skulle utgå på grundval av *det antal* skattekronor och skatteören, som vid taxering för *viss år påföras de till* församlingen skattskyldiga, efter *det belopp för skattekrona och skatteöre*, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av *antalet skattekronor och skatteören beaktas bestämmelserna i 2 § lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt*. Har skattskyldig enligt lagen (1951: 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som *icke* tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen *eljest ägde* uppbära av *statsverket*, nedsättas i motsvarande mån.

Församling *är berättigad att under visst år av staten* uppbära församlingsskatt med belopp *som motsvarar* vad som skulle utgå på grundval av *antalet* skattekronor och skatteören i församlingen vid *det föregående årets (taxeringsåret)* taxering, beräknat efter den skattesats som *har* bestämts för året före taxeringsåret. Har skattskyldig enligt lagen (1951: 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som *inte* tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen *annars skulle ha varit berättigad att uppbära av staten*, nedsättas i motsvarande mån.

¹ Lagen omtryckt 1976: 500.

Nuvarande lydelse

Församlingen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet justeras antalet skattekronor och skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i församlingens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos statsverket enligt första och andra styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommun, i vilken församlingen är belägen, med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är församlingens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalades i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleder därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Därest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av församlingens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad. Kommunen skall därefter avlämna medlen till kyrkorådet.

Föreslagen lydelse

Församling är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt taxeringsnämnds beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i församlingens fordran hos staten vid ingången av året efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos staten enligt första och andra styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommun, i vilken församlingen är belägen, med en sjättedel på åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är församlingens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalades i november månad föregående år. När särskilda skäl föranleder det får länsstyrelsen dock förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Om det belopp som utbetalades i januari månad inte motsvarar en sjättedel av församlingens fordran, skall den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad. Kommunen skall därefter avlämna medlen till kyrkorådet.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Länsstyrelsen skall senast den 8 mars till församlingen överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över församlingen tillkommande och till församlingen utanordnad församlingsskatt.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av regering-
en eller den myndighet regeringen förordnar.

86 §

Beträffande församling i Stock-
holm och Stockholms kyrkliga
samfällighet *skola* gälla följande
särskilda bestämmelser.

a) *Det åligger* samfällighetens
kyrkoråd och varje församlings
kyrkoråd *att*, sedan utgifts- och in-
komststat fastställts, *ofördröjligen*
underrätta länsstyrelsen och den
lokala skattemyndigheten om *det*
belopp för skattekrona och skatte-
öre, som bestämts till utdebitering
för *nästkommande* år. *Samtidigt*
skall länsstyrelsen underrättas om
det sammanlagda belopp, som för
nämnda år beslutats till utdebite-
ring på grundval av det löpande
årets taxering till kommunal in-
komstskatt. Om debitering och
uppbörd av församlingsskatt gäller
vad därom särskilt är stadgat.

b) Belopp, som avses i 84 § tredje
stycket, *skola* utanordnas direkt
till församlingen eller samfälligheten.

Beträffande församling i Stock-
holm och Stockholms kyrkliga
samfällighet *gäller* följande särskil-
da bestämmelser.

a) Samfällighetens kyrkoråd och
varje församlings kyrkoråd *skall*,
sedan utgifts- och inkomststat *har*
fastställts, *genast* underrätta den
lokala skattemyndigheten och *sta-*
tistiska centralbyrån om den skat-
tesats, som *har* bestämts för *det*
följande året. Om debitering och
uppbörd av församlingsskatt gäller
vad därom särskilt är stadgat.

b) Belopp, som avses i 84 § tred-
je stycket, *skall* utanordnas direkt
till församlingen eller samfällighe-
ten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980. Äldre bestämmelser om be-
räkning av skatteunderlag gäller fortfarande i fråga om åren 1980 och 1981.

8 Förslag till**Lag om upphävande av förordningen (1972:140) om skattebortfalls-
bidrag**

Härigenom föreskrivs att förordningen (1972:140) om skattebortfallsbi-
drag¹ skall upphöra att gälla vid utgången av år 1979. Äldre bestämmelser
skall fortfarande gälla för skattebortfallsbidrag som skall utgå på grundval
av 1979 och 1980 års taxeringar samt i fråga om förskottsbetalning till och

¹ Senaste lydelse av förordningens rubrik 1975: 284.

med år 1981. Avräkning av erhållna förskott åren 1980 och 1981 skall ske mot allmän kommunalskatt.

Länsstyrelse får dock fastställa bidragsunderlaget senast den 25 januari året efter taxeringsåret och senast samma dag tillställa bidragskommun uppgift om underlagets storlek. Till ledning för bidragskommuns budgetarbete åren 1979 och 1980 skall länsstyrelsen senast den 10 september lämna kommunen uppgift om bidragsunderlagets uppskattade storlek.

9 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Vid prövning av skattebegränsningen fastställs ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt för det år vartill skatten hänförs.

Den beskattningsbara inkomsten skall

Den beskattningsbara inkomsten, *minskad med 4 500 kronor*, skall

ökas med avdrag enligt lagen (1975:1147) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt eller därmed jämförlig författning.

ökas med sådant schablonavdrag för egenavgifter som avses i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370), samt

ökas med avdrag och minskas med intäkt som avses i andra och tredje styckena av anvisningarna till 41 b § nämnda lag.

allt under förutsättning att den skattskyldige vid beräkningen av den beskattningsbara inkomsten erhållit avdrag eller beskattats för intäkt av här angivet slag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och enligt 1 § 2 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt skattepliktig dagpenning.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:772.

² Senaste lydelse 1976:1095.

Nuvarande lydelse

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 200 000 kronor och 85 procent av överskjutande belopp.

Föreslagen lydelse

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenheter enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 85 procent av överskjutande belopp.

4 §³

Spärrbelopp enligt 3 § jämföres med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel och egenavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Med egenavgifter förstås avgifter som avses i första stycket av anvisningarna till 41 b § kommunalskattelagen (1928: 370).

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953: 272) eller sparskattereduktion enligt 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt icke skett.

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953: 272) eller sparskattereduktion enligt 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer eller gåvoreduktion enligt 3 § lagen (1979: 000) om skattelättnad för vissa gåvor eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt icke skett.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången i fråga om skatt som påförs på grund av 1981 års taxering.

³ Senaste lydelse 1978: 427.

10 Förslag till

Lag om skattelättnad för vissa gåvor

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Skattelättnad enligt denna lag medges fysisk person som har varit bosatt eller har vistats stadigvarande här i riket under någon del av beskattningsåret eller som under denna tid har haft inkomst enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt.

2 § Skattelättnad medges i form av skattereduktion (gåvoreduktion) enligt 3 § för gåva i form av kontanter som under beskattningsåret har lämnats till svensk stiftelse eller förening som i överensstämmelse med sina stadgar huvudsakligen utövar internationell biståndsverksamhet eller verkar för internationellt samförstånd eller internationellt verkar för respekt för mänskliga rättigheter.

Riksskatteverket upprättar årligen förteckning över organisationer till vilka gåvor anses kunna ges med rätt till gåvoreduktion för givaren. I förteckningen upptas bara organisationer som har gjort framställning därom.

3 § Gåvoreduktionen utgör 50 % av det belopp som under beskattningsåret har givits till organisation som avses i 2 §. Gåvoreduktion får dock inte beräknas på högre sammanlagt belopp än 2 000 kronor. Är det sammanlagda beloppet av gåvor till en organisation lägre än 200 kronor medges inte gåvoreduktion. Örtal som uppkommer vid beräkning av gåvoreduktion bortfaller.

I fråga om gåvoreduktion tillämpas 2 § 4 mom. femte och sjätte styckena uppbördslagen (1953: 272).

4 § Skattskyldig, som vill atnjuta gåvoreduktion enligt 3 §, skall till den allmänna självdeklarationen foga intyg av den mottagande organisationen eller annat skriftligt bevis som visar gåvans storlek och organisationens namn. I fråga om gåva till organisation som inte upptagits i den förteckning som anges i 2 § andra stycket skall dessutom utredning lämnas om organisationens verksamhetsinriktning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas på gåvor som har lämnats efter ikraftträdandet.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 3, 28 och 38 §§ lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 857.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Från skattskyldighet enligt denna lag äro befriade staten;

trossamfund eller församling som regelbundet anordnar offentlig gudstjänst, kyrka, samarbetsorgan för sådana juridiska personer samt stiftelse eller sammanslutning som är anknuten till sådant trossamfund eller sådan församling och vars verksamhet kan anses utgöra ett led i samfundets eller församlingens;

stiftelse eller sammanslutning med huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar;

stiftelse eller sammanslutning, som har till huvudsakligt ändamål att främja barns eller ungdoms vård och fostran eller utbildning eller att främja vård av behövande ålderstigna, sjuka eller lytta, dock icke där ändamålet är att sålunda tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter;

akademi och sådan stiftelse eller sammanslutning, som har till huvudsakligt ändamål att främja vetenskaplig undervisning eller forskning.

Skattebefrielse enligt denna paragraf tillkommer icke sammanslutning, som har till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, och ej heller utländsk akademi, stiftelse eller sammanslutning.

28 §³

Till klass I hänföres efterlevande make, barn, avkomling till barn, make till barn och efterlevande make till avlidet barn. Detta gäller även om barnet eller avkomlingen till följd av adoption förlorat sin arvsrätt efter arvlåtaren.

Såsom skattefritt avdragas från lott som tillkommer den avlidnes efterlevande make 30 000 kronor, från vad som tillkommer annan i klass I 15 000 kronor och från lott, som beskattas enligt klass II eller klass III, 3 000 kronor. Har barn eller avkomling till avlidet barn vid skattskyldighetens inträde ej fyllt 18 år, avdragas ytterligare 3 000 kronor för varje helt år eller del därav, som då återstod till dess sagda ålder uppnås.

Med make jämställs den som vid tiden för dödsfallet sammanlevde med den avlidne, om de sammanlevande tidigare varit gifta med varandra eller gemensamt ha eller ha haft barn. Motsvarande gäller, i förhållande till den avlidnes barn, beträffande den som sammanlevt med barnet. Styvbarns- och fosterbarnsförhållande räknas lika med skyldskap. Med fosterbarn avses barn, som före fyllda 16 år stadigvarande vistats i den avlidnes hem och därvid erhållit vård och fostran som eget barn.

² Senaste lydelse 1964: 20 och 1974: 857 (ingressen).

³ Senaste lydelse 1974: 240 och 1974: 857 (ingressen).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Högre avdrag än enligt andra stycket får ej åtnjutas i fråga om vad som erhålles från samme arvlåtare eller testator, även om det erhålles vid skilda tillfällen.

Till klass II hänföres annan arvinge eller testamentstagare än sådan som avses i klass I eller III.

Till klass III hänföres

kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållnings-sällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer;

landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållnings-sällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer;

stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål;

stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja landets näringsliv;

registrerad understödsförening;

sådan sammanslutning, som, utan att hava till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen fullföljer ovan angivet ändamål;

folketshusförening, bygdegårdsförening eller annan liknande sammanslutning, som har till främsta syfte att anordna eller tillhandahålla allmän samlingslokal.

där fråga är om svensk juridisk person och skattebefrielse ej åtnjutes jämlikt 3 §.

För skattelott, som i 11 § 2 mom. sägs, beräknas skatten efter den klass, gällande för arvinge eller universell testamentstagare i dödsboet eller för mottagaren av det legat varom fråga är, som medför lägst skatt. Från skattelott medges icke avdrag enligt andra stycket.

Vad som återstår, sedan avdrag enligt andra stycket gjorts, utgör skattepliktig lott. Denna skall jämnas till närmast lägre hundratal kronor. Om öretal uppkommer vid beräkning av skatt, skall skatten jämnas nedåt till närmast hela kronotal.

Skatten beräknas enligt följande skalor.

Skattepliktig lott, kr.	Klass I	
	Arvsskatt, kr.	
— 25 000	5 %	inom skiktet;
25 000— 50 000	1 250+10 %	” ” ;
50 000— 75 000	3 750+15 %	” ” ;
75 000— 100 000	7 500+22 %	” ” ;
100 000— 150 000	13 000+28 %	” ” ;
150 000— 250 000	27 000+33 %	” ” ;
250 000— 350 000	60 000+38 %	” ” ;
350 000— 500 000	98 000+44 %	” ” ;
500 000— 1 000 000	164 000+49 %	” ” ;
1 000 000— 2 000 000	409 000+53 %	” ” ;
2 000 000— 5 000 000	939 000+58 %	” ” ;
5 000 000—	2 679 000+65 %	” ” ;

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Klass II	
Skattepliktig lott, kr.	Arvsskatt, kr.
— 10 000	8 % inom skiktet;
10 000— 20 000	800+16 % " " ;
20 000— 30 000	2 400+24 % " " ;
30 000— 50 000	4 800+32 % " " ;
50 000— 70 000	11 200+40 % " " ;
70 000— 100 000	19 200+45 % " " ;
100 000— 150 000	32 700+50 % " " ;
150 000— 200 000	57 700+56 % " " ;
200 000— 500 000	85 700+61 % " " ;
500 000— 1 000 000	268 700+67 % " " ;
1 000 000—	603 700+72 % " " .

Klass III	
Skattepliktig lott, kr.	Arvsskatt, kr.
— 10 000	8 % inom skiktet;
10 000— 20 000	800+16 % " " ;
20 000— 30 000	2 400+24 % " " ;
30 000—	4 800+30 % " " .

38 §⁴

Från gåvoskatt äro, förutom i 3 § omnämnda juridiska personer, befriade:

kyrka, landsting, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer; *landstingskommun, kommun eller annan menighet ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer;*

stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål;

stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja landets näringsliv;

registrerad understödsförening eller sådan sammanslutning, som, utan att hava till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen fullföljer ovan angivet ändamål;

folketshusförening, bygdegårdsförening eller annan liknande sammanslutning, som har till främsta syfte att anordna eller tillhandahålla allmän samlingslokal.

Skattebefrielse enligt denna paragraf tillkommer endast svensk juridisk person och äger icke rum, där givaren för sin livstid eller för viss tid förbehållit sig nyttjanderätt till eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån av den bortgivna egendomen eller del därav.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 men tillämpas icke om skattskyldighet inträtt dessförinnan.

⁴ Senaste lydelse 1967: 389 och 1974: 857 (ingressen).

12 Förslag till

Lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308)

Härigenom föreskrivs att 7 och 11 §§ stämpelskattelagen (1964: 308)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

Skatten utgår med en krona för varje fullt hundratal kronor av egendomens värde, dock lägst med tio kronor.

Skatten utgår med en krona *och femtio öre* för varje fullt hundratal kronor av egendomens värde, dock lägst med tio kronor.

Förvärvas egendomen av juridisk person, utgår skatten med dubbelt belopp utom i fall, då förvärvaren

1) om han erhållit egendomen såsom gåva skulle ha varit befriad från gåvoskatt;

2) är bostadsrättsförening eller av bostadsstyrelsen eller länsbostadsnämnd erkänd som allmännyttigt bostadsföretag enligt de bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet, som gällde vid tiden för förvärvet;

3) är kreditinrättning och enligt lag eller enligt reglemente eller bolagsordning, som regeringen fastställt, skyldig att åter avyttra egendomen; eller

4) är dödsbo.

11 §³

Beviljas inteckning eller förklaras ansökan om inteckning vilande, skall stämpelskatt erläggas. Med beviljande av inteckning likställs i denna lag att inteckning överföres från skeppsbyggnadsregistret till skeppsregistret.

Skatten utgår med *fyra* kronor för varje fullt tusental kronor av det kapitalbelopp, för vilket inteckning beviljas eller ansökan om inteckning förklaras vilande, dock lägst med tio kronor.

Skatten utgår med *tio* kronor för varje fullt tusental kronor av det kapitalbelopp, för vilket inteckning beviljas eller ansökan om inteckning förklaras vilande, dock lägst med tio kronor. *För inteckning i skepp utgår dock skatten med fyra kronor för varje fullt tusental kronor av motsvarande kapitalbelopp.*

Skatteplikt föreligger icke, när

1) inteckning meddelas i järnväg för allmän trafik;

2) vilandeförklarad ansökan om inteckning fullföljes;

3) inteckning meddelas på grund av 4 § lagen (1927: 79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal;

¹ Lagen omtryckt 1971: 454. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 864.

² Senaste lydelse 1974: 864.

³ Senaste lydelse 1977: 161.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4) sammanföring av inteckningar eller utbyte av pantbrev, vilandebevis eller intecknad fordringshandling äger rum;

5) inteckning utsträcker till att avse ytterligare en eller flera fastigheter eller ytterligare ett eller flera luftfartyg;

6) nytt pantbrev eller vilandebevis utfärdas i fall som avses i 22 kap. 5 § tredje stycket jordabalken och i 10 § andra stycket lagen (1927: 85) om dödande av förkommen handling;

7) sådan åtgärd vidtages beträffande inteckning i luftfartyg som avses i 29 eller 30 § lagen (1955: 227) om inskrivning av rätt till luftfartyg; eller

8) inteckning meddelas i skeppsbygge.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

13 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.

1 §

Hos allmän försäkringskassa inskriven försäkrad äger enligt vad nedan sägs rätt till sjukpenning, om hans sjukpenninggrundande inkomst uppgår till minst *fyratusenfemhundra* kronor.

Försäkrad, som är inskriven i allmän försäkringskassa men som icke har sjukpenninggrundande inkomst uppgående till *fyratusenfemhundra* kronor, skall ändå vara berättigad till sjukpenning enligt vad nedan sägs, förutsatt att han är gift och stadigvarande sammanbor med sin make eller, i annat fall, stadigvarande sammanbor med barn under sexton år till honom eller hans make eller med någon, med vilken han varit gift eller har eller har haft barn.

Hos allmän försäkringskassa inskriven försäkrad äger enligt vad nedan sägs rätt till sjukpenning, om hans sjukpenninggrundande inkomst uppgår till minst *sextusen* kronor.

Försäkrad, som är inskriven i allmän försäkringskassa men som icke har sjukpenninggrundande inkomst uppgående till *sextusen* kronor, skall ändå vara berättigad till sjukpenning enligt vad nedan sägs, förutsatt att han är gift och stadigvarande sammanbor med sin make eller, i annat fall, stadigvarande sammanbor med barn under sexton år till honom eller hans make eller med någon, med vilken han varit gift eller har eller har haft barn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Den som vid utgången av år 1979 är inskriven vid allmän försäkringskassa, men vars sjukpenninggrundande inkomst då icke uppgår till sextusen kronor, skall vid sjukdom uppbära sjukpenning enligt äldre bestämmelser så länge hans inkomst av förvärvsarbete uppgår till fyratusenfemhundra kronor men ej till sextusen kronor.

¹Lagen omtryckt 1977: 630.

14 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6 § och 4 kap. 6 § lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §

Sjukpenningunderlag utgöres av

1. för den som är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962: 381) om allmän försäkring:

hans sjukpenninggrundande inkomst enligt 3 kap. 2 § nämnda lag.

2. för den som ej är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen om allmän försäkring men likväl har inkomst av förvärvsarbete:

den inkomst som skulle ha utgjort sjukpenninggrundande inkomst för honom enligt 3 kap. 2 § nämnda lag, om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 4 500 kronor.

den inkomst som skulle ha utgjort sjukpenninggrundande inkomst för honom enligt 3 kap. 2 § nämnda lag, om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 6 000 kronor.

3. för försäkrad som avses i 1 kap. 1 § andra stycket eller som i annat fall genomgick yrkesutbildning när skadan inträffade:

hans livränteunderlag enligt 4 kap.

Bestämmelserna i 4 kap. 8 § äger motsvarande tillämpning i fråga om sjukpenningunderlag. Sjukpenningunderlaget får ej beräknas till högre belopp än som motsvarar sju och en halv gång det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen om allmän försäkring som gällde vid årets början.

4 kap.

6 §

För den som ej är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962: 381) om allmän försäkring men likväl har inkomst av förvärvsarbete utgöres livränteunderlaget av den inkomst som skulle ha utgjort sjukpenninggrundande inkomst för honom enligt 3 kap. 2 § nämnda lag, om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 4 500 kronor.

För den som ej är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962: 381) om allmän försäkring men likväl har inkomst av förvärvsarbete utgöres livränteunderlaget av den inkomst som skulle ha utgjort sjukpenninggrundande inkomst för honom enligt 3 kap. 2 § nämnda lag, om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 6 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Beträffande sjukpenning till skadad vars sjukpenningunderlag vid utgången av år 1979 ej uppgår till 6 000 kronor skall äldre bestämmelser alltså jämt äga tillämpning.

¹ Lagen omtryckt 1977: 264.

15 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Sparskattereduktion åtnjuts med 20 % av belopp som under inkomståret har insatts på särskilt lönsparkonto och som vid årets utgång inestår på kontot. Detsamma gäller i fråga om belopp som under inkomståret har insatts på aktiesparkonto och som vid årets utgång motsvaras av andelar i aktiesparfond enligt lagen (1978: 428) om aktiesparfonder eller inestår på kontot för inköp av sådana andelar. Sparskattereduktion åtnjuts under förutsättning att insättningar på lönsparkonto eller aktiesparkonto har gjorts på kontot under minst sex av inkomstårets månader. Varje insättning skall uppgå till lägst 75 kronor och högst 400 kronor. Sparskattereduktion får inte beräknas på högre sammanlagt belopp än 4 800 kronor om ej annat följer av andra stycket. Sparskattereduktion får inte heller beräknas på högre belopp än som motsvaras av sådan inkomst som anges i 1 §. Öretal som uppkommer vid beräkning av sparskattereduktion bortfaller.

Har sparande enligt första stycket påbörjats under senare delen av året men har inte insättningar skett under sex månader, åtnjuts sparskattereduktion för sådana sparmedel först vid beräkning av skatt för det närmast följande inkomståret. Sparskattereduktion enligt detta stycke medges endast om sparandet under det sistnämnda inkomståret uppfyller de förutsättningar som anges i första stycket. Sparskattereduktion får med tillämpning av detta stycke beräknas på ett sammanlagt belopp av högst 6 800 kronor.

I fråga om sparskattereduktion tillämpas 2 § 4 mom. femte och sjätte styckena uppbördslagen (1953: 272). Sparskattereduktion skall tillgodoräknas den skattskyldige före skattereduktion och särskild skattereduktion.

I fråga om sparskattereduktion tillämpas 2 § 4 mom. femte och sjätte styckena uppbördslagen (1953: 272). Sparskattereduktion skall tillgodoräknas den skattskyldige före *gåvoreduktion enligt lagen (1979: 000) om skattelättnad för vissa gåvor*, skattereduktion och särskild skattereduktion.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Motionerna

I detta sammanhang behandlas

delar de med anledning av propositionen 1978/79: 160 väckta motionerna

1978/79: 2349 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare marginalskaftesänkningar efter 1980 i syfte att få ner marginalskaften till högst 50 procent i normala inkomstlagen,

2. att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om en successiv sänkning av marginalskaftespärren till 70 procent,

3. att hos regeringen hemställa om tillsättande av en utredning i syfte att begränsa marginaleffekterna till följd av skatteskalans utformning, existensminimiregler samt avtrappade sociala förmåner,

4. att hos regeringen hemställa att det i motionen föreslagna systemet med skatterabatt för folkpensionärer utreds av den aviserade utredningen om pensionärernas beskattning,

5. att vid beskattning av B-inkomst ett fribelopp på 5 000 kronor införs så att B-inkomster till den del de understiger 5 000 kronor beskattas hos den som har inkomsten,

6. att avslå förslaget om avdragsrätt för gåvor till internationell biståndsverksamhet samt att hos regeringen begära nytt förslag om rätt till avdrag för gåvor till ideella organisationer,

7. att avslå förslaget om höjd stämpelskatt,

8. att hos regeringen hemställa om åtgärder i syfte att ytterligare stimulera enskilt sparande,

9. att som sin mening ge regeringen till känna vad i övrigt i motionen anförts om nödvändigheten att begränsa den offentliga utgiftsexpansionen;

1978/79: 2365 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari hemställs att riksdagen avslår propositionen;

1978/79: 2366 av Nils Hörberg (fp) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att åtgärder i enlighet med motionens tankegångar bör övervägas;

1978/79: 2432 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen begära att en parlamentarisk utredning tillsätts med uppgift att pröva de samlade marginaleffekterna i den enskildes ekonomi av progressiv skatt och inkomstrelaterade bidrag och avgifter, däri inbegripet att regeringens förslag om tak för marginaleffekterna inte begränsas enbart till inkomster över 114 000 kronor utan kommer alla till del,

2. att avslå regeringens förslag till avdrag för gåva,

3. att fastställa 1980-års skatteskala då förslag föreligger om skatteomläggningens finansiering och tidsmässigt samordnat med lönerörelsen i enlighet med vad som anförts i motionen.

4. att, om yrkandet 3 avvisas, anta följande förslag till statlig skatteskala för 1980:

basenheter	statlig inkomstskatt
0- 1	1 %
1- 4	2 %
4- 5	4 %
5- 6	5 %
6- 7	8 %
7- 8	12 %
8- 9	15 %
9-10	19 %
10-11	24 %
11-12	27 %
12-13	31 %
13-14	35 %
14-15	40 %
15-16	44 %
16-17	46 %
17-20	49 %
20-30	53 %
30-	58 %

1978/79: 2433 av Olof Palme m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen

1. med avslag på yrkandet 1 i propositionen antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Häriigenom föreskrivs att 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

10 §

1 mom. Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 16 200 kr.:

2 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger

16 200 men icke	27 000 kr.:	grundbeloppet för	16 200 kr. och	4 % av återstoden;
27 000 " "	32 400 " :	" "	27 000 " "	8 % " "
32 400 " "	37 800 " :	" "	32 400 " "	13 % " "
37 800 " "	43 200 " :	" "	37 800 " "	16 % " "
43 200 " "	48 600 " :	" "	43 200 " "	19 % " "
48 600 " "	54 000 " :	" "	48 600 " "	22 % " "
54 000 " "	59 400 " :	" "	54 000 " "	26 % " "
59 400 " "	64 800 " :	" "	59 400 " "	30 % " "
64 800 " "	70 200 " :	" "	64 800 " "	35 % " "
70 200 " "	75 600 " :	" "	70 200 " "	40 % " "
75 600 " "	86 400 " :	" "	75 600 " "	45 % " "
86 400 " "	108 000 " :	" "	86 400 " "	49 % " "
108 000 " "	162 000 " :	" "	108 000 " "	53 % " "
162 000 kr.	" "	" "	162 000 " "	58 % " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången i fråga om 1981 års taxering.

2. beslutar avslå hemställan nr 2 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),

3. beslutar avslå hemställan nr 3 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring av taxeringslagen (1956: 623),

4. med avslag på hemställan nr 4 i prop. 1978/79: 160 beslutar anta följande

Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 2 § 5 mom. uppbördslagen (1953: 272) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

5 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit bosatt eller stadigvarande vistats här i riket under någon del av beskattningsåret, åtnjuter särskild skattereduktion med det belopp varmed 0,4 basenheter, enligt lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, överstiger 1 600 kronor.

I fråga om särskild skattereduktion äga bestämmelserna i 4 mom. fjärde, femte och sjätte styckena motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1980 samt slutlig och tillkommande skatt på grund av 1981 års taxering.

Föreslagen lydelse

2 §

5 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit bosatt eller stadigvarande vistats här i riket under någon del av beskattningsåret, åtnjuter särskild skattereduktion med belopp motsvarande tio procent av påförd kommunalskatt — dock lägst 700 och högst 2 400 kronor.

5. beslutar avslå hemställan nr 5 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,

6. beslutar avslå hemställan nr 6 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt,

7. beslutar avslå hemställan nr 7 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse,

8. beslutar avslå hemställan nr 8 i prop. 1978/79: 160 om lag om upphävande av förordningen (1972: 140) om skattebortfallsbidrag,

9. beslutar avslå hemställan nr 9 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,

10. beslutar avslå hemställan nr 10 i prop. 1978/79: 160 om lag om skattelättnad för vissa gåvor,

11. med avslag på hemställan nr 11 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt beslutar befrielse från arvsskatt i vissa fall i enlighet med vad som i motionen anförts,

12. beslutar avslå hemställan nr 13 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,

13. beslutar avslå hemställan nr 14 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring,

14. beslutar avslå hemställan nr 15 i prop. 1978/79: 160 om lag om ändring i lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer,

19. beslutar uttala att kostnaderna för skatteomläggningen 1980 och övriga nu aktuella åtgärder inklusive dem som aktualiseras av prop. 1978/79: 95 om kommunernas ekonomi finansieras genom ett skatte- eller avgiftsuttag på produktionen som för 1980 ger staten full täckning för kostnaderna, dvs. 7,5 miljarder kronor,

20. beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om avdrag för fackföreningsavgifter,

21. beslutar hemställa hos regeringen om en undersökning om arten och omfattningen av de frivilliga periodiska understöden i enlighet med vad som anförts i motionen;

1978/79: 2434 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen av regeringen begär förslag till ändring av den s. k. 80/85 procentsregeln enligt vad som anförts i motionen;

1978/79: 2435 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om avskaffande av den hittillsvarande rätten till avdrag vid den kommunala och statliga taxeringen för frivilligt utgivet periodiskt understöd,

2. att hos regeringen begära åtgärder för att förutsättningarna för rätt till avdrag vid den kommunala och statliga taxeringen för utgivet s. k. legalt periodiskt understöd skärps,

3. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om slopande av den hittillsvarande rätten till avdrag vid den kommunala och statliga taxeringen för utgivna avgifter till arbetsgivareorganisationer,

4. att hos regeringen hemställa om förslag till ett stöd till de fackliga organisationernas verksamhet enligt de i motionen angivna linjerna,

5. att hos regeringen begära förslag till införande av skyldighet för banker m.fl. kreditgivare och sparinstitut att lämna kontrolluppgift till taxeringsmyndigheterna,

6. att hos regeringen begära förslag till kontroll över innehav av obligationer och aktier m.fl. värdepapper,

7. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om slopande av indexregleringen i skattesystemet,

8. att avslå regeringens förslag till sänkning av marginalsattesatserna för år 1980,

9. att avslå regeringens förslag om marginalsattespärrear, m. m.,

10. att hemställa hos regeringen om skyndsamt utredning av de samlade marginaleffekterna av ökade inkomster, bidragsbortfall och avgiftshöjningar, vilken bör följas av skyndsamt förslag i frågan,

11. att hos regeringen hemställa om förslag i enlighet med vad i motionen anförts rörande folkpensionärernas beskattning med innebörden att folkpension och pensionstillskott jämte en sidoinkomst om 1 000 kronor skall vara befriade från beskattning,

12. att avslå regeringens förslag till lag om skattelättnad för vissa gåvor m. m.,

13. att avslå regeringens förslag till lag om ändring i lagen om arvsskatt och gåvoskatt,

14. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om slopande av hela momseffekten på livsmedel,

15. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om en extra skattereduktion om 1 000 kronor vid beskattningsbara inkomster mellan 30 000 kronor och 80 000 kronor samt med avtrappning i övriga inkomstskikt enligt i motionen angivna regler,

16. att höja bolagsskatten med 10 procentenheter till 50 %.

17. att utta en allmän arbetsgivareavgift, dock med undantag för kommuner och landsting, beräknad på företagets omsättning så att den under budgetåret 1979/80 inbringar minst 6 000 000 000 kronor,

18. att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag om en radikal förändring av avdragssystemet i beskattningen, innebärande

a) slopande av sparavdraget,

b) slopande av representationsavdraget,

c) slopande av rätten att göra avdrag för underskott i en förvärvskälla från inkomsten i en annan förvärvskälla,

d) begränsning av ränteavdragen så att sådana medges för räntor på ett skuldbelopp om maximalt 200 000 kr. men ej däröver,

e) begränsning av avdragsrätten när det gäller utgifter för upprustning och ombyggnad av hyresfastigheter,

f) förändring av avdragsreglerna, så att medgivet avdrag ej sker som nu från inkomsten utan från skatten med viss procentuell andel av beloppet,

19. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om höjning av skatten på stora förmögenheter enligt i motionen angiven skala,

20. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om slopande av 80/85-procentsregeln,

21. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om höjning av skatten på arv och gåvor med i genomsnitt 50 %,

22. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om skärpning av realisationsvinstbeskattningen genom att den grundas på följande principer:

a) hela realisationsvinsten bör vara skattepliktig,

b) även realisationsvinst från avyttring av lös egendom avsedd för personligt bruk bör vara skattepliktig,

c) beskattningen av realisationsvinsten bör vara av minst samma skärpa som beskattningen av arbetsinkomster,

23. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om beskattning av stiftelser,

24. att hos regeringen begära skyndsamt förslag om en plan för bekämpande av skatteflykt och skattefusk;

dels de vid allmänna motionstiden väckta motionerna

1978/79: 220 av Ingegerd Troedsson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar att vid beräkning av extra avdrag vid inkomstbeskattning för pensionärer vardera maken antas inneha hälften av den gemensamma förmögenheten;

1978/79: 305 av Ingrid Sundberg (m) och Ingegerd Troedsson (m) vari hemställs att riksdagen antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom förordnas att 1 § lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Till staten — — — — — givna bestämmelser.

Angående taxeringsmyndigheter — — — — — i taxeringslagen.

Vid taxeringen till förmögenhetsskatt skola bestämmelserna i 3 och 4 §§, 64 § 2 mom. och 65 § kom-

Vid taxeringen till förmögenhetsskatt skola bestämmelserna i 3 och 4 §§, 64 § 2 mom. och 65 § kom-

Nuvarande lydelse

munalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning. Beskattningsår är dock alltid det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret. I den mån bestämmelserna i kommunalskattelagen eller i denna lag meddelade, med stadganden i kommunalskattelagen likartade bestämmelser äga tillämpning vid taxeringen till förmögenhetsskatt, skola likaledes anvisningarna till kommunalskattelagen i motsvarande delar lända till efterrättelse.

Föreslagen lydelse

munalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning, *dock att med barn avses endast egna barn och styvbarn*. Beskattningsår är dock alltid det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret. I den mån bestämmelserna i kommunalskattelagen eller i denna lag meddelade, med stadganden i kommunalskattelagen likartade bestämmelser äga tillämpning vid taxeringen till förmögenhetsskatt, skola likaledes anvisningarna till kommunalskattelagen i motsvarande delar lända till efterrättelse.

Denna lag tillämpas första gången vid 1980 års taxering.

1978/79: 306 av Ingegerd Troedsson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar hos regeringen anhänga

1. att möjligheterna att åstadkomma en individuell beskattning av makars och jämställdas förmögenhet snarast utreds,
2. att i avvaktan på resultaten härav förslag till en rättvisare beskattning av makars och jämställdas förmögenhet snarast framläggas;

1978/79: 308 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen uttalar sig för slopande av inflationsskyddet för inkomstskatteskalen och hos regeringen begär att förslag härom snarast föreläggas riksdagen;

1978/79: 309 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen uttalar sig för slopande av hela momseffekten på livsmedel och hos regeringen begär att förslag härom snarast föreläggas riksdagen;

1978/79: 310 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari under yrkandet 1 hemställs att riksdagen uttalar sig för en genomgripande skattereform enligt i motionen anförda huvudlinjer;

1978/79: 337 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att en parlamentarisk utredning tillsätts för att utreda frågan om övergång till en progressiv statskommunal enhetsskatt;

1978/79: 346 av Ingegerd Troedsson (m) och andre vice talmannen Tage Magnusson (m) vari hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag syftande till att intäkt av annan fastighet skall utgöra A-inkomst till den del den härrör från eget arbete,
2. att riksdagen i avvaktan därpå beslutar att riksskatteverket får medge dispens för rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremie på den del av inkomsten av annan fastighet som kan hänföras till arbetsinkomst;

1978/79: 347 av Ingegerd Troedsson (m) vari hemställs att riksdagen – i avvaktan på utredning om en mer individuell beskattning av makars förmögenhet och B-inkomster – beslutar om en sådan ändring av lagen om statlig inkomstskatt att makes B-inkomst till den del den understiger 3 000 kr. alltid särbeskattas;

1978/79: 400 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari – med hänvisning till motionen 399 – hemställs att riksdagen beslutar uttala att folkpensionen görs reellt skattefri genom att den vid taxering särskiljs från övriga inkomster;

1978/79: 494 av Tage Adolfsson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen begär att regeringen skyndsamt tillsätter en utredning, som skall utarbeta regler för en specialbeskattning av extra arbetsinsatser i syfte att stimulera arbetsviljan;

1978/79: 495 av Karin Ahrlund (fp) och Bonnie Bernström (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utredning angående möjligheterna att införa fullständig särbeskattning av förmögenhet och inkomst av förmögenhet m. m.;

1978/79: 822 av Holger Bergqvist (fp) och Esse Petersson (fp) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning av frågan om en statskommunal enhetsskatt med ramfördelning av skattemedel till kommuner och landsting i enlighet med motionen;

1978/79: 824 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari under yrkandet 2 hemställs att riksdagen uttalar sig för mervärdeskattens avskaffande;

1978/79: 827 av Bo Lundgren m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av beskattningsreglerna för svenska medborgare bosatta utomlands;

1978/79: 1136 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen i enlighet med det anförda i motionen 1978/79: 1108 anhåller hos regeringen om förslag om avdragsrätt för styrkta och nödvändiga barn tillsynskostnader;

1978/79: 1144 av Sven Johansson (c) vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt förslag från 1972 års skatteutredning om lindrigare beskattning av extrainkomster;

1978/79: 1158 av Rune Rydén m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag att försäkringsavdragets realvärde återställs till 1963 års penningvärde och uppräknas till 600 kr. för ensamstående och 1 200 kr. för gifta och därmed jämställda;

1978/79: 1159 av Rune Rydén m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag att inkomst av fastighet skall grunda rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremie i det fallet den skattskyldige är verksam med fastighetsförvaltning i ej ringa omfattning;

1978/79: 1166 av Håkan Winberg (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag innebärande att i motionen angivna värdegränser uppjusteras så att de motsvarar samma reella värde som när resp. nominella belopp fastställdes;

1978/79: 1613 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari – med hänvisning till motionen 1978/79: 1108 – hemställs att riksdagen

1. hos regeringen anhåller om förslag om att stämpelskatten på aktier avskaffas,

2. uttalar att fribeloppen för kapitalinkomster bör anpassas till penningvärdesutvecklingen;

1978/79: 1622 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari – med hänvisning till motionen 1108 – hemställs att riksdagen måtte besluta

1. att en planmässig sänkning av marginalskatterna skall genomföras syftande till att marginalskatterna i vanliga inkomstlägen inte skall överstiga 50 % samt att detta mål bör vara uppnått år 1982,

2. att i skrivelse till regeringen hemställa om förslag till marginalskattesänkningar avseende år 1980 av en storleksordning motsvarande resten av steg 1 samt åtminstone hälften av steg 2 i 1972 års skatteutredningsförslag,

3. att införa ett marginalskattetak, som i ett första steg bör sättas till 85%,

4. att i skrivelse till regeringen hemställa om tillsättandet av en utredning med uppdrag att studera barnfamiljernas speciella skattesituation samt lägga förslag till åtgärder syftande till att bättre anpassa beskattningen till skatteförmågan samt att motverka nuvarande i många fall helt orimliga marginaleffekter för sådana familjer,

5. att i skrivelse till regeringen hemställa om tillsättandet av en utredning för att utarbeta ett förslag till skatterabatt för pensionärer i enlighet med vad som i motionen 1978/79: 1108 anförts;

1978/79: 1716 av Filip Fridolfsson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär att proposition om rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till religiösa m. fl. ändamål skyndsamt läggs fram;

1978/79: 1717 av Per Gahrton (fp) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en allsidig översyn av beskattningen av utlandssvenska pensionärer;

1978/79: 1721 av Göthe Knutson (m) och Georg Danell (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag syftande till

1. att högsta avdragsgilla belopp för underhållsbidrag till barn minst skall motsvara beloppet för det under ifrågavarande inkomstår gällande bidragsförskottet,

2. att underhållsbidrag och bidragsförskott till barn i fråga om förmåns-mottagare och skatteplikt jämfställs med barnpension;

1978/79: 1726 av andre vice talmannen Tage Magnusson (m) och Ingegerd Troedsson (m) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rätt till s. k. sparavdrag också för den som investerat sitt sparkapital i rörelse, jordbruk eller annan fastighet;

1978/79: 1730 av Olof Palme m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen antar följande

Förslag till

Lag om ändring i stämpelskattelagen (1964:308)

Härigenom förordnas om stämpelskattelagen (1964:308) att 7 och 11 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Skatten utgår med en krona för varje fullt hundratal kronor av egendomens värde, dock lägst med tio kronor.	Skatten utgår med en krona och femtio öre för varje fullt hundratal kronor av egendomens värde, dock lägst med tio kronor.
---	--

Förvärfvas egendomen av juridisk person, utgår skatten med dubbelt belopp utom i fall, då förvärfvaren

1) om han erhållit egendomen såsom gåva skulle ha varit befriad från gåvoskatt;

2) är bostadsrättsförening eller av bostadsstyrelsen eller länsbostadsnämnd erkänd som allmännyttigt bostadsföretag enligt de bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet, som gällde vid tiden för förvärfvet;

3) är kreditinrättning och enligt lag eller enligt reglemente eller bolagsordning, som regeringen fastställt, skyldig att åter avyttra egendomen; eller

4) är dödsbo.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

Beviljas inteckning eller förklaras ansökan om inteckning vilande, skall stämpelskatt erläggas. Med beviljande av inteckning likställs i denna lag att inteckning överföres från skeppsbyggnadsregistret till skeppsregistret.

Skatten utgår med *fyra* kronor för varje fullt tusental kronor av det kapitalbelopp, för vilket inteckning beviljas eller ansökan om inteckning förklaras vilande, dock lägst med tio kronor.

Skatten utgår med *tio* kronor för varje fullt tusental kronor av det kapitalbelopp, för vilket inteckning beviljas eller ansökan om inteckning förklaras vilande, dock lägst med tio kronor.

Skatteplikt föreligger icke, när

- 1) inteckning meddelas i järnväg för allmän trafik;
- 2) vilandeförklarad ansökan om inteckning fullföljes;
- 3) inteckning meddelas på grund av 4 § lagen (1927:79) om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal;
- 4) sammanföring av inteckningar eller utbyte av pantbrev, vilandebevis eller intecknad fordringshandling äger rum;
- 5) inteckning utsträcker till att avse ytterligare en eller flera fastigheter eller ytterligare ett eller flera luftfartyg;
- 6) nytt pantbrev eller vilandebevis utfärdas i fall som avses i 22 kap. 5 § tredje stycket jordabalken och i 10 § andra stycket lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling;
- 7) sådan åtgärd vidtages beträffande inteckning i luftfartyg som avses i 29 eller 30 § lagen (1955: 227) om inskrivning av rätt till luftfartyg; eller
- 8) inteckning meddelas i skeppsbygge.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1979.

1978/79: 1742 av Sven-Olov Träff (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär att en helt individuell beskattning snarast genomförs;

1978/79: 2118 av Yvonne Hedvall (m) och Birgitta Rydle (m) vari – med hänvisning till motionen 1978/79: 2117 – hemställs att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till avdrag vid inkomsttaxeringen för barntillsynskostnader.

Utskottet behandlar i detta sammanhang också följande av finansutskottet till utskottet överlämnade motionsyrkanden, nämligen

1978/79: 2307 (yrkandet 5) av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari hemställs att den i motionen 1978/79: 824 förordade omläggningen till produktionsbeskattning läggs till grund för en genomgripande förändring av nuvarande beskattningssystem;

1978/79: 2371 (yrkandet 6) av Olof Palme m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till förenklad beräkning av det kommunala skatteunderlaget i enlighet med vad som i motionen anförts;

1978/79: 2373 (yrkandet 2) av Lars Werner m. fl. (vpk) vari hemställs att

riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts för att utreda frågan om övergång till en progressiv statskommunal enhets-skatt.

Yrkandena 15 och 16 i motionen 1978/79: 2433 har hänvisats till social-utskottet och yrkandena 17 och 18 till socialförsäkringsutskottet.

Yttranden

Skatteutskottet har berett finans-, socialförsäkrings- och arbetsmarknadsutskotten tillfälle yttra sig över delar av propositionen och vissa motioner. Yttrandena jämte avvikande meningar är fogade som bilagor (1–3) till detta betänkande.

Utskottet har vidare under hand berett riksskatteverket och länsstyrelsen i Stockholms län tillfälle att från tekniska utgångspunkter yttra sig över de förslag i propositionen som gäller grundavdraget och det kommunala skatteunderlaget. Yttrande har inkommit från riksskatteverket och fogats som bilaga 4 till betänkandet.

Skrivelse

Svenska arbetsgivareföreningen har i en skrivelse till utskottet tagit upp frågan om avdrag för avgifter till arbetsgivareorganisationer.

Utskottet

Skatten på 1980 års inkomster m. m.

Under hösten 1978 genomförde riksdagen skattelättnader för 1979 års inkomster på ca 2,1 miljarder kr., huvudsakligen bestående av lättnader i marginals-katten och en uppräknig av den särskilda skattereduktionen från 400 kr. till 560 kr. I propositionen 160 lämnas förslag om en fortsatt reformering av inkomstskatten. Förslaget, som avser 1981 års taxering eller 1980 års inkomster, innebär, förutom marginals-kattesänkningar för skattskyldiga med inkomster mellan ca 34 000 kr. och 114 000 kr., att en marginals-kattespärr införs, enligt vilken den sammanlagda statliga och kommunala marginals-katten inte får överstiga en viss gräns. Denna skall utgöra 80 % i inkomstskikt upp till ett belopp motsvarande 30 basenheter – eller 171 000 kr. vid en uppskattad basenhet för taxeringsåret 1981 om 5 700 kr. – och 85 % för inkomstdelar däröver.

Propositionen innehåller också den lagtekniska regleringen av den om-läggning av det kommunala skatteunderlaget varom förslag väckts i den till finansutskottet hänvisade propositionen 1978/79: 95 och som bl. a. innebär att ett flertal skattepliktiga förmåner, exempelvis sjukpenning, föräldra-penning och arbetslöshetsersättning, i fortsättningen skall inräknas i det

kommunala skatteunderlaget. I det sammanhanget föreslås i propositionen 160 att det statliga grundavdraget slopas och att det kommunala grundavdraget höjs från 4 500 kr. till 6 000 kr. Den särskilda skattereduktionen (f. n. 560 kr.) har beloppsmässigt anpassats till de nya bestämmelserna om grundavdragen. Likaså har skattesatserna omräknats för att undvika de höjningar av marginalsikten som ett slopande av det statliga grundavdraget eljest skulle innebära.

I propositionen föreslås slutligen att fysisk person skall ha rätt till avdrag – i form av skattereduktion (”gåvoreduktion”) – för gåvor till bl. a. internationell biståndsverksamhet och att de fria trossamfunden – i likhet med svenska kyrkan – befrias från arvsskatt.

Kostnaderna för de i propositionen föreslagna ändringarna i fråga om inkomstskatten har beräknats till sammanlagt 2 750 milj. kr. Härav belöper 2 650 milj. kr. på marginalsiktessänkningar, därvid hänsyn också tagits till effekten av grundavdragsreformen och den tekniska anpassningen av skatteskalen. Skattebortfallet till följd av marginalsiktesspärren har – med hänsyn tagen också till 80/85-procentregelns inverkan – uppskattats till 80 milj. kr. och kostnaden för rätten till avdrag för gåvor till 20 milj. kr. Nettoökningen av statens kostnader för den i propositionen 95 föreslagna överföringen till kommunsektorn har för år 1980 beräknats till ca 1 700 milj. kr. Sammanlagt innebär förslagen i propositionerna 95 och 160 en försvagning av statsbudgeten – genom minskade inkomster och ökade utgifter – med ca 4 450 milj. kr.

Departementschefen framhåller i propositionen att de föreslagna reformerna i nuvarande samhällsekonomiska och statsfinansiella läge i allt väsentligt måste finansieras genom skatthöjningar på andra områden. Han föreslår i propositionen 160 en höjning av stämpelsikten vid förvärv av fast egendom och tomträtt samt vid in-teckning. Ändringarna beräknas ge en inkomstförstärkning under år 1980 med drygt 550 milj. kr. I propositionen 1978/79:115 om riktlinjer för energipolitiken har föreslagits åtgärder på energiskatteområdet som beräknas komma att öka skatteinkomsterna med ca 600 milj. kr. Slutligen föreslås i propositionen 202 om avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspension och arbetsskadeförsäkringen under åren 1980–1984 m. m. att skyldigheten att erlagga avgift för finansieringen av samhällets barnomsorg fr. o. m. år 1980 utsträcks till att gälla även egenföretagare och att underlaget för arbetsgivarnas avgifter till socialförsäkringarna och närallgande ändamål skall omfatta även naturaförmån i form av fri bil. Departementschefen anser att dessa båda åtgärder kommer att innebära ökade statsinkomster om sammanlagt ca 700 milj. kr. Återstående finansieringsbehov vid en totalfinansiering uppgår således till ca $(4450 - 1850) = 2600$ milj. kr. Valet av finansieringskälla för att täcka denna kostnad bör enligt departementschefen anstå till hösten 1979.

Yrkandena i partimotionen 2433 från s innebär bl. a. att den indexreglering av skatteskalen som gäller fr. o. m. 1979 års taxering slopas, liksom

den i propositionen föreslagna marginalskaftespärren, och att fysiska personer – i stället för skattereduktion – skall ha rätt till särskilt avdrag från slutskatten med ett belopp motsvarande tio procent av den påförda kommunalskatten, dock lägst 700 och högst 2 400 kr. S-förslaget medför något större sänkningar av totalskatten än enligt propositionen för inkomster upp till drygt 70 000 kr. men mindre för inkomster däröver. Med hänsyn till att regeringen enligt motionärernas mening inte presenterat en tillfredsställande lösning på den framtida kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna till följd av att dessa skall tillföras skatteunderlag från beskattade förmåner, där skatten f. n. i sin helhet tillfaller staten, yrkar motionärerna att såväl det statliga som det kommunala grundavdraget bibehålls vid 4 500 kr. I konsekvens härmed yrkar motionärerna avslag på alla de förslag till nya beloppsgränser, gällande bl. a. skattepliktig sjukpenning och den nedre gränsen för tillhörighet till sjukpenning- och arbetsskadeförsäkringarna, som läggs fram i propositionen liksom på de bestämmelser som reglerar det kommunala skatteunderlaget.

I en till finansutskottet hänvisad partimotion (2371) har s yrkat att riksdagen föreläggs ett nytt förslag till lösning av frågan om beräkning av det kommunala skatteunderlaget. Förslaget bör enligt motionärernas mening vara så utformat att det uppfyller kravet på kostnadsmässig neutralitet inte bara för det år då omläggningen sker utan också, så långt möjligt, för tiden därefter. Motionen 2371 har i nu angiven del av finansutskottet överlämnats till skatteutskottet för behandling.

Motionärerna anser slutligen att riksdagen bör göra ett uttalande av innebörd att kostnaderna till följd av skatteomläggningen 1980 och övriga i motionen 2433 aktualiserade åtgärder – vari ingår uppräknade fr. o. m. den 1 januari 1980 av det allmänna barnbidraget samt studiebidraget och det förlängda barnbidraget – samt de kostnader som följer av förslaget i propositionen 95 om den kommunala ekonomin bör finansieras genom ett skatte- och avgiftsuttag som ger staten full täckning för kostnaderna.

C uttalar i sin partimotion (2432) den meningen att förslagen i propositionerna 95 och 160 till vissa delar är väl genomtänkta och balanserade men anser det rimligt att beslutet om statsskatten för 1980 års inkomster anstår till dess finansieringsfrågan lösts. Beslutet bör, menar motionärerna, tidsmässigt samordnas med avtalsförhandlingarna och då inbegripa en prioritering av barnfamiljerna genom en vårdnadsersättning, och de begär därför i första hand uppskov med behandlingen av propositionen i denna del till i höst. I andra hand yrkas andra och – genom att utrymme reserveras för vårdnadsersättning – lägre marginalskaftesänkningar än enligt propositionen.

M har i sin motion 2349 godtagit förslagen i propositionen avseende den statliga skatteskalen för inkomståret 1980 och marginalskaftespärr för samma år. Härigenom får yrkandena i m-motionen 1622 från den allmänna motionstiden i år avseende samma frågor anses ha förfallit. I motsats till s

och c anser m inte att marginalskattesänkningarna i nuvarande samhälls-ekonomiska och statsfinansiella läge måste finansieras genom skattehöjningar på andra områden. Något underlag för ett ställningstagande till förmån för skattehöjningar 1980 finns enligt motionärernas mening inte i dagsläget. I stället bör den ekonomiska politiken inriktas på att söka undvika sådana åtgärder genom begränsningar av den offentliga utgiftsexpansionen och genom sparstimulerande åtgärder.

Vpk yrkar i motionen 2435 avslag på marginalskattesänkningarna och på marginalskattespärren och anser att man i stället bör införa en extra skattereduktion om 1000 kr. för skattskyldiga med en beskattningsbar inkomst mellan 30000 kr. och 80000 kr., med avtrappning i övriga inkomstskikt. I samma motion och i partimotionen 308, väckt under den allmänna motionstiden i år, begär vpk förslag om att inflationsskyddet för den statliga inkomstskatten avskaffas.

I apk:s partimotion slutligen yrkas avslag på propositionen 160 i dess helhet. Detta innebär att apk också förkastar förslaget om rätt till skattereduktion för gåvor till bl. a. internationell biståndsverksamhet. Propositionen i denna del avstyrks också av såväl s och c som m och vpk, av m dock med en begäran om att regeringen får i uppdrag att utarbeta ett nytt förslag om avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer.

I samband med att skatteutskottet i höstas behandlade propositionen 1978/79: 50 om inriktningen av den ekonomiska politiken m. m. i de delar som avsåg skatteomläggning för inkomståret 1979 erinrade utskottet om att progressionen vid beskattningen under 1970-talet successivt skärpts genom påverkan av såväl statlig som kommunal inkomstskatt och att marginalskattesatserna numera blivit höga redan i mellaninkomstlägena. Enligt utskottets mening är en sänkning av marginalskatterna numera angelägnare än någonsin tidigare under 1970-talet, och utskottet kan därför instämma i propositionens syfte att dämpa marginaleffekterna i ett brett skikt av inkomstskalan. Departementschefen uttalar i propositionen den meningen att kostnaderna för skatteomläggningen och den ökade överföringen till kommunsektorn bör finansieras genom skattehöjningar på andra områden. Skatteutskottet delar denna uppfattning men anser i likhet med finansutskottet i dess yttrande över propositionen (se bilaga 1) att frågan om skatteskalans närmare utformning har sådant samband med finansieringen av skatteomläggningen att dessa båda frågor lämpligen bör prövas i ett sammanhang. På grund härav och då utskottet inte är berett att i nuläget utarbeta ett förslag till de ytterligare finansieringsåtgärder som ett bifall till den i propositionen föreslagna skatteomläggningen ger upphov till anser utskottet sig böra – i likhet med vad finansutskottet föreslagit – avstyra bifall till propositionen och begära att nytt förslag föreläggs riksdagen för beslut i höst.

Utskottets beslut innebär också avslag på m-motionen 2349 och s-motionen 2433 i vad de berör frågan om skatteskalans för inkomståret 1980.

Däremot är förstahandsyrkandet i centerns partimotion 2432, avseende uppskov med fastställande av skatteskalor för inkomståret 1980 till den tidpunkt då förslag om skatteomläggningens finansiering föreligger, tillgodosett. Utskottets ställningstagande betyder formellt bifall till de motionsyrkanden som innebär avslag på den statsskatteskala som föreslås i propositionen liksom till de yrkanden som innebär avslag på förslagen om en marginalskattespärr, om en omläggning av beräkningen av det kommunala skatteunderlaget samt om ändringar i reglerna om statligt och kommunalt grundavdrag och de härav föranledda ändringarna i fråga om andra beloppsgränser med anknytning till grundavdragets storlek.

Utskottet vill i likhet med finansutskottet understryka vikten av att det förslag till ny skatteskala som skall föreläggas riksdagen i höst dämpar marginaleffekterna i ett brett skikt av inkomstskalan och att vid utformningen av skalan särskilt de lägre inkomsttagarnas situation uppmärksammas. Förslaget bör också, så långt möjligt, tillgodose kravet på enkelhet i tillämpningen.

Enligt riksskatteverkets uppfattning skulle ett borttagande av det statliga grundavdraget och en höjning av det kommunala i viss utsträckning komplicera bl. a. skatteberäkningen och därigenom medföra merarbete under en ganska betydande övergångstid.

Utskottet kommer i det följande att inledningsvis uppehålla sig vid frågan om inflationsskyddet i skatteskalen för att därefter gå in på frågan om marginaleffekterna på längre sikt. Utskottet kommer därvid att behandla de motioner som väckts i anslutning till propositionen samt vissa motioner från den allmänna motionstiden i år som med hänsyn till att de har ett direkt eller indirekt samband med de i propositionen behandlade frågorna ansetts lämpligen böra tas upp till prövning i detta sammanhang. Avslutningsvis behandlar utskottet förslagen om avdragsrätt för gåvor, om arvsskattefrihet och om stämpelskatt.

Inflationsskyddet i skatteskalen

Fr. o. m. 1979 års taxering gäller i inkomstskattesystemet ett automatiskt verkande inflationsskydd genom att skiktgränserna i den statliga inkomstskatteskalen är anknutna till penningvärdeutvecklingen. Den beskattningsbara inkomsten uttrycks i basenheter. Basenheten, som fastställs av regeringen före utgången av september månad varje år med utgångspunkt i statistiska centralbyråns beräkningar av penningvärdeutvecklingen, utgör f. n. 5 400 kr. Den antas för inkomståret 1980 komma att uppgå till 5 700 kr.

I s-motionen 2433 yrkas att inflationsskyddet avskaffas fr. o. m. 1981 års taxering, medan vpk i motionerna 308 och 2435 begär förslag av liknande innebörd. I den socialdemokratiska partimotionen framhåller motionärerna som sin mening att indexregleringen bidrar till att öka klyftorna mellan olika skattskyldiga genom att den inte tar hänsyn till hur mycket lönerna ökar och ännu mindre till hur löneökningarna fördelas. Liknande

synpunkter har framförts av vpk som menar att indexregleringen gynnar skattskyldiga med höga inkomster och missgynnar dem med lägre.

Riksdagens beslut 1977 om inflationsskyddad statsskatt tillkom mot bakgrund av de effekter inflationen hade på skatteuttaget. Man ville skapa garantier för att de fördelningspolitiska avvägningar som uttryckts genom riksdagens beslut om skatteskalen skulle bli bestående tills beslut fattades om ändrad avvägning för att därigenom kunna bryta den årliga sammankopplingen av löneförhandlingar och skattejusteringsbeslut och ge skatteskalen en varaktighet som möjliggjorde även fleråriga löneavtal.

Utskottet anser dessa skäl för att ha ett i skatteskalen inbyggt inflationskydd vara alltfjänt bärande och avstyrker följaktligen bifall till motionen 308 samt motionerna 2433 och 2435 i denna del.

Marginal effekter på längre sikt

I m-motionen 2349 yrkas marginalska-ttesänkningar efter 1980 i syfte att få ned marginalska-tten i normala inkomstlägen till högst 50 procent och att maximera den till 70 procent. Yrkande om en planmässig sänkning av marginalska-tten till 50 procent i vanliga inkomstlägen återfinns också i m-motionen 1622 från den allmänna motionstiden i år.

Utskottet har tidigare i olika sammanhang gett uttryck åt den uppfattningen att en mer varaktig skattereform måste innehålla bl. a. sänkta marginalska-tter i vanliga inkomstlägen. Enligt utskottets mening torde det emellertid av statsfinansiella skäl inte vara möjligt att införa regler som begränsar marginalska-tten till 50 procent i normala inkomstlägen eller maximerar den till 70 procent. Utskottet avstyrker därför dessa yrkanden i motionerna 1622 och 2349.

Frågan om de samlade margina-leffekterna på den enskildes ekonomi av progressiv skatt och inkomstrelaterade bidrag och avgifter har tagits upp av både c, m och vpk. I c-motionen 2432 betonar motionärerna vikten av att alla människor får en sådan situation att de upplever det som ekonomiskt rimligt att göra en extra insats. I propositionen berörs – menar motionärerna – inte alls de marginalska-tteeffekter som uppkommer i inkomstlägen mellan 50 000 och 80 000 kr. när behovsprövade, skattefria bidrag minskar eller faller bort. Motionärerna begär därför att en parlamentarisk utredning får i uppdrag att pröva frågan om ett tak för margina-leffekterna som inte begränsas till enbart inkomster över de 114 000 som föreslagits i propositionen utan som kommer alla till del. M pekar i motionen 2349 på de orimliga margina-leffekter som gällande regler för skatteska-lans utformning, existensminimum och avtrappade sociala förmåner i för-ening kan ge upphov till och begär en utredning i syfte att begränsa sådana effekter. Ett yrkande av liknande innebörd har framställts i m-motionen 1622, där motionärerna särskilt erinrar om barnfamiljernas skattesituation. I vpk-motionen 2435 slutligen begär motionärerna, med en liknande moti-vering, att de samlade margina-leffekterna av ökade inkomster, bidrags-

bortfall och avgiftshöjningar skyndsamt utreds och att riksdagen föreläggs förslag i frågan.

Utskottet har tidigare i detta betänkande gett uttryck åt den uppfattningen att en sänkning av marginaleffekterna är angelägen i ett brett skikt av inkomstskalan och föreslagit riksdagen att hos regeringen begära nytt förslag till skatteskalor för inkomståret 1980 där särskilt de lägre inkomstagarnas situation uppmärksammas.

De negativa effekter av nuvarande familjepolitiska stödformer i form av bidrag, skattelindringar och indirekt stöd vilka påtalats i motionerna torde framför allt drabba barnfamiljer och i första hand familjer med flera barn, där tröskeleffekterna vid inkomstökningar är särskilt markerade. Frågan har uppmärksammas av regeringen som numera tillkallat en utredning med uppgift att göra en allmän kartläggning av barnfamiljernas situation och därvid särskilt studera situationen för flerbarnsfamiljerna. I utredningsuppdraget ingår att undersöka vilken effekt de nuvarande direkta och indirekta stödformerna har för olika typer av familjer och i olika inkomstlägen och att analysera de tröskel- och marginaleffekter som de nuvarande stödformerna medför. Utredningen skall också överväga vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att på ett tillfredsställande sätt tillgodose flerbarnsfamiljernas behov och pröva ändamålsenligheten av nuvarande bidragsregler från flerbarnsfamiljernas synpunkt. Särskilt har utredningen att pröva hur marginaleffekterna påverkar flerbarnsfamiljerna och den är också oförhindrad att ta upp de olika direkta eller indirekta stödformer som finns för att tillgodose särskilt flerbarnsfamiljernas behov av stöd.

Den 15 mars i år har chefen för bostadsdepartementet av regeringen bemyndigats tillkalla en särskild kommitté för att göra en översyn av administrationen av bostadsbidragen till barnfamiljerna m. fl. Denna kommitté skall samråda med utredningen om barnfamiljernas ekonomiska situation, studiestödsutredningen, ensamförälderkommittén och socialpolitiska samordningsutredningen. Av vad utskottet anfört framgår att de i motionerna aktualiserade frågorna numera är föremål för uppmärksamhet inom flera utredningar och att berörda yrkanden i motionerna 2349, 2432 och 2435 således i huvudsak är tillgodosedda. Utskottet vill understryka vikten av att utredningarna, med hänsyn inte minst till marginaleffekternas komplexa karaktär, så långt möjligt samordnar utredningsarbetet och att arbetet bedrivs skyndsamt. Någon riksdagens åtgärd med anledning av dessa yrkanden är enligt utskottets mening inte erforderlig, och utskottet avstyrker följaktligen bifall till desamma.

Vad utskottet nu anfört utgör enligt utskottets mening också svar på motionen 494 av Tage Adolfsson m. fl. (m) och 1144 av Sven Johansson (c). Dessa motioner syftar båda till en lindrigare beskattning av extrainkomster. De i dessa motioner aktualiserade frågorna hör enligt utskottets mening lösas genom sänkta marginalsatser och inte genom att extrainkomster beskattas enligt en annan och lägre skattesats. Utskottet av-

styrker därför motionerna i den mån de inte kan anses besvarade med vad utskottet tidigare anfört.

Hemmamakeavdrag

Skattereduktion, s. k. hemmamakeavdrag, med 1 800 kr. medges ogift med hemmavarande barn under 18 år och gift, vars make saknar till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Gift, vars make har taxerad inkomst understigande 4 500 kr., erhåller skattereduktion med 40 procent av skillnaden mellan 4 500 kr. och den taxerade inkomsten. Om vardera maken har till statlig inkomstskatt taxerad inkomst som understiger 4 500 kr. tillkommer skattereduktionen den av makarna som har den högsta taxerade inkomsten. Om de taxerade inkomsterna är lika stora, medges den äldre maken skattereduktion. Bestämmelserna om skattereduktion tillkom genom 1970 års skattereform för att vid övergången till individuell beskattning eliminera eller begränsa skattehöjningen för familjer, där endast en av makarna förvärvsarbetar.

Förslaget i propositionen innebär att skattereduktionen anpassas till det höjda kommunala grundavdraget så att avtrappning sker med 30 % av skillnaden mellan 6 000 kr. och den lägre taxerade inkomsten. Utskottet har tidigare i detta betänkande avstyrkt bifall till detta förslag. S-motionen 2433, vari begärs oförändrade regler, är härigenom i denna del formellt tillgodosedd.

Nils Hörberg (fp) yrkar i motionen 2366 utredning och förslag om avveckling i tre steg fr. o. m. den 1 januari 1980 av hemmamakeavdraget för barnlösa hemmamakar födda efter 1929. Han begär vidare en plan för en successiv avveckling av hemmamakeavdraget för föräldrar och att avdraget ersätts med barnbidragshöjningar med särskilt stora höjningar för de yngsta barnen.

Frågan om att avskaffa hemmamakereduktionen behandlades av 1972 års skatteutredning i dess slutbetänkande (SOU 1977:91) Översyn av skattesystemet. Utredningen ansåg för sin del att skattereduktionen av principiella skäl borde avskaffas men menade att detta – förutom problem för kategorin hushåll med en äldre hemmamake – skulle leda till försämrade ekonomiska förmåner för många skattskyldiga med hemmamake och barn. Eftersom möjligheterna att kompensera dessa barnfamiljer enligt utredningen var otillfredsställande ansåg utredningen det inte rimligt att föreslå ändrade regler.

Vad motionären anfört utgör enligt utskottets mening inte tillräckliga skäl för att i nuläget slopa rätten till hemmamakeavdrag, och utskottet avstyrker därför motionen 2366 i denna del.

Individuell beskattning av makars inkomst och förmögenhet m. m.

Makar skall taxeras var och en för sin inkomst. Vid inkomstberäkningen gäller dock i vissa hänseenden speciella regler för makar, exempelvis för

beräkning av förvärvsavdrag. Om makar levt tillsammans under beskattningsåret gäller att endera maken har rätt att tillgodogöra sig allmänna avdrag – och efter medgivande av andra maken – förlustavdrag som denne inte kunnat utnyttja.

Vid skatteberäkningen gäller för makar vid uträkningen av statlig inkomstskatt särskilda regler. Innebörden av dessa är att vardera maken beskattas individuellt för s. k. A-inkomst (hit räknas inkomst av tjänst med undantag för periodiskt understöd och därmed jämförlig periodisk intäkt samt inkomst av jordbruksfastighet och rörelse om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning), medan däremot s. k. B-inkomst (dvs. annan inkomst än A-inkomst) sambeskattas, om den för makarna gemensamt överstiger 2000 kr. Sambeskattningen av B-inkomst sker genom att makarnas sammanlagda B-inkomst beskattas på toppen av den största A-inkomsten.

Beräkningen av den skattepliktiga förmögenheten för makarna sker individuellt. Skuld som ena maken inte kunnat utnyttja får avräknas från andra makens förmögenhet. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas för makarna gemensamt. Frågan om skatteplikt avgörs och skatten beräknas med hänsyn till den sammanlagda beskattningsbara förmögenheten, varefter skatten fördelas mellan makarna i förhållande till vars och ens skattepliktiga förmögenhet.

I motionen 495 av Karin Ahrlund och Bonnie Bernström (båda fp) begärs utredning om övergång till helt individuell beskattning av makars inkomst och förmögenhet.

Ett liknande yrkande återfinns i motionen 1742 av Sven-Olov Träff och i motionen 306 av Ingegerd Troedsson. Yrkandet i sistnämnda motion är dock begränsat till att avse förmögenhetsbeskattningen, och motionären begär också i avvaktan på resultatet av en utredning av frågan att riksdagen snarast föreläggs förslag om rättvisare beskattning av makars och likställdas förmögenhet.

Utskottet vill med anledning av dessa yrkanden erinra om att 1972 års skatteutredning i sitt slutbetänkande (SOU 1977:91) Översyn av skattesystemet uttalat den meningen att det av principiella skäl skulle vara önskvärt att införa helt individuell beskattning men att utredningen av praktiska skäl – främst av skatteflyktsnatur – inte funnit det möjligt eller lämpligt att föreslå en sådan förändring. Utredningen anser emellertid att frågan bör aktualiseras inom en nära framtid, dock tidigast i samband med de överväganden angående äktenskapets ekonomiska och civilrättsliga verkningar som familjelagssakkunnigas utredningsarbete kan väntas leda till.

Departementschefen framhåller i propositionen att man enligt hans mening närmare bör undersöka möjligheterna att ge de civilrättsliga reglerna en sådan form att en övergång till helt individuell beskattning underlättas. Utskottet, som förutsätter att en sådan undersökning kommer till stånd, avstyrker med det anförda motionerna 306, 495 och 1742, i den mån de inte

kan anses besvarade med vad utskottet anfört.

Vid beräkning av beskattningsbar B-inkomst gäller, som nämnts, f. n. en friregel avseende ett belopp om 2 000 kr. Om ena maken inte haft annan inkomst än B-inkomst kan denna uppgå till 4 500 kr. utan att B-inkomsten läggs samman med makens A-inkomst vid debitering av skatt. I propositionen har föreslagits att 4 500 kr. av vardera makens inkomst skall behandlas som A-inkomst. Förslaget, som tillkommit för att förhindra skärpt beskattning till följd av att det statliga grundavdraget föreslås avskaffat, har som tidigare nämnts avstyrkts av utskottet.

Ingegerd Troedsson (m) yrkar i motionen 347 att makes B-inkomst till den del den överstiger 3 000 kr. i avvaktan på utredning om en mer individuell beskattning av sådan inkomst samt förmögenhet, alltid skall särbeskattas och utgöra fribelopp i stället för frigräns. Ett liknande yrkande har med anledning av propositionen framställts i m-motionen 2349. Yrkandet avser emellertid i detta fall ett fribelopp om 5 000 kr. Håkan Winberg (m) slutligen begär i motionen 1166 förslag om en uppräkningsfri beloppsgräns med hänvisning till den tid som förflutit sedan gränsen fastställdes.

Redan i dag gäller som tidigare nämnts ett fribelopp om 2 000 kr. vilket innebär att B-inkomst, som utgör ena makens enda inkomst, kan uppgå till 4 500 kr. utan att sammanläggas med andra makens A-inkomst. Med hänsyn härtill och till vad utskottet tidigare anfört i fråga om individuell beskattning av makar anser utskottet sig böra avstyrka bifall till motionen 347 samt motionerna 1166 och 2349, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga.

Fr. o. m. 1979 års taxering gäller att allmänt avdrag för premier för privat pensionsförsäkring i regel medges med högst 10 procent av inkomst av tjänst och 35 procent av inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, om inkomsten inte överstiger 20 basbelopp. Premie får dock dras av med ett basbelopp ökat med 30 procent av inkomst av jordbruksfastighet och rörelse intill tre basbelopp. För den som har inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse över 20 basbelopp kan ytterligare avdrag medges.

Ingegerd Troedsson och andre vice talmannen Tage Magnusson (båda m) begär i motionen 346 förslag om att inkomst av annan fastighet skall utgöra A-inkomst till den del inkomsten hänförs sig till eget arbete och att riksdagen i avvaktan på sådant förslag beslutar att riksskatteverket får medge rätt till avdrag för försäkringspremie på den del av inkomsten av annan fastighet som kan hänföras till arbetsinkomst. Rune Rydén m. fl. (m) har i motionen 1159 framställt ett liknande yrkande. Motionärerna anser att inkomst av annan fastighet bör grunda rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremie i det fall den skattskyldige är verksam med fastighetsförvaltning i ej ringa omfattning.

Den i motionerna aktualiserade frågan behandlas i ett av utredningen om

beskattning av tjänstepensioner avlämnat delbetänkande (Ds B 1978: 13) Avdragsrätt för utländska pensionsförsäkringspremier m. m. Utredningen pekar på den särställning som inkomst av fastighetsförvaltning intar bland B-inkomsterna, eftersom inkomsten redovisas i förvärvskällan annan fastighet och därmed automatiskt blir B-inkomst, trots att den i princip utgör arbetsinkomst. Utredningen framhåller att indelningen i A- och B-inkomster har betydelse även för andra beskattningsfrågor än avdragsrätten för pensionsförsäkringspremier och anser det därför naturligtast att söka lösa den fråga motionärerna tar upp i motionerna genom att vidga A-inkomstbegrppet till att omfatta även inkomst av fastighetsförvaltning.

Utredningsförslaget är f. n. föremål för överväganden inom regeringens kansli. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionerna är därför enligt utskottets mening inte påkallad. Utskottet avstyrker således bifall även till motionerna 346 och 1159.

Fosterbarn och fosterföräldrar

Förmögenhetsskatt beräknas – liksom för makar – gemensamt för föräldrar och hemmavarande barn. Med barn avses inte endast egna barn utan också styvbarn och fosterbarn.

Ingrid Sundberg och Ingegerd Troedsson (båda m) begär i motionen 305 att samtaxeringen av fosterföräldrar och fosterbarn slopas. De gör det med bl. a. den motiveringen att det särskilt för fosterbarn, vilkas biologiska föräldrar inte längre är i livet, måste vara angeläget att ekonomiska bedömningar inte påverkar fosterhemsplaceringen.

När utskottet senast behandlade ett yrkande av motsvarande innebörd framhöll utskottet (SkU 1975/76: 8) att det var medvetet om att en sambeskattnings fosterföräldrar och fosterbarn endast i sällsynta fall kunde anses motiverad. Med hänsyn till att motionärerna enligt utskottets mening inte hade påvisat att sambeskattnings i dessa fall medförde sådana olägenheter att omedelbar lagstiftning borde tillgripas avstyrkte utskottet emellertid bifall till motionen, och riksdagen biföll utskottets hemställan.

Som motionärerna påpekar betraktades fosterbarn före 1972 i beskattningshänseende inte som jämställda med egna barn, adoptivbarn eller styvbarn. Departementschefen föreslog i propositionen 1970: 70 att fosterbarn fr. o. m. 1972 års taxering skulle jämföras med sådana barn i inkomst- och förmögenhetshänseende i de fall då fosterlega eller viss annan ersättning inte utgått. Anledningen till att riksdagen på förslag av bevillningsutskottet ändrade förslaget i propositionen till full jämförbarhet var att skattskyldig med barn, för vilket utgått bl. a. fosterlega, vid ett bifall till propositionen inte skulle ha blivit berättigad till förvärvsavdrag. Utskottet vill erinra om att fosterbarn i arvsskattehänseende, utan någon begränsning, är jämställda med egna barn. Det finns enligt utskottets mening skäl som talar för att man bör anlägga samma synpunkter när det gäller förmögenhetsskatten.

Mot bakgrund av det anförda bör enligt utskottets mening riksdagen vidhålla sin tidigare ståndpunkt i denna fråga. Utskottet avstyrker således bifall till motionen 305.

Underhållsbidrag till barn m. m.

Enligt gällande bestämmelser föreligger rätt till allmänt avdrag för belopp, som skattskyldig utgivit för underhåll av icke hemmavarande barn under 18 år, eller, såvitt gäller underhåll på grund av dom, oavsett barnets ålder. Avdraget är fr. o. m. 1979 års taxering maximerat till 3 000 kr. för varje barn. Bestämmelserna utgör ett undantag från regeln att avdrag inte medges för vad som utgått till mottagarens undervisning eller uppfostran och skiljer sig från vad som gäller för andra understöd i det avseendet att mottagaren inte beskattas för bidraget.

I motionen 1721 av Göthe Knutsson och Georg Danell (båda m) yrkas förslag om att högsta avdragsgilla belopp för underhållsbidrag till barn minst skall motsvara beloppet för det under inkomståret gällande bidragsförskottet. Motionärerna begär vidare att underhållsbidrag och bidragsförskott till barn i fråga om förmånstagare och skatteplikt skall jämföras med barnpension. Innebörden härav är att bidraget respektive förskottet beskattas hos barnet.

Utskottet vill med anledning av motionen erinra om att riksdagen så sent som i december förra året räknade upp avdraget för underhåll av icke hemmavarande barn från 2 500 till 3 000 kr. per barn och år och att i samband därmed också vidtogs vissa ändringar av företrädesvis teknisk natur, bl. a. innebärande att avdrag även medges för belopp som tillgodoräknats den underhållsskyldige på grund av att barnet vistats hos honom.

Med hänsyn härtill och till att frågan om samhällets stöd till ensamstående föräldrar f. n. är föremål för särskild utredning (S 1977: 104) är utskottet inte berett biträda yrkandena i motionen 1721.

I motionerna 1136 av Gösta Bohman m. fl. (m) och 2118 av Yvonne Hedvall och Birgitta Rydén (båda m) begärs förslag om avdrag för styrkta barntillsynskostnader.

Utskottet har vid upprepade tillfällen uttalat att samhällets stöd till barnfamiljer i första hand bör lämnas i form av andra åtgärder än skattelättnader. Genom förvärvsavdraget, som kan sägas utgöra ett omkostnadsavdrag för barntillsyn, har man vid beskattningen tagit viss hänsyn till förvärvsarbetande förälders särskilda omkostnader för barn. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna 1136 och 2118.

Folkpensionärernas beskattning

Riksdagsbeslutet i höstas avseende skatten för 1979 års inkomster innebär för folkpensionärernas del att grundpensionen jämte en sidoinkomst på ca 4 900 kr. inkl. pensionstillskott går fri från skatt.

I m-motionen 2349 begärs utredning av frågan om en särskild skatterabatt. Motsvarande yrkande finns i m-motionen 1622. Syftet med denna är att folkpension och pensionstillskott för dem som erhåller endast dessa förmåner skall vara skattefria. I partimotionen 2435 från vpk yrkas att ett belopp motsvarande folkpension och pensionstillskott jämte en sidoinkomst om 1 000 kr. skall vara skattefritt, medan Rolf Hagel och Alf Lövenborg (båda apk) i motionen 400 begär ett riksdagsuttalande av innebörd att folkpensionen skall vara skattefri.

Av propositionen framgår att departementschefen har för avsikt att begära regeringens bemyndigande att tillkalla en kommitté för att se över de problem som är förknippade med de nuvarande reglerna om folkpensionärernas beskattning och tillämpningen därav. Vidare avser han tillsätta en interdepartemental arbetsgrupp för att utreda de tekniska förutsättningarna för en samordning av de båda systemen för bostadstillägg till folkpension och statskommunalt bostadshidrag. Den närmare utformningen av folkpensionärernas skattelättnader för inkomståret 1980 kommer riksdagen att få ta ställning till i höst.

Vid angivna förhållanden bör enligt utskottets mening berörda yrkanden i motionerna 400, 1622, 2349 och 2435 inte föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet avstyrker följaktligen dessa yrkanden.

Vid beräkning av extra avdrag för gift folkpensionär tas inte hänsyn till andra makens inkomst men väl till andra makens förmögenhet. Det extra avdraget jämkas således om värdet av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet överstiger 75 000 kr. och upphör helt då den sammanlagda förmögenheten överstiger 150 000 kr. Förmögenhetsgränsen är densamma för gifta och ogifta.

Ingegerd Troedsson m. fl. (m) framhåller i motionen 220 att sambeskattningen vid förmögenhetsprövningen innebär att de båda makarnas extra avdrag trappas av mot en och samma förmögenhet och att makarnas förmögenhetsinnehav således leder till en dubbel avtrappning. Motionärerna begär därför att riksdagen skall besluta att vid beräkning av extra avdrag vardera maken skall antas inneha hälften av den gemensamma förmögenheten.

När skatteutskottet 1976 prövade ett motsvarande yrkande framhöll utskottet bl. a. att en regel av den innebörd motionärerna avser kunde leda till en avsevärt förmånligare behandling i fråga om extra avdrag inte bara i förhållande till gällande regler utan också jämfört med ensamstående pensionärer. Konsekvenserna av förmögenhetsinnehavet borde – menade utskottet – också bedömas med hänsyn till de värderingsregler som tillämpas i sammanhanget och som innebär att bostadsfastighet i princip tas upp till endast 10 procent av taxeringsvärdet.

Utskottet anser sig böra vidhålla denna av riksdagen godkända ståndpunkt och vill ånyo erinra om den utredning gällande folkpensionärernas beskattning som aviseras i propositionen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen.

Beskattnings av svenska medborgare utomlands

För tid under vilken fysisk person inte varit bosatt i Sverige är han enligt bestämmelser som antogs av riksdagen i höstas skattskyldig här för pension enligt lagen om allmän försäkring (AFL) till den del beloppet överstiger 4 500 kr. och för annan ersättning enligt nämnda lag.

I propositionen föreslås, till följd av höjningen av det kommunala grundavdraget, att beloppsgränsen för skattskyldighet här i riket för pension också räknas upp till 6 000 kr.

Motionen 2433, vari yrkas oförändrade regler, är genom utskottets ställningstagande i huvudfrågan formellt tillgodosedd i denna del.

Bo Lundgren m. fl. (m) yrkar i motionen 827 översyn av de bestämmelser som reglerar beskattningen av svenska medborgare utomlands, medan Per Garthön (fp) i motionen 1717 begär en allsidig översyn av utlandssvenska pensionärers beskattning.

I den proposition (1978/79: 58) som innehöll det ovan redovisade förslaget om beskattning av pension till utlandssvensk framhöll departementschefen att reglerna om skattskyldighetens omfattning i samband med utflyttning från Sverige självfallet måste vara så utformade att de tillgodosåg berättigade svenska skatteanspråk men att de måste ge rimliga skatteresultat för dem som flyttar ut från Sverige. Han sade sig vara medveten om att den nuvarande ordningen för beskattningen av folkpensionärer bosatta utomlands i vissa fall kunde verka hård och att det därför fanns skäl för vissa lättnader. Förslaget om skattefrihet här i riket för viss del av pension enligt AFL skulle enligt departementschefen ses som en provisorisk lösning som relativt snart kunde komma att få omprövas.

Av vad utskottet tidigare anfört i fråga om folkpensionärernas beskattning framgår att chefen för budgetdepartementet avser att tillkalla en utredning med uppgift att pröva frågor rörande folkpensionärernas beskattning. Enligt utskottets mening kan det, mot bakgrund av vad departementschefen anförde i höstas, förutsättas att även den fråga som tas upp i motionerna 827 och 1717 kommer att prövas av den aviserade utredningen. Därför anser utskottet någon riksdagens åtgärd med anledning av dessa motioner inte påkallad.

Periodiskt understöd

Enligt gällande regler medges vid beskattningen avdrag med utgivet belopp för s. k. legala periodiska understöd. För andra periodiska understöd (s. k. frivilliga understöd) medges avdrag med högst 5 000 kr. per år och mottagare.

I partimotionen 2435 från vpk uttalar motionärerna den meningen att möjligheten att vid taxeringen erhålla avdrag för frivilligt utgivet periodiskt understöd återspeglar en föråldrad samhällssyn och att några sociala skäl för att bibehålla ett sådant avdrag inte föreligger. Med hänsyn härtill och då avdragsmöjligheterna enligt motionärernas mening numera främst ut-

nyttjas i syfte att undvika progressionen vid den statliga beskattningen bör – menar de – rätten till avdrag för frivilligt periodiskt understöd slopas. De anser också att rätten till avdrag för vissa s. k. legala understöd bör ses över och att förutsättningarna för sådana avdrag bör begränsas. Nils Hörberg begär i motionen 2366 med hänvisning främst till missbruksaspekten att förslag om slopande av rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd efter departementsutredning skall föreläggas riksdagen. Även i partimotionen 2433 från s är motionärernas principiella inställning att rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd bör tas bort ur skattesystemet. Innan slutlig ställning tas i frågan kan det dock – menar motionärerna – finnas skäl att genomföra en undersökning av arten och omfattningen av sådana understöd.

1972 års skatteutrednings förslag att avskaffa rätten till avdrag för frivilligt periodiskt understöd fick vid remissbehandlingen ett blandat mottagande. Det avstyrktes av åtskilliga remissinstanser, däribland kammarrätten i Stockholm och riksskatteverket. De mest påtagliga olägenheterna av avdragsrätten får anses ha undanröjts genom den maximering av avdraget som riksdagen beslutade år 1973 och som gällt fr. o. m. 1974 års taxering. Vad i motionerna anförts utgör enligt utskottets mening därför inte tillräcklig anledning att begränsa möjligheterna till avdrag för frivilliga periodiska understöd eller för vissa s. k. legala understöd. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till alla de motionsyrkanden som syftar till begränsningar av den nuvarande avdragsrätten.

Fackföreningsavgifter

Avgifter till föreningar och sammanslutningar räknas enligt gällande rätt till levnadskostnader för vilka avdrag inte medges vid taxeringen. För medlemsavgifter till arbetsgivarförening medges dock avdrag under förutsättning att föreningen i händelse av konflikt är skyldig lämna medlem konfliktbidrag. Avgiften anses i detta fall likställd med premie för försäkring mot förlust i samband med arbetskonflikt.

Till föreningar influtna medlemsavgifter är att hänföra till icke skattepliktig inkomst, och medlemmarna är inte berättigade till avdrag för avgifterna. Arbetsgivarföreningar beskattas – trots medlems rätt till avdrag för avgift – inte för influtna medlemsavgifter.

Understöd som vid konflikt utgått till i konflikten indragen arbetare från organisation som han tillhör utgör icke skattepliktig intäkt. Konfliktunderstöd som medlem i arbetsgivarförening uppbär utgör däremot skattepliktig intäkt i rörelse. I båda dessa fall föreligger således överensstämmelse mellan avdragsrätt och skatteplikt.

1972 års skatteutredning föreslog i sitt slutbetänkande att medlemsavgift till fackförening skulle vara avdragsgill. Avdraget skulle dock begränsas till 50 procent av den erlagda avgiften och vara maximerat till 300 kr. per år. Något förslag om avdragsrätt för fackföreningsavgifter har inte lagts

fram i propositionen. Departementschefen framhåller emellertid att den nuvarande skillnaden i den skattemässiga behandlingen av fackföreningsavgifter och avgifter till vissa arbetsgivarorganisationer enligt hans uppfattning inte är tillfredsställande och att det ligger nära till hands att ytterligare begränsa avdragsrätten för sistnämnda avgifter. Denna fråga måste emellertid – menar han – närmare utredas innan förslag kan föreläggas riksdagen.

I partimotionen 2435 från vpk yrkas att rätten till avdrag för avgifter till arbetsgivarorganisationer slopas och att de fackliga organisationernas verksamhet stöds exempelvis genom införandet av ett direkt statligt stöd motsvarande värdet av en avdragsrätt för fackföreningsavgifter. Nils Hörberg (fp) anser att man – i konsekvens med vad som gäller i fråga om medlemsavgifter – bör överväga förbud mot avdrag för avgifter till arbetsgivarorganisationer och han begär i motionen 2366 att riksdagen ger regeringen detta till känna. S pekar i sin partimotion 2433 också på det orättvisa i att medlemmar i arbetsgivarförening i viss utsträckning kan dra av medlemsavgifter som kostnad i produktionen, medan fackföreningsavgifter inte är till någon del avdragsgilla. Motionärerna understryker vikten av att den i propositionen aviserade utredningen arbetar skyndsamt så att åtgärder snabbt kan vidtas.

Skatteutskottet delar departementschefens uppfattning att det f. n. inte föreligger tillräcklig anledning att i skattelagstiftningen införa en rätt till avdrag för fackföreningsavgifter. Utskottet anser dock att det kan finnas anledning att göra en översyn av rätten till avdrag för avgifter till vissa arbetsgivarorganisationer. Genom den i propositionen aviserade utredningen får yrkandena i motionen 2366 och 2433 anses vara till viss del tillgodosedda. Någon anledning att särskilt påskynda utredningsarbetet eller att – i enlighet med yrkandet i motionen 2435 – begära skyndsamt förslag i frågan finns enligt utskottets mening inte.

Vad särskilt angår yrkandet i motionen 2435 om ett statligt stöd till de fackliga organisationerna vill utskottet erinra om att arbetsmarknadsutskottet i sitt yttrande med anledning av motionen i denna del (se bilaga 3) avstyrkt bifall till nämnda yrkande. Utskottet uttalar att det saknas underlag för att ta ställning till frågan om allmänt organisationsstöd av den typ och storlek motionärerna tänker sig och att det ter sig naturligare att i linje med den nuvarande förtroendemannalagen låta produktionen bära kostnaderna för facklig verksamhet.

Med det anförda avstyrker skatteutskottet samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

Representation

Vad härefter angår det i motionen 2366 av Nils Hörberg (fp) aktualiserade förbudet mot avdrag för representationskostnader är detta i första hand

en företagsbeskattningsfråga, som utskottet återkommer till senare i vår vid behandlingen av propositionen 1978/79:210 om ändrad företagsbeskattnings. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen i denna del.

Begränsning av ränteavdrag m. m.

Nils Hörberg (fp) anser att det nuvarande ränteavdraget från inkomst successivt bör göras om till en skattereduktion, baserad på samma procentsats (exempelvis 50 procent) för alla inkomstnivåer, och framställer i motionen 2366 ett yrkande av den innebörden. Motionären går också in på reglerna om realisationsvinstbeskattnings och menar att man bör begränsa de nuvarande möjligheterna till avdrag för bl. a. ingångsvärde vid beräkning av den skattepliktiga vinsten.

Utskottet, som anser sig sakna anledning att i förevarande sammanhang gå in på frågan om ränteavdrag och skattepliktig realisationsvinst, är inte berett att utan särskild utredning föreslå någon ändring av gällande bestämmelser. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 2366 även i nu nämnda delar.

Försäkrings- och sparavdragen m. m.

Rune Rydén m. fl. (m) yrkar i motionen 1148 en uppräknings av schablonavdraget för försäkringar till 600 kr. för ensamstående och till 1 200 kr för gifta. Håkan Winberg (m) begär i motionen 1166 en uppräknings av samma avdrag och av sparavdraget i inkomstslaget kapital. Yrkanden i syfte att stimulera enskilt sparande återfinns också i partimotionerna 1613 och 2349 från m. Enligt den förra bör fribeloppen för kapitalinkomster anpassas till penningvärdeutvecklingen och enligt den senare bör regeringen genom olika åtgärder – bl. a. genom ett särskilt sparobligationslån riktat till hushållen – ytterligare stimulera enskilt sparande. I motionen 1726 slutligen av andre vice talmannen Tage Magnusson och Ingegerd Troedsson (båda m) yrkas införande av sparavdrag också i inkomstlagen rörelse, jordbruk och annan fastighet. Med anledning av dessa yrkanden vill utskottet erinra om att riksdagen 1978 antog en lag om skattelättnader för vissa sparformer enligt vilken skattskyldig som insätter visst belopp – lägst 75 och högst 400 kr. i månaden – på ett särskilt lönsparkonto i bank medges sparskattereduktion med 20 % av det insatta beloppet. Utskottet hänvisar också till att sparavdraget fördubblats fr. o. m. 1976 års taxering och till att vinstmöjligheten för lönsparandet successivt förbättrats under senare år. Vad särskilt angår försäkringsavdraget kan erinras om de försäkringsförmåner som anställda i allmänhet åtnjuter och om att jordbrukare och rörelseidkare fr. o. m. taxeringsåret 1977 har rätt till avdrag i förvärvskällan för premier för grupplivförsäkring, om förmåner inte är större än för befattningshavare i statlig tjänst. Finansutskottet har i yttrande till skatteutskottet över motionen 2349 i fråga om ett särskilt till hushållen riktat sparobligationslån med kort löptid konstaterat att dessa frågor fortlöpande prövas

av riksgäldsfullmäktige och att någon särskild hemställan till vare sig regeringen eller riksgäldsfullmäktige mot den bakgrunden inte torde vara erforderlig.

Utskottet delar denna uppfattning och vill gärna instämma i finansutskottets uppfattning om angelägenheten av ett ökat hushållssparande. Utskottet är emellertid inte berett att nu föreslå ytterligare skattelättnader på sparområdet och avstyrker med det anförda bifall till samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

80/85-procentregeln

Den s. k. 80/85-procentregeln om begränsning av skatt bygger på en jämförelse mellan ett spärrbelopp och den skattskyldiges totala inkomst- och förmögenhetsskatt för ett visst beskattningsår. Spärrbeloppet utgör normalt 80 procent av den del av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst som uppgår till högst 200 000 kr. och 85 % av överskjutande belopp. Genom riksdagsbeslut 1976 bestämdes att den skattskyldiges egenavgifter skulle få räknas in i det belopp som jämförs med spärrbeloppet. I fråga om skattskyldig som vid taxeringen till statlig inkomstskatt fått särskilt investeringsavdrag eller avdrag för egenavgifter bestämdes vidare att spärrbeloppet skulle utgöra 80/85 procent av summan av den beskattningsbara inkomsten och de belopp varmed sådana avdrag medgivits.

Knut Wachtmeister m. fl. (m) framhåller i motionen 2434 att en skattskyldig som medges investeringsavdrag och som redan tillämpar 80/85-procentregeln till följd av bestämmelsens nuvarande utformning inte kan tillgodogöra sig investeringsavdraget.

Bakgrunden till 1976 års riksdagsbeslut är att en skattskyldigs beskattningsbara inkomst – i det fall den skattskyldige åtnjuter investeringsavdrag – ofta inte ger någon rättvisande bild av dennes inkomstförhållanden under året. Baseras spärrbeloppet på den beskattningsbara inkomsten kan investeringsavdraget – förutom en stimulanseffekt vid inkomsttaxeringen – få till följd bl. a. att en eventuell förmögenhetsskatt nedsätts. Utskottet anser det inte motiverat att avdrag av detta slag skall påverka förmögenhetsskatten och vidhåller således uppfattningen att spärrbeloppet bör jämföras med den beskattningsbara inkomsten före investeringsavdrag. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen 2434.

Bankernas uppgiftsskyldighet

I partimotionen 2435 från vpk yrkar motionärerna att riksdagen hos regeringen skall begära förslag om dels skyldighet för banker m. fl. kreditgivare och sparinstitut att lämna kontrolluppgift till taxeringsmyndigheterna, dels kontroll av innehav av obligationer, aktier och andra värdepapper.

Departementschefen framhåller i propositionen att regeringen inom kort

ämna uppdraga åt riksskatteverket att utreda frågan om skyldighet för banker m. fl. att lämna kontrolluppgift till skattemyndigheterna om insättarnas ränteinkomster och kapitalbehållning och om ökad kontroll av obligationsinnehav samt att redovisa resultatet av sina överväganden. Härav framgår att motionen i denna del redan är tillgodosedd. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen 2435 i denna del.

Övriga yrkanden

I motioner som väckts dels med anledning av propositionen, dels under den allmänna motionstiden i år har aktualiserats långtgående reformer på skatteområdet. Sålunda yrkas i motionen 822 av Holger Bergqvist och Esse Petersson (båda fp) utredning om en statskommunal enhetsskatt. I motionen 824 av Rolf Hagel och Alf Lövenborg (båda apk) yrkas att mervärdeskatten avskaffas. Ett yrkande om slopande av moms på mat återkommer i inte mindre än tre motioner (309, 310 och 2435) från vpk, som också i två motioner från den allmänna motionstiden i år (310 och 337) och i sin partimotion 2435 med anledning av propositionen uttalar sig för en genomgripande skattereform omfattande bl. a. övergång till produktionsbeskattning, progressiv statskommunal enhetsskatt, skärpt progression, skattesärpningar för kapital och kapitalvinster, genomgripande förändringar av avdragssystemet, skärpt bolagsskatt och en plan för skärpt lagstiftning mot skatteflykt och skattefusk. Finansutskottet har till skatteutskottet överlämnat två motionsyrkanden, ett i motionen 2307 av apk avseende omläggning till produktionsbeskattning och ett i motionen 2373 av vpk avseende övergång till progressiv statskommunal enhetsskatt.

Av uttalanden i propositionen framgår att departementschefen tillkallat eller har för avsikt att tillkalla utredningar med uppgift att utreda frågor om progressiv utgiftsskatt, bruttoskatter, underskottsavdrag samt kontroll av ränteinkomster, kapitalbehållning och obligationsinnehav m. m. Härtill kommer att skatteutskottet i ett nyligen avlämnat betänkande (nr 51), förutsatt att riksdagen redan i höst föreläggs förslag om en generalklausul mot skatteflykt.

Av det anförda framgår att flera av de motionsyrkanden som framställs i motionerna redan är tillgodosedda. Utskottet anser det inte motiverat att – innan resultatet av slutfört eller pågående utredningsarbete inom betydelsefulla områden av inkomst- och företagsbeskattningen föreligger – medverka till i motionerna avsedda ändringar i gällande beskattningssystem. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 309 och 822 samt 310, 824, 2307, 2373 och 2435, sistnämnda fem motioner såvitt nu är i fråga.

Avdrag för gåvor m. m.

Tanken på att införa en rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till allmännyttiga ändamål har under en lång följd av år avvisats av riksdagen.

Därvid har åberopats såväl principiella och kontrolltekniska skäl som svårigheter att åstadkomma en tillfredsställande gränsdragning mellan organisationer till vilka bidrag kan ges med avdragsrätt och övriga mottagare. Även om förslaget i propositionen begränsats till att avse organisationer med inriktning på internationell biståndsverksamhet kan enligt utskottets mening den kritik som tidigare avhållit riksdagen från att medverka till en avdragsrätt för gåvor riktas också mot förslaget i propositionen. I likhet med s. c. m. vpk och apk anser utskottet därför att förslaget i propositionen i denna del inte bör föranleda lagstiftning. Utskottet anser inte heller att riksdagen bör begära nytt förslag om en avdragsrätt som är ägnad att komplicera skattelagstiftningen och dess tillämpning. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till m-motionen 2349 i denna del. Det anförda innebär att utskottet inte heller kan biträda yrkandet i motionen 1716 av Filip Fridolfs-son (m) om att förslag om rätt till avdrag för gåvor till religiösa m. fl. ändamål skyndsamt skall föreläggas riksdagen.

I propositionen föreslås att de fria trossamfundet, som i dag är befriade från gåvoskatt — i likhet med svenska kyrkan — skall vara helt befriade också från arvsskatt.

I vpk-motionen 2435 yrkas avslag på propositionen i denna del. Yrkandet i apk-motionen 2365 innebär som tidigare nämnts avslag på propositionen i dess helhet och således också på förslaget om arvsskattebefrielse för trossamfundet. Syftet med s-motionen 2433 synes vara att utvidga arvsskattebefrielsen till alla de rättssubjekt som i dag är befriade från gåvoskatt.

Förslaget i propositionen bygger på ett betänkande (Ds B 1977:2) av utredningen om avdrag för gåvor vilket i regel tillstyrkts av remissinstanserna. Även utskottet anser sig kunna biträda förslaget. Rättviseskäl talar emellertid enligt utskottets mening för att man prövar möjligheterna att utvidga arvsskattefriheten även till andra rättssubjekt än dem som föreslås bli befriade i propositionen. På grund härav anser utskottet sig böra i nuläget avstyrka bifall till propositionen även i denna del. Utskottet förutsätter emellertid att nytt förslag i frågan föreläggs riksdagen redan i höst. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 2365 och 2435 såvitt nu är i fråga. Motionen 2433 får i vad den avser frågan om arvsskattefrihet anses besvarad genom vad utskottet anfört.

Stämpelskatt m. m.

I propositionen föreslås att stämpelskatten — med verkan fr. o. m. den 1 januari 1980 — höjs vid förvärv av fast egendom och tomträtt för fysiska personer från 1 till 1,5 procent och för juridiska personer från 2 till 3 procent av egendomens värde samt vid in-teckning från 0,4 till 1 procent av det in-tecknade beloppet. Förslaget beräknas medföra en inkomstförstärkning under 1980 med drygt 550 milj. kr.

I s-motionen 1730 i år har yrkats att stämpelskatten redan fr. o. m. den 1 juli 1979 höjs med i propositionen angivna belopp, medan m i motionen 2349 yrkar avslag på stämpelskattenhöjningen.

Som framgår av vad utskottet tidigare anfört är utskottet av den uppfattningen att beslut som minskar statsinkomsterna liksom nya åtaganden på utgiftssidan i nuvarande samhällsekonomiska läge bör kompenseras fullt ut genom motsvarande inkomstförstärkningar. Vid ett bifall till utskottets beslut att avstyrka förslaget till skatteomläggning i propositionen 160 kvarstår ett finansieringsbehov om ca 1 700 milj. kr. avseende ökade kostnader till följd av de förslag som läggs i propositionen 95. Därför anser utskottet sig böra tillstyrka förslaget om stämpelskattenhöjning. Höjningen bör enligt utskottets mening träda i kraft den 1 juli 1979. Utskottets beslut innebär bifall till s-motionen 1730 och avslag på m-motionen 2349 i denna del.

Genom detta ställningstagande och genom att utskottet förordar att det förslag till skatteomläggning som skall föreläggas riksdagen i höst bör vara totalfinansierat anser utskottet sig ha tillgodosett det yrkande i s-motionen 2433 som går ut på att staten bör ges full täckning för kostnaderna för skatteomläggningen inklusive dem som aktualiserats i propositionen 95. Vad särskilt angår den i motionen aktualiserade finansieringsmetoden bör erinras om att frågan om olika former av bruttoskatter, således också produktionsfaktorskatt, f. n. är föremål för prövning inom en särskild utredning och att denna skall presentera ett material som kan vara till ledning för statsmakternas ställningstagande till finansieringsfrågan i höst. Med det anförda avstyrker utskottet motionen 2433 i nämnda del i den mån den inte kan anses besvarad med vad utskottet anfört.

Av vad utskottet tidigare sagt framgår att enligt m:s uppfattning beslut i finansieringsfrågan tills vidare bör anstå. I partimotionen 2349 från m kritiserar de i propositionen föreslagna skattehöjningarna. I stället föreslås i konjunkturpolitiskt syfte olika sparstimulerande åtgärder. Vidare begär motionärerna att riksdagen skall ge regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att begränsa den offentliga utgiftsexpansionen. Yrkandet om sparstimulerande åtgärder har utskottet tidigare bemött. Vad särskilt angår den offentliga utgiftsexpansionen säger sig finansutskottet i sitt yttrande över motionen i denna del ha anledning återkomma till den frågan vid sin behandling av det reviderade budgetförslaget senare i vår. Med hänsyn härtill anser skatteutskottet – i likhet med finansutskottet – något särskilt tillkännagivande inte erforderligt i nu förevarande sammanhang. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen 2349 även i denna del.

Författningsförslagen

Utskottets ställningstagande i huvudfrågan innebär i sak avslag på samtliga författningsförslag i propositionen med undantag av det som rör höjd stämpelskatt. Med hänsyn dels till att finansutskottet i sitt betänkande

tillstyrkt bifall till förslaget i propositionen 95 om nya skatteutjämningsbidrag till kommunerna, dels till den nya taxeringsorganisationen vid 1979 års taxering måste redan nu ändringar vidtas i lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan kommuns utdebitering av skatt och i lagen (1961: 436) om församlingsstyrelse. Utskottet förordar således att sådan ändring sker. Vid utarbetandet av förslag till författningsändringar har beaktats att det kommunala skatteunderlaget vid ett bifall till utskottets hemställan skall vara oförändrat.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande stämpelskatten*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 1730 samt med anledning av propositionen 1978/79: 160 i denna del och med avslag på motionerna 1978/79: 2349 yrkandet 7 och motionen 1978/79: 2365 i motsvarande del antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308) med den ändringen att ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1979;

2. *beträffande skatten på 1980 års inkomster och det kommunala skatteunderlaget m. m.*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2365 i motsvarande del, motionen 1978/79: 2433 yrkandena 2, 4 (delvis), 5 (delvis), 6–8, 9 (delvis), 12 och 13 och motionen 1978/79: 2435 yrkandena 8 och 9 samt med anledning av motionen 1978/79: 2432 yrkandet 3 avslår propositionen och motionerna 1978/79: 2432 yrkandet 4, 1978/79: 2433 yrkandet 1 (delvis), 1978/79: 2435 yrkandet 15 och 1978/79: 1622 yrkandena 2 och 3;

3. *beträffande skattelättnad för vissa gåvor*

att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79: 2365 i motsvarande del, 1978/79: 2432 yrkandet 2 1978/79: 2433 yrkandena 3, 4 i denna del, 5 i denna del, 9 i denna del, 10 och 14 och 1978/79: 2435 yrkandet 12 samt med anledning av motionen 1978/79: 2349 yrkandet 6 avslår propositionen i denna del;

4. *beträffande arvsskattefrihet*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2365 i motsvarande del och motionen 1978/79: 2435 yrkandet 13 samt med anledning av motionen 1978/79: 2433 yrkandet 11 avslår propositionen i denna del;

5. *beträffande avdrag för gåvor till religiösa ändamål*

att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1716;

6. *beträffande förslag till riksdagen*
att riksdagen hos regeringen begär att riksdagen i höst föreläggs förslag till skatteomläggning avseende 1980 års inkomster och till arvsskattefrihet för fria trossamfund m. fl. i enlighet med vad utskottet anför;
7. *beträffande inflationsskyddet i skatteskalan*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 308,
 - b. motionen 1978/79: 2433 yrkandet 1 (delvis),
 - c. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 7;
8. *beträffande planmässig sänkning av marginalskatterna*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 1622 yrkandet 1,
 - b. motionen 1978/79: 2349 yrkandena 1 och 2;
9. *beträffande utredning om marginaleffekter till följd av avtrap-pade sociala förmåner m. m.*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 1622 yrkandet 4,
 - b. motionen 1978/79: 2349 yrkandet 3,
 - c. motionen 1978/79: 2432 yrkandet 1,
 - d. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 10,samtliga yrkanden i den mån de inte kan anses besvarade med vad utskottet anför;
10. *beträffande beskattning av extrainkomster*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 494,
 - b. motionen 1978/79: 1144;
11. *beträffande individuell beskattning av makar m. m.*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 306,
 - b. motionen 1978/79: 495,
 - c. motionen 1978/79: 1742;
12. *beträffande hemmavärdeavdrag*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2366 i motsvarande del;
13. *beträffande fribelopp för B-inkomst*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 347,
 - b. motionen 1978/79: 1166 i motsvarande del,
 - c. motionen 1978/79: 2349 yrkandet 5;
14. *beträffande inkomst av fastighetsförvaltning m. m.*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 346,
 - b. motionen 1978/79: 1159;

15. beträffande *underhållsbidrag*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1721;
16. beträffande *kostnader för barntillsyn*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 1136,
 - b. motionen 1978/79: 2118;
17. beträffande *samtaxering av fosterföräldrar och fosterbarn*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 305;
18. beträffande *skatterabatt för folkpensionärer m. m.*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 400,
 - b. motionen 1978/79: 1622 yrkandet 5,
 - c. motionen 1978/79: 2349 yrkandet 4,
 - d. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 11;
19. beträffande *extra avdrag för folkpensionärer*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 220;
20. beträffande *utlandssvenskarnas beskattning*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 827,
 - b. motionen 1978/79: 1717,

i den mån motionerna inte kan anses besvarade med vad utskottet anfört;
21. beträffande *ränteavdrag*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2366 i motsvarande del;
22. beträffande *realisationsvinstbeskattning*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2366 i motsvarande del;
23. beträffande *uppräkningsavdrag för kapitalinkomster*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 1166 i motsvarande del,
 - b. motionen 1978/79: 1613 yrkandet 2;
24. beträffande *sparavdrag i andra inkomstslag än kapital*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1726;
25. beträffande *åtgärder för att stimulera enskilt sparande*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2349 yrkandet 8;
26. beträffande *försäkringsavdraget*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 1158,
 - b. motionen 1978/79: 1166 i motsvarande del;
27. beträffande *avgifter till arbetsgivarorganisationer*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 2366 i motsvarande del,
 - b. motionen 1978/79: 2433 yrkandet 20,
 - c. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 3;
28. beträffande *stöd till fackliga organisationer*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2435 yrkandet 4;

29. beträffande *frivilliga periodiska understöd*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 2366 i motsvarande del,
 - b. motionen 1978/79: 2433 yrkandet 21,
 - c. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 1;
30. beträffande *legala periodiska understöd*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2435 yrkandet 2;
31. beträffande *progressiv statskommunal enhetsskatt*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 337,
 - b. motionen 1978/79: 822,
 - c. motionen 1978/79: 2373 yrkandet 2;
32. beträffande *produktionsbeskattning*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2307 yrkandet 5;
33. beträffande *mervärdeskattens avskaffande*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 824 yrkandet 2;
34. beträffande *mervärdeskatt på livsmedel*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 309,
 - b. motionen 1978/79: 2435 yrkandet 14;
35. beträffande *riktlinjer för en genomgripande skattereform*
att riksdagen avslår
 - a. motionen 1978/79: 310 yrkandet 1 i motsvarande del;
 - b. motionen 1978/79: 2435 yrkandena 16–24;
36. beträffande *investeringsavdrag*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2434;
37. beträffande *uppgiftsskyldighet m. m.*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2435 yrkandena 5 och 6;
38. beträffande *finansieringsfrågan*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2433 yrkandet 19 i den mån motionen i denna del inte kan anses besvarad med vad utskottet hemställt under 6 mom.:
39. beträffande *begränsning av den offentliga utgiftsexpansionen*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2349 yrkandet 9;
40. beträffande *förslag om förenklat skatteunderlag*
att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2371 yrkandet 6 i den mån motionen i denna del inte kan anses besvarad med vad utskottet hemställt under 6 mom.:
41. beträffande *handläggningen av vissa kommunalskattefrågor*
att riksdagen tillstyrker propositionen i denna del;
42. beträffande *författningsförslagen*
att riksdagen
 - a. antar vid propositionen fogade förslag till
 1. lag om ändring i lagen (1965: 269) med särskilda bestämmelser

om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt m. m. med de ändringar att ingressen, 1 och 4 §§ samt ikraftträdande-bestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* be-tecknade lydelse:

Föreslagen lydelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1965:269) med särskilda be-stämmelser om kommuns och an-nan menighets utdebitering av skatt m. m.

dels att 2 § skall upphöra att gäl-la,

dels att 1, 3 och 4 §§ skall ha ne-dan angivna lydelse.

Utskottets förslag

Härigenom föreskrivs i fråga om la-gen (1965:269) med särskilda be-stämmelser om kommuns och an-nan menighets utdebitering av skatt m. m. att 1 och 4 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

1 §

Skattesatsen för kommuns och annan menighets uttag av skatt skall bestämmas i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som enligt länsstyrelsens beräkning kommer att påföras de skattskyldiga vid taxeringen det år skattesatsen skall fastställas, ökat med det antal skattekronor, som staten uppskattas skola tillskjuta enligt lagen (1979:000) om skatteut-jämningsbidrag

Skattesatsen för kommuns och an-nan menighets uttag av skatt skall bestämmas i förhållande till det an-tal skattekronor och skatteören, som enligt länsstyrelsens beräkning kommer att påföras de skattskyldi-ga vid taxeringen det år skattesat-sen skall fastställas, *justerat enligt* 2 § och ökat med det antal skatte-kronor, som staten uppskattas sko-la tillskjuta enligt lagen (1979:000) om skatteutjämningsbidrag *och med bidragsunderlag enligt be-stämmelserna om skattebortfallsbi-drag.*

Om enligt — — — — skall fastställas.

4 §

Kommun är berättigad att under visst år av staten uppbära kommu-nalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, be-räknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxerings-året.

Kommun är berättigad att under visst år av staten uppbära kommu-nalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, be-räknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxerings-året. *Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beak-tas bestämmelserna i 2 §.*

Har enligt ----- budgeten fastställdes.

Föreslagen lydelse

Kommun är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt taxeringsnämnds beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Är antalet - - - - - av förskottet.

Belopp, som - - - - - mars månad.

Vad som - - - - - om församlingsstyrelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980. Äldre bestämmelser om bestämmande av utdebitering samt förskottsutbetalning av allmän kommunalskatt gäller fortfarande i fråga om åren 1980 och 1981. De nya bestämmelserna i 3 § och 4 § fjärde stycket tillämpas från och med den 1 juli 1979.

Utskottets förslag

Kommun är berättigad att av staten såsom förskott uppbära det belopp som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsår) rörande taxering till kommunal inkomstskatt har beslutats till utdebitering för det kommande året. Vid beräkningen av förskottsbeloppet justeras antalet skattekronor och skatteören enligt 2 §. Vad som har beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1979.

2. lag om ändring i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse med de ändringar att ingressen, 84 § och ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Föreslagen lydelse

Härigenom föreskrivs att 83, 84 och 86 §§ lagen (1961:436) om församlingsstyrelse skall ha nedan angivna lydelse.

Församling är berättigad att under visst år av staten uppbära församlingsskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i församlingen vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den

Utskottets förslag

Härigenom föreskrivs att 84 § lagen (1961:436) om församlingsstyrelse skall ha nedan angivna lydelse.

84 §

Församling är berättigad att under visst år av staten uppbära församlingsskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i församlingen vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den

Föreslagen lydelse

skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som inte tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen annars skulle ha varit berättigad att uppbära av staten, nedsättas i motsvarande mån.

Församling är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekrönor och skatteören, som enligt taxeringsnämnds beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i församlingens fordran hos staten vid ingången av året efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos statsverket enligt första och andra styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommun, i vilken församlingen är belägen, med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är församlingens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalades i november månad nästföregående år; dock må

Utskottets förslag

skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret. Vid beräkningen av antalet skattekrönor och skatteören beaktas bestämmelserna i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som inte tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen annars skulle ha varit berättigad att uppbära av staten, nedsättas i motsvarande mån.

Församling är berättigad att av staten såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet justeras antalet skattekrönor och skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i församlingens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos staten enligt första och andra styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommun, i vilken församlingen är belägen, med en sjättedel på åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är församlingens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalades i november månad föregående år. När särskilda skäl för-

Föreslagen lydelse

*länsstyrelsen, då särskilda skäl för-
anleda därtill, förordna att utbe-
talning skall ske med annat belopp.
Därest det i januari månad utbeta-
lade beloppet icke motsvarar en
sjättedel av församlingens fordran,
skall härav betingad jämkning ske
av det belopp, som utbetalas i mars
månad. Kommunen skall därefter
avlämna medlen till kyrkorådet.*

Länsstyrelsen skall --- utanordnad församlingsskatt.

Närmare föreskrifter --- regeringen förordnar.

Utskottets förslag

*anleder det får länsstyrelsen dock
förordna att utbetalning skall ske
med annat belopp. Om det belopp
som utbetalades i januari månad
inte motsvarar en sjättedel av för-
samlingens fordran, skall den
jämkning som föranleds härav ske i
fråga om det belopp, som utbetalas
i mars månad. Kommunen skall
därefter avlämna medlen till kyr-
korådet.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli
1979.

Denna lag träder i kraft den 1 ja-
nuari 1980. Äldre bestämmelser om
beräkning av skatteunderlag gäller
fortfarande i fråga om åren 1980
och 1981.

b. avslår de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
4. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
5. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
6. lag om upphävande av förordningen (1972: 140) om skat-
tebortfallsbidrag,
7. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt
i vissa fall,
8. lag om skattelättnad för vissa gåvor,
9. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvo-
skatt,
10. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
11. lag om ändring i lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäk-
ring,
12. lag om ändring i lagen (1978: 423) om skattelättnader för
vissa sparformer.

Stockholm den 8 maj 1979

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Alvar Andersson (c), Valter Kristenson
(s), Stig Josefson (c), Tage Johansson (s), Nils Hörberg* (fp), Rune Carl-
stein* (s), Tage Sundkvist (c), Olle Westberg i Hofors (s), Hagar Normark
(s), Curt Boström (s), Margit Odelspar* (c), Bo Lundgren (m), Wilhelm
Gustafsson (fp) och Ingegerd Troedsson (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1. av Bo Lundgren (m) och Ingegerd Troedsson (m) som
dels anför följande:

Skattepolitiken och budgetunderskottet

De i propositionen föreslagna justeringarna av marginalskatterna, liksom förslaget om ett marginalskattetak betraktar vi som riktiga och nödvändiga åtgärder i en politik som syftar till att skapa ett skattesystem som stimulerar till arbete, initiativ och företagande.

Vi delar däremot inte uppfattningen att i nuvarande samhällsekonomiska och statsfinansiella läge dessa reformer i allt väsentligt måste finansieras genom skattehöjningar på andra områden. Såsom framhölls i den särskilda näringspolitiska delegationens betänkande "Vägar till ökad välfärd" (Ds Ju 1979: 1) kan man på goda grunder anta att den samlade nationalinkomsten påverkas positivt av bättre anpassade ekonomiska incitament. "I vissa situationer kan man också tänka sig att de positiva effekterna på nationalinkomsten blir så starka, att skattesänkningen blir helt självfinansierande."

Givetvis kan också motsatsen gälla – att de negativa effekterna på nationalinkomsten av skattehöjningar kan bli så starka att den avsedda finansieringseffekten uteblir. Det är inte minst erfarenheten av utvecklingen 1973–1976. Under dessa år höjdes de lagstadgade arbetsgivaravgifterna från 15,6 till 28,3 procent. De s. k. inkomstförstärkningarna dessa år kom att verksamt bidra till den ekonomiska kris för det svenska folkhushållet, som vi genomlidit under de senaste åren och som bl. a. lett till de stora underskotten i statsbudgeten.

Huruvida det kommer att föreligga behov av skattehöjningar under 1980 är helt avhängigt av konjunkturerna och den ekonomiska utvecklingen i stort. Därom går det inte att göra några bestämda uttalanden i dag.

En avgörande faktor blir löneutvecklingen under nästa år. Om löneökningarna skulle bli så stora att ramarna för privat konsumtionsutrymme hotar att sprängas, kan det givetvis bli nödvändigt att dra in köpkraft. Enligt vår uppfattning är det emellertid statsmakternas uppgift att så klart ange detta utrymme, att några köpkraftsindragande skattehöjningar inte blir nödvändiga. Vi anser alltså, att skatteomläggningen för 1980 på samma sätt som för avtalsperioden 1978–1979 bör användas till att begränsa behovet av nominella löneökningar. Därigenom kan arbetskraftskostnadsökningen hållas tillbaka, en fortsatt förbättring av Sveriges relativa kostnadsläge ske, den svenska exportindustrins och den importkonkurrerande industrins internationella konkurrensförmåga ytterligare förstärkas och förbättringen av handelsbalansen och bytesbalansen fortsätta. Skattehöjningar som ökar kostnadsbelastningen på näringslivet motverkar en sådan utveckling. I ju högre grad vi kan begränsa den inhemska kostnadsutveck-

lingen i förhållande till omvärlden, desto mer kan vi i själva verket tillåta den privata konsumtionen att öka utan att behöva ge avkall på centrala balansmål.

Det går inte att i dag utlova, att några skattehöjningar inte skall behövas 1980. Detta bör emellertid vara målet. Det vore fel att nu binda sig för skatteskärpningar.

Men om man inte höjer några skatter, leder detta inte till att budgetunderskottet ökar ytterligare?

Balans i statsbudgeten är inte och bör inte vara något mål för den ekonomiska politiken eller skattepolitiken. Däremot hör samhällsekonomisk balans och jämvikt i bytesbalansen till de ekonomisk-politiska målen. Statsbudgetens saldo är en dålig mätare av den samhällsekonomiska balansen.

Definitionsmässigt är bytesbalansen lika med det totala finansiella sparandet i samhällsekonomin, dvs. de totala inkomsterna minus de totala utgifterna. Ett underskott i bytesbalansen kan sålunda beskrivas som ett sparandeunderskott i ekonomin. Det skapar ett motsvarande behov av utländsk upplåning.

Bytesbalansunderskottet eller underskottet i samhällets totala finansiella sparande är lika med summan av det finansiella sparandet inom de olika sektorerna inom samhällsekonomin, dvs. hushållssektorn, bostadssektorn, näringslivet och den offentliga sektorn. Den offentliga sektorn kan i sin tur delas upp på stat, kommuner och socialförsäkringssektor.

Ett ökat underskott inom en sektor av ekonomin leder inte automatiskt till en försämrad samhällsekonomisk balans, dvs. till ett ökat bytesbalansunderskott. 1977 uppgick underskottet i statsbudgeten till 17,8 miljarder kronor. 1978 hade det ökat till 33,6 miljarder kronor. Samtidigt som statsbudgetens underskott ökade kraftigt minskade emellertid underskottet i bytesbalansen dramatiskt från 12,5 miljarder kronor till knappa 4 miljarder kronor. Ett ökat budgetunderskott kan alltså mycket väl vara förenat med en påtagligt förbättrad balans för ekonomin i dess helhet. Motsatsen kan också inträffa. Mellan 1974 och 1976 minskade det statliga budgetunderskottet från 10,3 till 6,2 miljarder kronor. Samtidigt ökade emellertid bytesbalansens underskott med ca 7 miljarder kronor, dvs. den ekonomiska obalansen förvärrades.

Avgörande för den ekonomiska politiken bör alltså inte i första hand vara huruvida en viss skattepolitisk åtgärd kan tänkas öka eller minska budgetunderskottet utan hur den påverkar den totala ekonomiska balansen. Enligt vår uppfattning skulle arbetsgivaravgiftshöjningar eller andra åtgärder som driver på kostnadsutvecklingen i samhället vara ägnade att försämra den totala ekonomiska balansen och att öka underskottet i bytesbalansen i förhållande till vad som annars vore möjligt.

Det bör i detta sammanhang också påpekas, att det statliga budgetunderskottet grovt överdriver den offentliga sektorns samlade upplåningsbe-

hov. Det beror på det sparande som samtidigt äger rum inom socialförsäkringssektorn. För 1979 uppskattas det statliga budgetunderskottet till 44,3 miljarder kronor. Som framgår av tabellen nedan stannar underskottet i den totala offentliga sektorn vid 18,1 miljarder kronor. Det är mindre än de offentliga investeringarna. I själva verket har alltså den offentliga sektorn ett positivt realt sparande. Det reala sparandet är nämligen det finansiella sparandet plus investeringar. Det ger ett något annat perspektiv på talet om de jättelika budgetunderskotten.

Tabell 1: Offentliga sektorns utgifter och inkomster. Löpande priser

	Milj. kr.			Förändring, %	
	1977	1978	1979	1977— 1978	1978— 1979
1 Inkomster	217 647	244 531	264 560	12,5	8,0
1.1 Skatter	137 691	151 012	162 670	9,5	7,5
1.2 Socialförsäkrings- avgifter	47 656	56 570	61 230	18,5	8,0
1.3 Övriga inkomster	32 300	36 949	40 660	14,5	10,0
2 Utgifter	217 331	250 845	282 640	15,5	12,5
2.1 Transfereringar	99 082	116 221	134 130	17,5	15,5
2.1.1 Till hushåll	69 794	82 328	92 060	18,0	12,0
2.1.2 Till företag inkl. livsmedels- och bostadssubventioner	15 994	18 394	22 680	15,0	23,5
2.1.3 Till internationell verksamhet	3 010	3 315	3 750	10,0	13,0
2.1.4 Övriga trans- fereringar	10 284	12 184	15 640	18,5	28,5
2.2 Konsumtion	100 819	114 669	127 320	13,5	11,0
2.3 Realinvestering	16 077	18 367	20 090	14,0	9,5
2.4 Korrigeringspost ¹	1 353	1 588	1 100	..	..
3 Finansiellt sparande	316	-6 314	-18 080	..	..
4 Över statsbudgeten finansierad utlåning	5 619	9 206	9 950	..	..

¹ Inkl. netto av kommunala mark- och fastighetsköp.

Källa: Ekonomidepartementet.

Höjer man t. ex. folkpensionsavgiften leder detta till ett ökat finansiellt sparande i den statliga budgeten. Det ger emellertid inte den inkomstökning/ökning av det finansiella sparandet av storleksordningen 2,3 miljarder kronor per procentenhets höjning som understundom anges. Statens egna arbetsgivaravgiftskostnader ökar med ca 0,3 miljarder kronor. Staten måste vidare öka sina bidrag till kommunerna för att kompensera dessa för ökade arbetskraftskostnader på drygt 0,5 miljarder kronor. Eventuellt kan man bokföra en ökning av statens finansiella sparande av storleksordningen 1,5 miljarder kronor.

Samtidigt minskar det finansiella sparandet inom ekonomin i övrigt i motsvarande mån; inom näringslivet, vars kostnadsbelastning ökar, och inom hushållssektorn som sannolikt får vidkännas prishöjningar till följd av avgiftshöjningen. En avgiftshöjning kan mycket väl leda till en minsk-

ning av det totala finansiella sparandet i samhället, dvs. till en ökning av bytesbalansens underskott, genom att exportföretagen tvingas höja sina priser på utlandsmarknaderna och därigenom får sälja mindre. Det är just härigenom som ett minskat statligt budgetunderskott kan leda till ökad obalans för ekonomin i dess helhet. Det är av detta skäl – av omtanke om den samhällsekonomiska balansen i stort och nödvändigheten av att begränsa den relativa kostnadsutvecklingen i Sverige – som vi kommer att motsätta oss aviserade arbetsgivaravgiftshöjningar.

Det är möjligt att en skatteomläggning för 1980 som inte förenas med skattehöjningar på andra områden på kort sikt kan leda till en smärre ökning av budgetunderskottet i förhållande till vad detta annars skulle ha blivit. I ett något längre perspektiv tror vi emellertid att resultatet blir det direkt motsatta. Det finns återigen anledning att framhålla vad den särskilda näringspolitiska delegationen i sitt betänkande anför i detta hänseende:

Delegationen har kommit till den bestämda uppfattningen, att en djupgående översyn och revidering av skattesystemet är oundgängligen nödvändig. Det finns en överhängande risk för att det mångåriga arbetet för ett utvecklat välfärdssamhälle går till spillo genom att välfärdssystemets finansiering fräter ner incitamenten till arbete, kapitalbildning och risktagande.

Det ovan anförda innebär inte, att det stora budgetunderskottet enligt vår uppfattning inte skulle vara något problem. Vi anser det emellertid vara ett problem som man inte kan komma till rätta med genom skattehöjningar och en ytterligare skärpning av skattetrycket utan genom utomordentlig återhållsamhet med nya utgiftsåtaganden. En fortlöpande omprövning av pågående verksamheter inom den offentliga sektorn bör komma till stånd. Möjligheten att avgiftsbelägga offentliga tjänster bör i ökad utsträckning användas.

Vi vill också – liksom 1978 års långtidsutredning – framhålla att sparandet inom den offentliga resp. den privata sektorn är kommunicerande kärl. Ju större det finansiella sparandet inom den privata sektorn är, desto mindre blir behovet av ett offentligt sparande. Vi ser det långtifrån som något mål att ha ett stort offentligt sparande på hushållssektorns bekostnad. Vi anser det tvärtom vara att föredra, att sparandet i första hand sker hos de enskilda medborgarna. Åtgärder för att stimulera hushållssparandet är ett alternativ till skattehöjningar.

Skatten på 1980 års inkomster m. m.

Förslaget i propositionen 160 till reformerad skatteskala innehåller flera delar. Grundavdraget på 4 500 kr. vid den statliga beskattningen föreslås slopat. Samtidigt höjs grundavdraget vid den kommunala beskattningen till 6 000 kr. Det motiv härför som nämns i propositionen är att det kommunala skatteunderlaget föreslås breddat genom att däri skall ingå de skatteplik-

tiga förmåner, bl. a. sjukpenning, som för närvarande inte beskattas kommunalt. Genom höjningen av grundavdraget balanseras ökningen av det kommunala skatteunderlaget.

Såvitt vi kan förstå borde det rimligtvis ha varit möjligt att åstadkomma motsvarande balansering av ett vidgat kommunalt skatteunderlag inom ramen för de ändrade regler för den kommunala skatteutjämningen, som föreslås i propositionen 1978/79: 95. Alternativt kan man säga, att om en vidgning av det kommunala skatteunderlaget till att omfatta ifrågavarande skattepliktiga förmåner förutsätter en motsvarande krympning av skatteunderlaget genom ett höjt kommunalt grundavdrag, så framstår omläggningen i detta hänseende knappast som meningsfull. Principiellt sett är enligt vår uppfattning ett enhetligt grundavdrag att föredra framför den i propositionen föreslagna ordningen, som snarast är ägnad att öka skattesystemets karaktär av lapptäcke.

Sedda isolerade innebär justeringarna av grundavdraget en skärpning av den statliga inkomstskatten med mellan 90 och 2 610 kr. och vid 29 kronors kommunalskatt en sänkning av den kommunala inkomstskatten med 435 kr. Det enda motiv vi kan se för att acceptera en åtgärd av detta slag är att den ökar utrymmet för marginalskattejusteringar i mellaninkomstlägena, utan att detta är förenat med stora nominella skattesänkningar i de högre inkomstskikten. Med hänsyn härtill är vi, trots principiella betänkligheter, beredda att tillstyrka den föreslagna tekniska anpassningen av skatteskalan.

Förslaget till marginalsattelättnader för 1980 innebär, jämfört med den nuvarande skalan i tekniskt justerat tillstånd, icke obetydliga marginalsattesänkningar. Vid en kommunal utdebitering på 29 kr. utgår marginalskatter överstigande 50 procent först på inkomster överstigande 62 700 kr. Mellan 57 000 och 74 000 kronors inkomst sänks marginalsikten med hela 5 procentenheter. Marginalskattenedjusteringar vidtas upp till en inkomst på 114 000 kr. Vi tillstyrker förslaget i propositionen 1978/79: 160 till skatteskala för 1980.

I propositionen 160 föreslås införandet av ett marginalskatteuttag. Förslaget har givits en utformning som anknyter till nu gällande 80/85-procentsregel avseende det totala skatteuttaget. Förslaget innebär att den sammanlagda statliga och kommunala marginalsikten i inkomstskikt upp till 30 basenheter – 171 000 kr. år 1980 – inte skall överstiga 80 procent och för inkomstdelar däröver ej överstiga 85 procent.

Vi välkomnar propositionens förslag i detta hänseende, som direkt anknyter till vad vi från moderat håll sedan lång tid förordat.

Marginaleffekter på längre sikt

Propositionens förslag till skatteskala för 1980 innebär, jämfört med 1972 års skatteutrednings förslag till marginalsattesänkningar i tre steg att man ännu 1980 inte klarat av mer än steg 1 och ungefär halva steg 2. Det

framgår av tabell 2 nedan, där regeringens förslag jämförs med skatteutredningens efter en ungefärlig teknisk anpassning.

Tabell 2: Jämförelse mellan nu gällande och för 1980 föreslagen skatteskala med steg 2 och 3 enligt 1972 års skatteutrednings förslag.

Basenheter	Nu gällande skatteskala	Förslag för 1980	Skatteutredning	
			Steg 2	Steg 3
7- 8	14	12	9	8
8- 9	16	15	14	13
9-10	21	19	16	13
10-11	26	21	18	13
11-12	30	25	23	18
12-13	34	29	26	23
13-14	36	33	30	28
14-15	41	38	36	33
16-17	46	45	43	43

Det är enligt vår uppfattning utomordentligt angeläget att arbetet med att reformera skatteskan i syfte att bringa ner marginalskatterna fortsätter. Ytterligare marginalskattesänkningar, minst av den storleksordning som föreslagits av 1972 års skatteutredning, måste komma till stånd under 1981 och 1982. Målet måste vara att marginalskatterna i vanliga inkomstlägen inte överstiger 50 procent. Motsvarande nerjustering av marginalskatterna, som detta förutsätter i normala inkomstlägen, måste också komma till stånd i de högre inkomstskikten för att en markant skärpning av progressiviteten i skattesystemet skall kunna undvikas. De skattesänkningar som härigenom åstadkoms bör beaktas vid kommande avtalsuppgörelse om lönerna.

I ett längre perspektiv är det emellertid enligt vår uppfattning nödvändigt att successivt justera ned marginalskattetak. En riktpunkt bör enligt vår mening vara att marginalskatten i intet inkomstskikt skall överstiga 70 procent.

I motionen 1978/79: 1108 understryks nödvändigheten av åtgärder som leder till en samordning mellan skattesystem och bidragssystem i syfte att få ner de orimligt höga marginaleffekter som uppkommer på grund av skattesystemet och gällande regler för bostadsbidrag och existensminimum i samverkan. Marginaleffekter på över 100 procent kan förekomma i vanliga inkomstlägen.

De orimligheter som bostadsbidragssystemet ger upphov till har också uppmärksamats av riksrevisionsverket i dess rapport om bostadsbidragen. Även i propositionen 160 medges, att dessa effekter är ett problem. I själva verket har regeringen genom sina förslag till höjda bostadsbidrag medverkat till att ytterligare skärpa dessa marginaleffekter. Från moderat håll har påvisats att marginaleffekterna till följd härav kan komma att uppgå till hela 106 procent. Det är ett oefterrättligt krav, att sådana effekter elimineras.

Möjligheten att inom ramen för skatte- och bidragssystemen minska rundgången genom en bättre anpassning av beskattningen till familjernas faktiska försörjningsbörda bör samtidigt utredas. De av regeringen tillsatta utredningarna om barnfamiljernas situation och om en översyn av administrationen m. m. av bostadsbidragen uppfyller inte detta krav. Den utredning som begärts i motionen 1108 bör därför snarast komma till stånd.

Individuell beskattning av makars inkomst och förmögenhet m. m.

Genom 1970 års skattereform infördes i princip särbeskattning av makars förvärvsinkomster. På förmögenhetsbeskattningens område består emellertid alltjämt en sambeskattningsform som till sin utformning är ännu mer orättvis än den som gällde inkomstbeskattningen. Det är därför högst angeläget att regeringen får i uppdrag att snarast låta utreda möjligheterna att åstadkomma en individuell beskattning av makars och jämställdas förmögenhet och – i avvaktan på detta – lägga fram förslag till en rättvisare beskattning av dessa förmögenheter.

I propositionen 160 framhåller departementschefen att man enligt hans mening närmare bör undersöka möjligheterna att ge de civilrättsliga reglerna en sådan form att en övergång till helt individuell beskattning underlättas. Detta uttalande är inte tillfyllest när det gäller att snabbt skapa en rättvisare förmögenhetsbeskattning. I motionen 306 anges olika sätt att åstadkomma en sådan utan administrativt merarbete eller risker för förmögenhetsöverföring i skattenedsättande syfte.

I propositionen 160 uppmärksammas de problem som uppkommer till följd av gällande bestämmelser om sambeskattningsform av B-inkomster. Dessa problem sammanhänger med att B-inkomsterna vid beräkningen av den statliga inkomstskatten läggs på toppen hos den make, som har den högsta A-inkomsten. I många fall leder detta till orimliga skattekonsekvenser.

Föredraganden uttalar i propositionen att principiella skäl talar för en avveckling av denna sambeskattningsform. Gällande civilrättsliga regler sägs dock lägga hinder i vägen för en övergång. En utredning om möjligheterna att ge de civilrättsliga reglerna en sådan form att en övergång till helt individuell beskattning underlättas aviseras.

I avvaktan därpå bör emellertid redan nu steg tas mot ökad individualisering av beskattningen. Detta bör ske i enlighet med det förslag, som de moderata ledamöterna av 1972 års skatteutredning reservationsvis utvecklat. Den nuvarande frigränsen på 2 000 kr. bör höjas till 5 000 kr. och ersättas med ett fribelopp sådant att för maken med den lägre inkomsten B-inkomst till den del den understiger 5 000 kr. undantas från sambeskattningsform. Detta innebär alltså att B-inkomst under 5 000 kr. beskattas hos den som har inkomsten.

Nettointäkt av annan fastighet behandlas alltid som B-inkomst, även i de fall då ägaren och/eller dennes make helt eller delvis har sin dagliga gärning förlagd till arbete i och i samband med fastigheten. Detta får för de enskilda

i många avseenden allvarliga konsekvenser. Dels sambeskattas intäkten genom att skatteberäkningen sker ovanpå högsta makeinkomsten, dels har ägaren (och i förekommande fall dennes make) inte möjlighet till ATP eller sjukpenning för den del av intäkten som härrör sig från arbetet med fastigheten. Avdragsrätten för premie för frivillig pensionsförsäkring är vidare fr. o. m. 1976 begränsad till A-inkomster.

Detta innebär att en ägare av annan fastighet som dessutom ägnar sitt arbete åt skötseln av denna ställs utan sådan möjlighet att trygga sin ålderdom som för övriga grupper yrkesverksamma anses rimlig.

Enligt vår uppfattning bör man därför överväga att vidga A-inkomstbegreppet till att också omfatta inkomst av annan fastighet till den del den härrör från eget arbete. I avvaktan på en sådan lösning bör riksskatteverket få medge dispens för rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremie på den del av inkomsten av annan fastighet som kan hänföras till arbetsinkomst.

Fosterbarn och fosterföräldrar

Fr. o. m. 1972 års taxering jämställs fosterbarn med egna barn, adoptivbarn och styvbarn i inkomst- och förmögenhetshänseende.

Även om det torde vara relativt ovanligt att barn som placeras i fosterhem har egna tillgångar av nämnvärd storlek förekommer det dock.

Det är inte ovanligt att fosterhem ofta finns på landsbygden med fosterföräldrar som är lantbrukare. I dessa fall, liksom i andra, taxerar fosterföräldrar ofta för en förmögenhet som närmar sig eller ligger över den gräns vid vilken förmögenhetsskatt utgår.

Enligt vår mening är en samtaxering vid förmögenhetsbeskattningen av fosterföräldrar och fosterbarn helt orimlig. Vi vill i detta sammanhang citera ett uttalande av skatteutskottet 1975:

Utskottet är liksom tidigare medvetet om att en sambeskattning med fosterbarn endast i sällsynta fall kan anses motiverad. Motionären har emellertid enligt utskottets uppfattning inte påvisat att sambeskattningen när den blir aktuell i dessa fall medfört sådana olägenheter att omedelbar lagstiftning bör tillgripas på denna punkt.

Detta uttalande upprepades sedan i skatteutskottets betänkande våren 1976 då frågan på nytt aktualiserades. Vid båda tillfällena anfördes att 1972 års skatteutrednings pågående arbete ej borde föregripas. Skatteutredningen, som i december 1977 slutförde sitt arbete, har emellertid inte alls behandlat frågan om sambeskattning fosterföräldrar-fosterbarn. Det är enligt vår mening klart påvisat att en sambeskattning i dessa fall kan medföra sådana olägenheter att det är angeläget med en omedelbar lagstiftning.

Underhållsbidrag för barn m. m.

Det förvärvsavdrag som medges vid inkomstbeskattningen är formellt ett allmänt avdrag men kan sägas utgöra ett omkostnadsavdrag för barntillsyn. Det avdragsbelopp som för närvarande medges, 2 000 kr., är emellertid i många fall helt otillräckligt för att vara ett reellt instrument för att skapa rättvisa mellan olika barntillsynsformer och mellan inkomsttagare med respektive utan barntillsynskostnader.

Enligt vår mening bör därför förvärvsavdraget omvandlas till ett avdrag för styrkta och nödvändiga barntillsynskostnader och det maximala avdragsbeloppet samtidigt höjas. Sådana barntillsynskostnader som har ett direkt samband med föräldrarnas förvärvsarbete och är en oundgänglig förutsättning för detta bör således betraktas som en avdragsgill utgift för inkomstens förvärvande.

En sådan avdragsrätt medverkar till att utjämna de reella kostnadsskillnaderna mellan den starkt subventionerade offentliga barntillsynen och tillsyn i andra former. Därmed främjas valfriheten inom familjepolitiken. En välkommen bieffekt blir dessutom en bättre skattekontroll avseende utbetald ersättning för privat barntillsyn.

Folkpensionärernas beskattning

I propositionen 160 föreslås fortsatta skattelättnader för folkpensionärer efter samma mönster som för 1979. Vi tillstyrker detta.

Ett flertal problem i fråga om pensionärernas beskattning kvarstår emellertid. Vi har tidigare tagit upp dessa frågor i motionen 1108. Vi har bl. a. begärt att ett system med skatterabatt för folkpensionärer skall utredas. Det bör uppdragas åt den i propositionen aviserade kommittén att genomföra detta utredningsarbete.

Folkpensionärer beskattas fr. o. m. 1976 individuellt, så till vida att man vid beräkning av det extra avdraget för gift folkpensionär inte längre tar hänsyn till den andre makens inkomst. Den sambeskattnings som var inbyggd i tidigare gällande bestämmelser om förmögenhetsprövning av det extra avdraget kvarstår emellertid. Det extra avdraget jämkas således om värdet av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet överstiger 75 000 kr. Om den sammanlagda förmögenheten överstiger 150 000 kr. utgår inga extra skattelättnader. Samma förmögenhetsgränser gäller för ensamstående pensionär vid beräkning av det extra avdraget.

Sambeskattningsen vid förmögenhetsprövningen innebär således att makars extra avdrag trappas av mot en och samma förmögenhet. Makarnas förmögenhetsinnehav leder med andra ord till en dubbel avtrappning av avdragen. Det kan i vissa fall innebära att makarna går miste om extra avdrag på upp till 17 000 kr. under år 1979.

Denna situation är enligt vår uppfattning orimlig, i synnerhet som makarna dessutom erhåller lägre folkpension än om de varit ensamstående. För att undvika eventuella förmögenhetsöverföringar mellan pensionerade

makar och skapa största möjliga rättvisa i förhållande till ensamstående pensionärer kan man vid beräkningen av det extra avdraget utgå ifrån att vardera maken innehar hälften av den gemensamma förmögenheten. Den dubbla avtrappning av de extra avdragen som nuvarande regler leder till skulle därigenom elimineras.

Beskattning av svenska medborgare utomlands

Svenska medborgare, som är bosatta utomlands, är skattskyldiga för bl. a. pensionsförmåner som utgår på grund av tidigare anställning hos svenska staten eller svensk kommun eller enligt pensionsförsäkring som tagits i Sverige. Vidare har den som är bosatt utomlands inte rätt till allmänna avdrag enligt 46 § 2 och 3 mom. KL, grundavdrag och så kallat extra avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Dessa regler kan för många svenskar, som är främst pensionärer bosatta utomlands, ge stötande resultat. Exempelvis medges inte en svensk medborgare som är bosatt utomlands och betalar underhåll till mottagare som är bosatt i Sverige, avdragsrätt för detta belopp. Underhållsbeloppet beskattas i stället två gånger, dels hos utbetalaren och dels hos mottagaren.

I propositionen 1978/79: 58 anförde departementschefen:

Jag är emellertid medveten om att den nuvarande ordningen för beskattningen av folkpensionärer, som är bosatta utomlands, i vissa fall kan verka hård. Jag anser därför att det kan finnas skäl för vissa lättnader. Ytterligare överväganden är emellertid nödvändiga innan några mer genomgripande förändringar kan aktualiseras.

Skatteutskottet anförde i sitt betänkande 1978/79: 15:

Utskottet vill inte bestrida att beskattningen av den som är bosatt utomlands i vissa fall kan verka hård och att det kan finnas skäl att genomföra vissa lättnader.

Enligt vår mening är det nödvändigt att en översyn av de regler som gäller beskattning av svenska medborgare bosatta utomlands snarast kommer till stånd.

Avdrag för gåvor m. m.

I propositionen 160 föreslås vidare att en begränsad avdragsrätt införs vid inkomstbeskattningen för gåvor till bl. a. internationell biståndsverksamhet. Förslaget saknar i allt väsentligt anknytning till det system för avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer som tidigare har begärts. Enligt vår uppfattning bör propositionen avslås i ifrågavarande hänseende. Det bör emellertid uppdras åt regeringen att utarbeta ett nytt förslag om avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer.

Stämpelskatt m. m.

Vi har i avsnittet om skattepolitiken och budgetunderskottet ovan redovisat vår principiella syn på behovet av finansiering av här aktuella åtgärder. Vi begränsar oss i detta avsnitt till att kommentera vad som föreslås i propositionen 160.

En höjning av stämpelskatten vid förvärv av fast egendom föreslås. Vi ställer oss i princip positiva till ökad avgiftsfinansiering. Den föreslagna avgiftshöjningen har emellertid inget som helst samband med några kostnader för samhället för ifrågavarande tjänster utan är av rent fiskal natur. Den leder till höjda kostnader i samband med fastighetsförvärv. Påpekas bör också att stämpelskatten automatiskt har höjts i takt med att fastighetspriserna har ökat. Vi avvisar förslaget till höjning.

Enligt propositionen 160 föreligger utöver här diskuterade förslag ett avsevärt finansieringsbehov. För att täcka detta skulle det i dagens skattesystem väsentligen endast finnas två möjligheter, nämligen genom en höjning av mervärdeskatten eller genom en höjning av någon arbetsgivaravgift. Såsom utvecklats närmare i det föregående avvisar vi inte principiellt tanken på eventuella skattehöjningar av detta slag. De kan i vissa situationer vara konjunkturpolitiskt nödvändiga. Något som helst underlag för ett ställningstagande till förmån för skattehöjningar finns emellertid inte i dagsläget. Den ekonomiska politiken bör inriktas på att söka undvika sådana.

Vi vill också i detta sammanhang erinra om att moderata samlingspartiet i olika förslag till riksdagen framlagt förslag till besparingar. Sammanlagt uppgår dessa besparingsförslag hittills i år till ca 2 miljarder kronor.

Vi vill slutligen återkomma till vad som i det föregående anförts om möjligheterna att i ökad utsträckning använda sparstimulerande åtgärder i konjunkturpolitiskt syfte i stället för skattehöjningar. Vi vill därvid erinra om de förslag till sparstimulerande åtgärder som tidigare behandlats i motionen 1108. Dessa kan kompletteras genom en särskild tillfällig stimulans för att öka hushållssparandet. Det kan ske genom att ett särskilt sparobligationslån med förmånliga villkor och en löptid på 3–4 år emitteras. Lånet skall utformas så att det blir ett komplement till övriga sparformer och inriktas på att åstadkomma ett nysparande. I informationsverksamheten kring ett sådant lån bör det särskilt framhållas att sparandet är ett för de enskilda medborgarna förmånligt alternativ till skattehöjningar.

I fråga om de avsnitt av utskottets yttrande som vi inte tagit upp till särskild behandling delar vi utskottets bedömning.

dels anser att utskottets hemställan under momenten 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 39 och 42 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *stämpelskatten* att riksdagen med bifall till motionen

1978/79: 2349 yrkandet 7 och motionen 1978/79: 2365 i motsvarande del avslår propositionen 1978/79: 160 i denna del och motionen 1978/79: 1730;

2. *beträffande skatten på 1980 års inkomster och det kommunala skatteunderlaget m. m.*

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79: 1622 yrkandena 2 och 3 samt med avslag på motionerna 1978/79: 2365 i motsvarande del, 1978/79: 2432 yrkandena 3 och 4, 1978/79: 2433 yrkandena 1 (delvis), 2, 4 (delvis), 5 (delvis), 6–8, 9 (delvis), 12 och 13 och 1978/79: 2435 yrkandena 8, 9 och 15 bifaller propositionen i denna del;

3. *beträffande skattelättnad för vissa gåvor*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2349 yrkandet 6 samt med avslag på motionerna 1978/79: 2365 i motsvarande del, 1978/79: 2432 yrkandet 2, 1978/79: 2433 yrkandena 3, 4 (i denna del), 5 (i denna del), 9 (i denna del), 10 och 14 och 1978/79: 2435 yrkandet 12 avslår propositionen i denna del och hos regeringen begär att riksdagen föreläggs förslag om rätt till avdrag för gåvor till ideella organisationer;

5. *beträffande avdrag för gåvor till religiösa ändamål*

att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1716 i den mån den inte kan anses tillgodosedd med vad utskottet hemställt under 3;

6. *beträffande förslag till riksdagen*

att riksdagen hos regeringen begär att riksdagen i höst föreläggs förslag om arvsskattefrihet för fria trossamfund m. fl. i enlighet med vad utskottet anfört;

8. *beträffande planmässig sänkning av marginalskatterna*

att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79: 1622 yrkandet 1 och 1978/79: 2349 yrkandena 1 och 2 ger regeringen till känna vad i motionerna anförts och yrkats om en successiv sänkning av marginalskattesparren;

9. *beträffande utredning om marginaleffekter till följd av avtrappade sociala förmåner m. m.*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2349 yrkandet 3 samt med anledning av motionerna 1978/79: 1622 yrkandet 4, 1978/79: 2432 yrkandet 1 och motionen 1978/79: 2435 yrkandet 10 hos regeringen begär utredning i syfte att begränsa marginaleffekterna till följd av skatteskalans utformning, existensminimiregler samt avtrappade sociala förmåner;

10. *beträffande beskattning av extrainkomster*

att riksdagen avslår motionerna 1978/79: 494 och 1978/79: 1144 i den mån de inte är tillgodosedda med vad utskottet hemställt under 2 och 8;

11. *beträffande individuell beskattning av makar m. m.*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 306 och med anledning av motionerna 1978/79: 495 och motionen 1978/79: 1742 beslutar att hos regeringen anhålla

a. att möjligheterna att åstadkomma en individuell beskattning av makars och jämställdas förmögenhet snarast utreds,

b. att i avvaktan på resultaten härav förslag till en rättvisare beskattning av makars och jämställdas förmögenhet snarast framläggs;

13. beträffande *fribelopp för B-inkomst*

att riksdagen med anledning av motionerna 1978/79: 347, 1978/79: 1166 i motsvarande del och 1978/79: 2349 yrkandet 5 hos regeringen begär förslag om att vid beskattning av B-inkomst ett fribelopp på 5 000 kronor införs så att B-inkomster till den del de understiger 5 000 kronor beskattas hos den som har inkomsten;

14. beträffande *inkomst av fastighetsförvaltning m. m.*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 346 och med anledning av motionen 1978/79: 1159

a. hos regeringen begär utredning och förslag syftande till att intäkt av annan fastighet skall utgöra A-inkomst till den del den härrör från eget arbete,

b. i avvaktan därpå beslutar att riksskatteverket får medge dispens för rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremie på den del av inkomsten av annan fastighet som kan hänföras till arbetsinkomst;

16. beträffande *kostnader för barntillsyn*

att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79: 1136 och 1978/79: 2118 hos regeringen begär förslag om avdragsrätt för styrkta och nödvändiga barntillsynskostnader;

17. beträffande *santaxering av fosterföräldrar och fosterbarn*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 305 antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom förordnas att 1 § lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Till staten — — — — — givna bestämmelser.

Angående taxeringsmyndigheter — — — — — i taxeringslagen.

Vid taxeringen till förmögenhetsskatt skola bestämmelserna i 3 och 4 §§, 64 § 2 mom. och 65 § kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning. Beskattningsår är dock alltid det kalenderår som

Vid taxeringen till förmögenhetsskatt skola bestämmelserna i 3 och 4 §§, 64 § 2 mom. och 65 § kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning, dock att med barn avses endast egna barn och

Nuvarande lydelse

närmast föregått taxeringsåret. I den mån bestämmelserna i kommunalskattelagen eller i denna lag meddelade, med stadganden i kommunalskattelagen likartade bestämmelser äga tillämpning vid taxeringen till förmögenhetsskatt, skola likaledes anvisningarna till kommunalskattelagen i motsvarande delar lända till efterrättelse.

Föreslagen lydelse

stuvbarn. Beskattningsår är dock alltid det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret. I den mån bestämmelserna i kommunalskattelagen eller i denna lag meddelade, med stadganden i kommunalskattelagen likartade bestämmelser äga tillämpning vid taxeringen till förmögenhetsskatt, skola likaledes anvisningarna till kommunalskattelagen i motsvarande delar lända till efterrättelse.

Denna lag tillämpas första gången vid 1980 års taxering;

18. beträffande *skatterabatt för folkpensionärer m. m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79: 1622 yrkandet 5 och 1978/79: 2349 yrkandet 4 samt med avslag på motionerna 1978/79: 400 och 1978/79: 2435 yrkandet 11 hos regeringen hemställer att det i motionen 2349 föreslagna systemet med skatterabatt för folkpensionärer utreds av den aviserade utredningen om pensionärernas beskattning;

19. beträffande *extra avdrag för folkpensionärer*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 220 hos regeringen begär förslag om att vid beräkning av extra avdrag vid inkomstbeskattningen för pensionärer vardera maken skall antas inneha hälften av den gemensamma förmögenheten;

20. beträffande *utlandssvenskarnas beskattning*

att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79: 827 och 1978/79: 1717 hos regeringen begär en översyn av beskattningsreglerna för svenska medborgare bosatta utomlands;

25. beträffande *åtgärder för att stimulera enskilt sparande*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2349 yrkandet 8 hos regeringen hemställer om åtgärder i syfte att ytterligare stimulera enskilt sparande;

39. beträffande *begränsning av den offentliga utgiftsexpansionen*

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2349 yrkandet 9 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten att begränsa den offentliga utgiftsexpansionen;

42. beträffande *författningsförslagen*

att riksdagen

a. avslår det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308),

b. avslår det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

c. antar de i propositionens hemställan under momenten 1–10 och 13–15 intagna författningsförslagen.

2. av Nils Hörberg (fp) och Wilhelm Gustafsson (fp) som anser

dels att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Skatten på — — — (=majoriteten s. 49–s. 52) — — — ideella organisationer.

I samband med att skatteutskottet i höstas behandlade propositionen 1978/79: 50 om inriktningen av den ekonomiska politiken m. m. i de delar som avsåg skatteomläggning för inkomståret 1979 erinrade utskottet om att progressionen vid beskattningen under 1970-talet successivt skärpts genom påverkan av såväl statlig som kommunal inkomstskatt och att marginalskatteeffekterna numera blivit höga redan i mellaninkomstlägena. Enligt utskottets mening är en sänkning av marginalskatterna numera angelägnare än någonsin tidigare under 1970-talet och utskottet hälsar därför med tillfredsställelse propositionens förslag. Samtidigt vill utskottet understryka vad också departementschefen anfört, nämligen att en flerårig målmedveten reformpolitik krävs för att komma till rätta med de problem som skapats genom många års alltför kortsiktigt inriktade skattepolitik. Även för åren efter 1980 måste alltså marginalskattesänkningar genomföras.

Trepartiregeringen anförde vid sitt tillträde hösten 1976 att "en varaktig skattereform skall innehålla bl. a. sänkta marginalskatter i vanliga inkomstlägen". Vid riksmötets öppnande hösten 1978 framhöll dåvarande statsministern Fälldin i regeringsförklaringen att "regeringen kommer under riksmötet att i etapper lägga fram förslag om ändringar i skattesystemet med anledning av bl. a. förslagen från 1972 års skatteutredning". Det i propositionen 160 nu framlagda förslaget om fortsatt reformering av inkomstskatten får ses som ett fullföljande av de intentioner som trepartiregeringen således givit till känna. En första etapp i fråga om marginalskattesänkningen under detta riksmöte beslöts i december 1978 med giltighet från 1979. Det nu aktuella förslaget utgör den andra etappen under innevarande riksmöte och avser giltighet från 1980.

Den totala omfattningen av marginalskattelättnaderna enligt propositionens förslag motsvarar ett skattebortfall om ca 2 650 milj. kr. Därav faller över 90 % — ca 2 450 milj. kr. — på åtgärder i de skikt av skatteskalan som år 1980 beräknas motsvara årsinkomster under 80 000 kr. Förslaget får således sägas väl svara mot uttalandet om "sänkta marginalskatter i vanliga inkomstlägen". Just i de inkomstskikt där huvuddelen av de heltidsarbetande finns ligger också tyngdpunkten i de föreslagna marginalskattelättnaderna, nämligen 5 procentenheter mellan 57 000 och 74 000 kr. samt 3 procentenheter från 74 000 till 85 000 kr. Utskottet finner sålunda förslaget till marginalskattesänkningar väl avvägt både i fråga om omfattningen och i fråga om koncentrationen till vanliga inkomstlägen för heltidsarbetande.

Propositionens förslag innebär inga förändringar i skatteskalans båda

högsta skikt, dvs. för inkomstdelar överstigande 20 basenheter. För att motverka de mest extrema skattebelastningarna till följd av särskilt hög kommunal skattesats i vissa kommuner föreslås emellertid att en marginalskattespärr införs. Enligt denna får den sammanlagda kommunala och statliga skattesatsen inte överstiga en viss gräns. Denna gräns föreslås bli 80% i inkomstskikt upp till 30 basenheter, dvs. ca 171 000 kr. år 1980, och 85% för inkomstdelar därutöver. Gällande regel om begränsning av det totala skatteuttaget, den s. k. 80/85-procentsregeln, föreslås bli anpassad till marginalskattespärren.

Mot bakgrund av den utveckling som förevarit under 1970-talet, när skattesatserna i de högre skikten ständigt höjts framför allt till följd av höjda kommunala skatter, är det enligt utskottets mening nu lämpligt att statsmakterna klart anger en högsta gräns för den sammanlagda marginalskatten. Den avvägning som därvidlag gjorts i propositionen finner utskottet rimlig. Som departementschefen påpekar fungerar redan i dag den s. k. 80/85-procentsregeln i vissa fall som en marginalskattespärr, och det är naturligt att tänka sig att även löntagare och andra utan stor förmögenhet garanteras ett netto efter skatt av en inkomstökning som ligger på samma nivå. — De tekniska problem som i vissa fall kan bli följden av kombinationen av marginalskattespärr och inkomster i flera kommuner bör i ett inledningsskede kunna lösas så som angivits i propositionen. När praktiska erfarenheter vunnits kan en översyn av de föreslagna reglerna bli aktuella i förenklande syfte. — Till de frågor som sammanhänger med sammanlagda marginaleffekter av skatter och inkomstprövade bidrag m. m. återkommer utskottet i det följande.

I propositionen ges också lagregleringen av de förändringar som krävs för att åstadkomma den förenkling av det kommunala skatteunderlaget som närmare behandlas i propositionen 95. Bl. a. innebär detta en höjning av grundavdraget vid den kommunala taxeringen, ett slopande av grundavdraget vid den statliga taxeringen, en omräkning av den särskilda skattereduktionen och en teknisk anpassning av skattesatserna i den statliga inkomstskatteskalan till de övriga ändringarna. Ett betydande antal följdändringar innebärande ändrade beloppsgränser m. m. föreslås också i olika författningar. Dessa ändringar, som alla har samband med den synnerligen önskvärda förenklingen av det kommunala skatteunderlaget, bör också beslutas tillsammans med marginalskattelättnaderna och marginalskattespärren.

Av vad utskottet framfört framgår att utskottet är berett att tillstyrka proposition 160 i vad den rör skatten på 1980 års inkomster m. m. I motionen 2432 finns emellertid ett förstahandsyrkande om uppskov med fastställande av skatteskalar för inkomståret 1980 till den tidpunkt då förslag om skatteomläggningens finansiering föreligger. Finansieringsfrågorna bör därför tas upp till behandling i detta sammanhang.

I propositionen framhåller departementschefen att såväl de föreslagna

inkomstskattelättnaderna som de i proposition 95 om den kommunala ekonomin föreslagna ökade överföringarna till kommunsektorn måste finansieras. Totalkostnaden för de olika reformerna beräknas till ca 4 450 milj. kr. I propositionen redovisas konkreta inkomstförstärkningar om sammanlagt ca 1 850 milj. kr., varom förslag numera i olika propositioner förelagts riksdagen. Beslut om dessa inkomster avses skola fattas redan i vår, medan frågan om hur återstående ca 2 600 milj. kr. skall täckas enligt departementschefen bör hållas öppen till i höst i avvaktan bl. a. på en snabbutredning som tillsatts om olika former av bruttobeskattning.

Skatteutskottet delar uppfattningen – som också uttryckts såväl av finansutskottets majoritet som av ledamöterna Molin och Wästberg i deras avvikande mening till finansutskottets yttrande över propositionen (se bilaga 1) – att de aktuella reformerna som helhet bör finansieras genom skattehöjningar på andra områden. Till det konkreta förslag som nu hän-skjutits till utskottet, nämligen en höjning av stämpelskatten i vissa fall, återkommer utskottet längre fram. Utskottet förutsätter vidare att de andra utskott som har att behandla regeringens framlagda förslag till inkomstförstärkningar beaktar vikten av att den totalfinansiering, som såväl finans- som skatteutskottet förordar, uppnås.

Goda skäl talar enligt utskottets mening för att riksdagen nu i vår nöjer sig med att slå fast att en totalfinansiering skall ske, men att beslutet om i vilken form återstående 2 600 milj. kr. skall tas in får anstå till hösten. Till dess skall utredningen om olika former av bruttobeskattning ha redovisat ett material som kan belysa de valmöjligheter som finns. Vidare kan beslutet då sättas in i ett mer aktuellt konjunkturpolitiskt sammanhang. För ett sådant uppskov till hösten med finansieringsbeslutet har också finansutskottet uttalat sig.

Frågan är då om detta också bör leda till att man i enlighet med yrkandet i motionen 2432 väntar med beslutet om skatteskala m. m. Skatteutskottet instämmer emellertid på den punkten i det resonemang som förs av ledamöterna Molin och Wästberg i finansutskottets yttrande. De framhåller i sin avvikande mening att det för arbetsmarknadens parter är viktigt att förutsättningarna i form av inkomstskattelättnader är kända när avtalsförhandlingarna skall inledas. Om riksdagens beslut kommer först i november eller december, vilket erfarenhetsmässigt är fallet när skattebeslut fattas under hösten, är detta ett avgjort handikapp. I år gäller också att gällande avtal löper ut redan i slutet av oktober, vilket innebär att det är mer angeläget än någonsin att förhandlingsstarten inte onödigtvis fördröjs. Utskottet noterar också att ledande företrädare för bl. a. TCO har uttalat att de i propositionen föreslagna marginalskaattelättnaderna utgör ett lämpligt första steg.

Mot denna bakgrund anser inte skatteutskottet att beslutet om skatten på 1980 års inkomster m. m. bör uppskjutas. Som redovisats i det föregående har utskottet funnit propositionens förslag i dessa delar väl avvägda och

tillstyrker dem. Detta innebär samtidigt avslag på de yrkanden i motionerna som innebär krav på uppskov med, avslag på eller ändring i propositionsförslagen om marginalsattelättnader, marginalsattespärre eller åtgärder som sammanhänger med förenklingen av det kommunala skatteunderlaget.

Utskottet kommer — — — (= majoriteten s. 53—s. 55) — — — i frågan.

Utskottet har tidigare i detta betänkande tillstyrkt propositionens förslag om en sänkning av marginalsatterna i ett brett skikt av inkomstskalan. Därigenom minskar också de sammanlagda margineffekterna av skatter och inkomstprövade bidrag m. m. Trots detta torde margineffekterna i flera situationer fortfarande kunna bli mycket höga. Åtgärder mot dessa får emellertid i första hand avse de bidragsformer m. m. som ger upphov till dem.

De negativa — — — (= majoriteten s. 55—s. 56) — — — makarna förvärvs- arbetar.

Förslaget i propositionen innebär att skattereduktionen anpassas till det höjda kommunala grundavdraget så att avtrappning sker med 30 % av skillnaden mellan 6000 kr. och den lägre taxerade inkomsten. Utskottet har tidigare i detta betänkande tillstyrkt detta förslag som en del i anpassningen till det förenklade kommunala skatteunderlaget. Kravet på oförändrade regler i detta hänseende, som framförs i s-motionen 2433, avstyrks därmed.

Nils Hörberg (fp) — — — (= majoriteten s. 56—s. 58) — — — utskottet anfört.

Vid beräkning av beskattningsbar B-inkomst gäller, som nämnts, f. n. en friregel avseende ett belopp om 2000 kr. Om ena maken inte haft annan inkomst än B-inkomst. Kan denna uppgå till 4500 kr. utan att B-inkomsten läggs samman med makens A-inkomst vid debitering av skatt. I propositionen föreslås att 4500 kr. av vardera makens inkomst alltid skall behandlas som A-inkomst. Förslaget har tillkommit för att förhindra skärpt beskattning när det statliga grundavdraget avskaffas, och utskottet har tidigare i detta betänkande tillstyrkt det som en del i förenklingen av det kommunala skatteunderlaget.

Ingegerd Troedsson (m) — — — (= majoriteten s. 58—s. 62) — — — nämnda lag.

I propositionen föreslås, till följd av höjningen av det kommunala grundavdraget till 6000 kr., att beloppsgränsen för skattskyldighet här i riket för pension från den allmänna försäkringen räknas upp till samma nivå. Utskottet har tidigare i detta betänkande tillstyrkt detta förslag som ett led i anpassningen till det förenklade kommunala skatteunderlaget. Kravet på oförändrade regler i detta hänseende, som framförs i s-motionen 2433, avstyrks därmed.

Bo Lundgren m. fl. — — — (= majoriteten s. 62—s. 67) — — — *gåvorn m. m.*

I propositionen framläggs också förslag om en begränsad avdragsrätt för

gåvor. Avdrag skall enligt detta medges för gåvor till organisationer som antingen utövar internationell biståndsverksamhet eller som verkar för internationellt samförstånd eller för respekt för de mänskliga rättigheterna. Avdrag medges endast för gåvor om minst 200 kr. och högst 2000 kr. per givare. Avdraget medges i form av skattereduktion med 50 % av det avdragsgrundande gåvobeloppet.

Frågan om avdragsrätt för gåvor har under en lång följd av år varit uppe till behandling i riksdagen, men först i trepartiregeringens regeringsförklaring hösten 1976 preciserades att sådan avdragsrätt skulle införas "för gåvor till ideella och humanitära ändamål". Propositionen 160 förverkligar alltså på denna punkt trepartiregeringens tankegångar.

Mot avdragsrätt för gåvor har tidigare åberopats såväl principiella skäl som svårigheter att åstadkomma en tillfredsställande gränsdragning mellan organisationer till vilka bidrag kan ges med avdragsrätt och övriga mottagare. Genom avgränsningen till organisationer som driver sin ideella eller humanitära verksamhet med internationell inriktning undviks till största delen de gränsdragningsproblem som tidigare påtalats. Genom att utforma avdragsrätten som en reduktion av slutsatten undviks också att den s. k. avdragsprogressiviteten kommer in i bilden; avdragsrätten har i propositionsförslaget samma värde oberoende i vilket inkomstskikt givaren befinner sig.

Naturligtvis kan det alltid hävdas att införande av en ny avdragsrätt även om den är begränsad innebär att skattesystemet blir ytterligare något krångligare. Enligt utskottets mening får emellertid denna synpunkt inte drivas dithän att den blir ett absolut hinder för varje reform, hur angelägen den än må vara i övrigt. Utskottet menar att fördelarna av att ge en stimulans till den ideella och humanitära verksamhet som det här är fråga om väl uppväger de begränsade nackdelar som förslaget om gåvoskatte-reduktion i propositionens utformning fortfarande kan ha. Med avstyrkande av de avslagsyrkanden som finns i motionerna tillstyrker utskottet alltså propositionen i denna del. Eftersom den starka begränsningen av mottagarkretsen utgjort ett av skälen varför utskottet ansett sig kunna tillstyrka förslaget, avstyrker utskottet däremot de krav som framförs i m-motionen 2349 och i motionen 1716 av Filip Fridolfsson (m) om att förslag om en vidare avdragsrätt skyndsamt skall föreläggas riksdagen.

I propositionen — — — (= majoriteten s. 68) — — — från gåvoskatt.

Förslaget i propositionen bygger på ett betänkande (Ds B 1977:2) av utredningen om avdrag för gåvor och har i regel tillstyrkts av remissinstanserna. Även utskottet biträder förslaget. De önskemål om en viss vidgning av arvsskattebefrielsen som kan ligga i motionen 2433 bör få anstå till dess den närmare innebörden därav kunnat belysas. Detta bör emellertid inte hindra att beslut nu fattas om arvsskattebefrielse för den homogena grupp av trossamfund och församlingar som propositionens förslag tar sikte på. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionens förslag i detta stycke

och avstyrker bifall till motionerna 2365 och 2435 såvitt nu är i fråga. Motionen 2433 får i vad den avser frågan om arvsskattefrihet anses besvarad genom vad utskottet anfört.

I propositionen — — — (= majoriteten s. 68—s. 69) — — — stämpelskattehöjningen.

Utskottet har tidigare i betänkandet redovisat sin syn på finansieringen av de aktuella reformerna i propositionerna 160 och 95. Till följd av detta anser sig utskottet nu böra tillstyrka förslaget om stämpelskattehöjning. Denna bör träda i kraft den 1 juli 1979. Detta innebär också att utskottet tillstyrker bifall till s-motionen 1730 och avstyrker m-motionen 2349 i denna sistnämnda del.

Genom detta ställningstagande och genom att utskottet, i likhet med finansutskottet, förordar att reformpaketet skall totalfinansieras anser sig utskottet ha tillgodosett det yrkande i s-motionen 2433 som går ut på att staten bör ges full täckning för kostnaderna för skatteomläggningen inklusive de som aktualiserats i propositionen 95. Beslutet om den exakta formen för att täcka det återstående finansieringsbehovet bör emellertid anstå till i höst. Vad särskilt angår den i s-motionen aktualiserade finansieringsmetoden vill utskottet erinra om att ett av skälen för ett uppskov med finansieringsbeslutet just är att frågan om verkningarna av olika former av bruttoskatter, däribland produktionsfaktorskatt, f. n. är föremål för en snabbutredning. Denna utredning skall redovisa ett material som kan vara till ledning för statsmakternas ställningstagande till finansieringsfrågan i höst. Med det anförda avstyrker utskottet motionen 2433 i nämnda del i den mån den inte kan anses besvarad med vad utskottet anfört.

Av vad — — — (= majoriteten s. 69—s. 70) — — — vara oförändrat.

dels att utskottets hemställan under moment 6 bort utgå,

och dels att utskottets hemställan under momenten 2, 3, 4 och 42 bort ha följande lydelse:

2. *beträffande beskattningen av 1980 års inkomster och det kommunala skatteunderlaget*

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79: 1622 yrkandena 2 och 3 samt med avslag på motionerna 1978/79: 2365 i motsvarande del, 1978/79: 2432 yrkandena 3 och 4, 1978/79: 2433 yrkandena 1 (delvis), 2, 4 (delvis), 5 (delvis), 6—8, 9 (delvis), 12 och 13 och 1978/79: 2435 yrkandena 8, 9 och 15 bifaller propositionen i denna del;

3. *beträffande skattelättnad för vissa gåvor*

att riksdagen med avslag på motionerna 1978/79: 2365 i motsvarande del, 1978/79: 2349 yrkandet 6, 1978/79: 2432 yrkandet 2, 1978/79: 2433 yrkandena 3, 4 i denna del, 5 i denna del, 9 i denna del, 10 och 14 och 1978/79: 2435 yrkandet 12 bifaller propositionen i denna del;

4. *beträffande arvsskattefrihet*

att riksdagen med avslag på motionen 1978/79: 2365 i motsvarande del.

motionen 1978/79: 2435 yrkandet 13 och motionen 1978/79: 2433 yrkandet 11 bifaller propositionen i denna del;

42. *beträffande författningsförslagen*

att riksdagen antar de i propositionens hemställan under momenten 1–11 och 13–15 intagna författningsförslagen.

Särskilda yttranden

1. av Erik Wärnberg, Valter Kristenson, Tage Johansson, Olle Westberg i Hofors, Hagar Normark och Curt Boström (samtliga s) som anför följande:

Utfallet av de indexreglerade skatteskalorna för 1979 visar enligt vår uppfattning klart att systemet inte ger ett rättvist inflationsskydd av skatteskalen. Indexregleringen beaktar inte omfattningen av löneökningarna och än mindre hur löneökningarna fördelas på inkomsttagarna. Härigenom får skattskyldiga med större inkomster en överkompensation som bidrar till att kraftigt öka klyftorna människorna emellan och skärpa de fördelningspolitiska orättvisorna. Vi vidhåller således den uppfattning vi tidigare gett uttryck åt, nämligen att den automatiska indexregleringen av skatteskalorna bör upphävas. Med hänsyn till att frågan om beskattningen av 1980 års inkomster blir föremål för ny riksdagsbehandling i höst har vi ansett oss kunna nu avstå från reservation i denna liksom i andra frågor beträffande vilka vi framfört förslag i motioner.

2. av Bo Lundgren (m) och Ingegerd Troedsson (m) som anför:

I motionen 1721 av Göthe Knutsson och Georg Danell (båda m) yrkas att högsta avdragsgilla belopp för underhållsbidrag till barn minst skall motsvara beloppet för det under inkomståret gällande bidragsförskottet. Motionärerna begär vidare att underhållsbidrag och bidragsförskott till barn i fråga om förmånstagare och skatteplikt skall jämsättas med barnpension. Innebörden härav är att bidraget respektive förskottet beskattas hos barnet.

Utskottet har inte förklarat sig berett biträda yrkandena i motionen med hänvisning till att frågan om samhällets stöd till ensamstående föräldrar f. n. är föremål för särskild utredning. Vi förutsätter att hithörande, för många underhållsskyldiga utomordentligt brännande frågor skyndsamt kommer att behandlas av denna utredning och att förslag snarast föreläggs riksdagen.

3. av Bo Lundgren (m) och Ingegerd Troedsson (m) som anför:

I motionsyrkanden framförs krav på uppräknings av fribeloppet för kapitalinkomster och försäkringsavdraget samt föreslås att sparavdrag även skall medges i andra inkomstslag än kapital.

Yrkandena motiveras i det första fallet av den fortgående inflationens urholkning av medgivna avdrags värde och i det andra av rättviseskäl. Det finns enligt vår mening anledning att se över de avdragsgränser som finns i

skattesystemet och vidta sådana förändringar som kan vara motiverade med hänsyn till inflationen.

Det utrymme som i nuläget kan användas för förändringar i skattesystemet måste emellertid i första hand tillgodose nödvändiga justeringar av statskatteskalan i syfte att nedbringa marginalsatserna.

4. av ledamoten Nils Hörberg (fp) som anför:

Betr. finansieringen av inkomstskattesänkningar

Finansiering av omfattande sänkningar av marginalsatser m. m. är nödvändig. Det går inte att fortsätta belasta budgeten med ytterligare underskott i det läge vi kommer att befinna oss under de närmaste åren.

När finansiering av inkomstskattesänkningar diskuteras, brukar höjningar av andra skatter alltid komma på tal – oftast så som den enda finansieringslösningen. Motion 2366 skisserar emellertid andra delöslagningar för finansieringen. Det finns inom våra nuvarande beskattningssystem "orättvisa" skatteförmåner, som om de borttogs eller minskades skulle betyda icke oväsentliga intäktsökningar för stat och kommun.

Motionen skisserar sju sådana "förmånsregler" som efter snabbutredning skall kunna reduceras så, att det första året efter vederbörliga riksdagsbeslut skulle kunna ge samhället inkomstförstärkning med ca. 1 miljard kronor. En successiv avveckling av vissa av skatteförmånerna blir nödvändig t. ex. under en femårsperiod, varefter samhällets inkomstförstärkning skulle kunna röra sig om drygt 2,5 miljarder per år. De "förmånsområden" inom vilka motionen förordar begränsningar är:

Åtgärd	Effekt i miljoner kr.	
	per år från första året	efter fem år
Slopande av rätt till avdrag för frivilliga periodiska understöd, netto ca.	40	40
Omvandling av ränteavdrag från inkomsten till reduktion av skatten med 50 %, ca.	340	1 700
Avveckling av hemmamakeskattereduktionen för barnlösa hemmamakar födda efter 1929, ca.	50	150
Minskade skatteförmåner vid vinst p. g. a. fastighetsförsljning, ca.	350	350
Förbjuden rätt till avdrag för företagens representationskostnader och avgifter till arbetsgivarorg., ca.	400	400
Total inkomstförstärkning för samhället, ca	1 180	2 640

Avveckling av "orättvisa" skatteförmåner

- ger staten icke oväsentlig inkomstförstärkning som kompensation för föreslagna sänkningar av inkomstskatten
- belastar i stort skattebetalare, som kan bära skattesärpningen
- kan inte bli inflationsdrivande
- gör det mindre nödvändigt att höja allmänna konsumtionsskatter, vilka senare skulle drabba de ekonomiskt sämst ställda i samhället och dra med sig behov av kompenserade insatser.

Som personlig synpunkt vill jag anföra att det finns anledning att vid finansieringsdiskussioner i anslutning till sänkta marginalsatser m. m. beakta den möjlighet som reduktion av vissa skatteförmåner kan ge.

Finansutskottets yttrande*Bilaga 1***1978/79: 1 y****över propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstkatten, m. m., jämte motioner***Till skatteutskottet*

Skatteutskottet har genom beslut 1979-04-03 berett finansutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstkatten, m. m., jämte motioner i vad avser finansutskottets ämnesområde.

Finansutskottet får anföra följande.

När finansutskottet senast i mer samlad form bedömde de ekonomiska perspektiven för vårt land framöver (FiU 1978/79: 20) inskräpte utskottet behovet av att noga följa utvecklingen. Utskottet konstaterade att det rådde osäkerhet i fråga om utvecklingstendenserna på flera viktiga områden. Vad som därefter inträffat inskräper ytterligare vikten av vad utskottet då anförde. Den förvärrade oljekrisen kan nu konstateras få betydande återverkningar på den internationella ekonomin. I Sverige har den ekonomiska uppgången fortsatt, vilket understryker betydelsen av att den ekonomiska politiken sköts med kraft och skicklighet. Riskerna för ökande balansproblem och snabbt stigande inflation under loppet av år 1979 kan nu sägas vara än kraftigare markerade än vad utskottet fann i början av året. Det snabbt stigande budgetunderskottet, vars effekter utskottet varnade för i februari månad, synes nu komma att öka ytterligare, vilket kommer att förvärra de balansproblem vi står inför. Utskottet återkommer till avvägningsproblemen på såväl kortare som längre sikt i samband med behandlingen av den reviderade finansplanen senare i vår.

Den ekonomiska utvecklingen i vårt land framöver är i väsentlig mån beroende av att vi kan åstadkomma en balanserad utveckling av priser och löner. Det är statsmakternas uppgift att genom en aktiv inflationsbekämpning och väl avvägda skattejusteringar skapa goda förutsättningar för parternas avtalsförhandlingar. Den nu förda regeringspolitiken brister emellertid i båda dessa hänseenden. Inflationzbekämpningen drivs inte med tillräcklig kraft och konsekvens. Än allvarigare är att det förslag till åtgärder på skatteområdet som regeringen lagt fram i propositionen 160 inte lägger en god grund för en lugn avtalsrörelse.

En sänkning av de direkta skatterna för hushållen utgör enligt utskottets mening ett ofrånkomligt led i en politik som syftar till fortsatt balanserad ekonomisk tillväxt. Genom en väl avpassad skatteomlägg-

ning kan vi skapa förutsättningar för att den kommande avtalsrörelsen skall ge ett resultat som bidrar till en sådan balanserad uppgång i vår ekonomi. Genom skattesänkningar kan löntagarna tillförsäkras en viss ökning av sina disponibla inkomster utan att detta behöver leda till så stora avtalsmässiga löneökningar att vår internationella konkurrenskraft försvagas. Man kan dessutom genom sänkningar av direktskatten minska de nu så betydande marginaleffekterna i skattesystemet. En förutsättning för att en skatteomläggning skall ha dessa effekter på avtalsrörelsen är emellertid att den ges en sådan fördelning att den verkligen underlättar parternas arbete. Utskottet nödgas konstatera att den fördelning av skattesänkningarna som följer av förslaget i propositionen inte har denna effekt.

För att ett beslut om skatteomläggning skall ha avsedd verkan, nämligen att gynnsamt påverka förutsättningarna för ett nytt avtal, är det vidare av vikt att parterna på arbetsmarknaden vet vilka kompenserande finansieringsåtgärder som skatteomläggningen ger upphov till. Denna fråga lämnas emellertid öppen i regeringsförslaget. Man antyder flera olika vägar, varvid effekterna av de skilda alternativen blir klart olika på företagens lönebetalningsförmåga och hushållens reallt disponibla inkomster. Enligt utskottets mening bör man därför fatta beslut om sänkningar av den direkta skatten samtidigt med att man beslutar om finansieringen. Detta understryks med kraft i partimotionerna från centerpartiet (2432) och socialdemokraterna (2433).

Mot bakgrund av det anförda är det enligt utskottets mening olämpligt att riksdagen fattar beslut beträffande viss del av skatteomläggningen i vår och andra delar i höst. Mot ett sådant förfarande talar såväl behovet av att senare under året bättre kunna bedöma de ekonomiska utsikterna inför 1980 och 1981 som att skatteomläggningen måste kunna bedömas i sin helhet av avtalsparterna. Till saken hör även att frågan om införande av en s. k. produktionsfaktorskatt är föremål för utredning med sikte på att tidigt i höst redovisa ett preliminärt material.

Enligt finansutskottets mening bör riksdagen sålunda avvisa förslaget till ny skatteskala i propositionen och hemställa hos regeringen att nytt förslag föreläggas riksdagen för beslut i höst. Därmed skulle yrkandet 3 i motionen 2432 vara tillgodosett.

Riktpunkten vid utarbetandet av ett nytt förslag bör vara en sänkning av de direkta skatterna som ges en sådan profil att den verkligen underlättar avtalsrörelsen. Förslaget bör sikta till att dämpa marginalskatterna i ett brett skikt av inkomstskalan och göra det på ett sådant sätt att särskilt de lägre inkomsttagarnas situation uppmärksammas.

En annan utgångspunkt för arbetet med det nya förslaget till skatteomläggning bör vara att det totalfinansieras. Det stora underskottet i statens budget utgör i en uppåtgående konjunktur ett starkt orosmoment. Det är därför en självklar utgångspunkt att beslut som minskar

statsinkomsterna liksom nya åtaganden på utgiftssidan fullt ut kompenseras genom motsvarande inkomstförstärkningar.

Finansutskottet har vid sin inledda beredning av propositionen 95 om den kommunala ekonomin och de motioner som väckts med anledning av propositionen funnit det nödvändigt att beslut om reformeringens inriktning och omfattning fattas redan nu i vår. Detta är nödvändigt med hänsyn till kommunernas ekonomiska planering. Regeringen har i propositionerna 115, 160 och 202 lagt fram förslag om inkomstförstärkningar som täcker kostnaderna för den kommunalekonomiska reformen för år 1980. Förslag om andra inkomstförstärkningar har väckts i motioner. Det tillkommer inte finansutskottet att bereda de sålunda framlagda förslagen.

Finansutskottet vill i sammanhanget påpeka att regeringen i propositionen 95 redovisar förslag om förenklad beräkning av det kommunala skatteunderlaget. De härav följande lagförslagen läggs fram i propositionen 160. Den lösning av frågan som regeringen föreslagit är direkt knuten till utformningen av skatteomläggningen för 1980. I motionerna 2371 (s) och 2433 (s) yrkas avslag på regeringens förslag. För att få en samlad behandling av frågan överlämnas härmed yrkandet 6 i motionen 2371 av finansutskottet till skatteutskottet.

En konsekvens av utskottets ställningstagande att regeringens förslag till skattereform för 1980 bör avvisas blir att beslut i frågan om förenklad beräkning av det kommunala skatteunderlaget inte heller kan fattas under våren. Ett nytt förslag från regeringen om inkomstskatteskalar m. m. för 1980 bör således även inkludera den här berörda frågan.

I motionen 2349 (m) tas upp möjligheterna att i ökad utsträckning använda sparstimulerande åtgärder i konjunkturpolitiskt syfte i stället för skattehöjningar. Motionärerna erinrar om de förslag som tidigare tagits upp i motionen 1108 och för därutöver nu fram tanken på emission av ett särskilt sparobligationslån med förmånliga villkor för att öka hushållssparandet.

Utskottet vill instämma med motionärerna i det betydelsefulla i att söka uppnå ett ökat sparande i samhället, inte minst ett ökat hushållssparande. Åtgärder i denna riktning torde komma att erfordras framöver även med en totalfinansiering av den nu aktuella skatteomläggningen, något som finansutskottet i det föregående kraftigt understrukt behovet av. Vad gäller de konkreta förslag motionärerna hänvisar till har de som väckts i motionerna 1113 och 1612 (med motivering i motionen 1108) på finansutskottets hemställan (FiU 1978/79: 27) nyligen avvisats av riksdagen. Vad gäller förslaget om ett särskilt till hushållen riktat sparobligationslån med kort löptid prövas dessa frågor fortlöpande av riksgäldsfullmäktige. Någon särskild hemställan till vare

sig regeringen eller riksgäldsfullmäktige torde mot denna bakgrund inte vara erforderlig.

I motionen 2349 begärs ett tillkännagivande om nödvändigheten av att begränsa den offentliga utgiftsexpansionen. Finansutskottet underströk allvaret i det statsfinansiella läget i betänkandet över årets finansplan och budgetförslag (FiU 1978/79: 20). Det torde finnas anledning återkomma till frågan vid utskottets behandling av det reviderade budgetförslaget senare i vår. Perspektiven rörande den kommunala ekonomin tar utskottet upp i ett särskilt betänkande med anledning av propositionen 95 med tillhörande motioner. Något särskilt riksdagens tillkännagivande erfordras enligt utskottets mening inte i nu förevarande sammanhang.

Stockholm den 24 april 1979

På finansutskottets vägnar

BJÖRN MOLIN

Närvarande: Björn Molin (fp), Kjell-Olof Feldt (s), Knut Johansson (s), Torsten Gustafsson (c), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s), Anton Fågelsbo (c), Arne Gadd (s), Per-Axel Nilsson (s), Rolf Rämgård (c), Anita Gradin (s), Olle Wästberg i Stockholm (fp), Rune Rydén (m), Göthe Knutson (m) och Axel Kristiansson (c).

Avvikande meningar

1. av Björn Molin och Olle Wästberg i Stockholm (båda fp) som anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "När finansutskottet" och på s. 3 slutar med "berörda frågan" bort ha följande lydelse:

I propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstskatten, m. m., framhåller föredragande statsrådet att såväl de föreslagna inkomstskattelättnaderna som de i proposition 95 om den kommunala ekonomin föreslagna ökade överföringarna till kommunsektorn måste finansieras. Totalkostnaden för de olika reformerna beräknas till ca 4 450 milj. kr. I propositionen redovisas konkreta inkomstförstärkningar om sammanlagt ca 1 850 milj. kr., varom förslag numera också i olika propositioner förelagts riksdagen.

Beträffande det återstående finansieringsbehovet framhåller föredraganden att det i dagens skattesystem väsentligen endast finns två möjligheter att täcka det, nämligen antingen genom en höjning av mervärdeskatten eller genom en höjning av någon arbetsgivaravgift. I riksdagen har emellertid också framförts förslag om införande av en ny skatteform, som kallats allmän produktionsfaktorskatt. En utredning om olika former av bruttoskatten har därför tillkallats, med uppgift att

redovisa de valmöjligheter som finns och konsekvenserna av olika lösningar. Utredningen skall arbeta skyndsamt och en preliminär redovisning bör föreligga i sådan tid att den kan vara till ledning vid statsmakternas ställningstagande till finansieringsfrågan i höst. I denna situation bör, enligt föredraganden, valet av finansieringskälla nu anstå samtidigt som det betonas att omläggningarna i sin helhet bör finansieras.

I motionen 2433 (s) hävdas att de utgiftsökningar som är förenade med skatteomläggningen kräver en inkomstförstärkning på åtminstone samma belopp. I motionen föreslås att riksdagen nu gör ett "uttalande" om att kostnaderna för en skatteomläggning skall finansieras genom ett skatte- och avgiftsuttag på produktionen som ger staten full täckning för de kostnader som är förenade med skatteomläggningen. Också i motionen 2433 förutsätter man att det definitiva beslutet med åtföljande lagändringar om finansieringarna av skatteomläggningarna tas av riksdagen i höst.

I motionen 2432 (c) föreslås att hela beslutet om skatteskala i den statliga inkomstskatten för 1980 skjuts upp till hösten och att beslut om finansieringarna av skatteomläggningen då självfallet också skall tas i höst. I motionen framhålls f. ö. att man inte bör finansiera ordinarie statliga utgifter via socialförsäkringssystemet.

I motionen 2349 (m) avvisas uppfattningen att det i nuvarande samhällsekonomiska och statsfinansiella läge skulle vara nödvändigt att en skatteomläggning i allt väsentligt måste finansieras genom skattehöjningar på andra områden. Man påpekar i motionen att behovet av skattehöjningar under 1980 är helt avhängigt av konjunkturutvecklingen i stort och att några bestämda uttalanden i fråga om finansieringen därför inte kan göras nu.

Enligt finansutskottets mening är det, så som framhållits i propositionen och i några av motionerna, nödvändigt att kompensera statsbudgeten såväl för inkomstbortfallet till följd av en fortsatt reformering av inkomstskatten som för utgiftsökningarna i fråga om den kommunala skatteutjämningen m. m. En utebliven finansiering leder eljest till en oförsvarlig ökning av det redan stora budgetunderskottet. Utskottet anser därför att riksdagen nu bör uttala sig för att de aktuella reformerna i sin helhet finansieras. Om regeringens förslag till höjningar av vissa skatter och avgifter godtas av riksdagen har ett belopp om ca 1 850 milj. kr. täckts in. För att täcka återstående finansieringsbehov torde i dagens skattesystem, så som framhålls i propositionen, endast två skatteformer komma i fråga, nämligen mervärdesskatten eller någon arbetsgivaravgift. Ett nytt alternativ kan möjligen vara den s. k. allmänna produktionsfaktorskatt som föreslagits i motionerna 1697 och 2433.

Regeringen har tillkallat en särskild utredning om olika former av bruttoskatter. Denna utredning, som redan inlett sitt arbete, skall bl. a. närmare belysa konsekvenserna av införande av en produktionsfaktor-

skatt och jämföra dess verkningar med nu existerande skatteformer. Utredningen skall arbeta skyndsamt och ett preliminärt material skall redovisas i sådan tid att det kan vara till ledning för statsmakternas ställningstagande till finansieringsfrågan nu i höst. Med detta underlag bör det då vara möjligt att bättre bedöma vilken form av indirekt beskattning som skall väljas för att täcka det föreliggande finansieringsbehovet.

Mot denna bakgrund delar finansutskottet den bedömning som görs såväl i propositionen som i motion 2433, nämligen att det definitiva finansieringsbeslutet bör anstå till i höst. Riksdagen bör inte nu binda sig i fråga om valet av finansieringskälla, utan inskränka sig till uttalandet att reformerna i fråga om den statliga inkomstkatten och den kommunala ekonomin i sin helhet bör finansieras och att beslut om *hur* finansieringen skall ske bör fattas i höst.

I motionen 2432 föreslås att inte bara finansieringsbeslutet utan också beslutet om den statliga inkomstkattens utformning skall uppskjutas till i höst. Finansutskottet vill emellertid erinra om att det för arbetsmarknadens parter är viktigt att förutsättningarna i form av inkomstskattelättnader är kända när avtalsförhandlingarna skall inledas. Om riksdagens beslut kommer först i november eller december, vilket erfarenhetsmässigt är fallet när skattebeslut fattas under hösten, är detta en nackdel. I år gäller också att gällande avtal löper ut redan i slutet av oktober, vilket innebär att det är mer angeläget än någonsin att förhandlingsstarten inte onödigtvis fördröjs. Utskottet vill vidare betona att bl. a. ledande företrädare för TCO uttalat att marginalskaattelättnader av den omfattning propositionen föreslår är ett minimum för att ge en god grundval för löneavtalen. Till sist kan utskottet också konstatera att ett beslut om sänkta marginalsatser nu i vår överensstämmer med trepartiregeringens regeringsförklaringar såväl hösten 1976 som hösten 1978.

I och för sig kunde det då hävdas att även frågan om reformernas finansiering är ett viktigt inslag i avtalsförhandlingarnas förutsättningar och att ett beslut även på denna punkt borde fattas redan nu i vår. Som utskottet redovisat står det emellertid klart att ytterligare faktamaterial behövs för att riksdagen skall kunna fatta ett väl underbyggt beslut på denna punkt. Inte minst från löntagarorganisationernas sida har man efterlyst den ytterligare belysning av de olika tänkbara alternativen som nu skall ges genom den snabbutredning som tillkallats. Även konjunkturpolitiska skäl kan anföras för att vänta med ställningstagandet till finansieringsfrågan i de delar bruttoskatter skall utnyttjas.

I debatten efter det att propositionen framlagts har emellertid den åsikten framkommit att ett beslut om inkomstkatteskalen m. m. inte kan fattas i vår därför att finansieringsfrågan inte är i detalj löst. Från regeringens sida har därvid uttalats att man är beredd att medverka till

ett beslut om finansieringen av hela reformpaketet vid innevarande riksmöte, om det visar sig att majoritet finns för detta. Finansutskottet anser på angivna grunder att finansieringsbeslutet bör anstå och att riksdagen nu endast bör uttala att en fullständig finansiering är nödvändig i höst. Finansutskottet förutsätter dock att skatteutskottet prövar en annan lösning i fråga om tidpunkt för finansiering, om en sådan lösning trots allt visar sig mest ändamålsenlig för att säkerställa att ett beslut om skatteskalen m. m. fattas nu i vår.

Finansutskottet vill i sammanhanget påpeka att regeringen i propositionen 95 redovisar förslag om förenklad beräkning av det kommunala skatteunderlaget. De härav följande lagförslagen läggs fram i propositionen 160. Den lösning av frågan som regeringen föreslagit är direkt knuten till utformningen av skatteomläggningen för 1980. I motionerna 2371 (s) och 2433 (s) yrkas avslag på regeringens förslag. För att få en samlad behandling av frågan överlämnas härmed yrkandet 6 i motionen 2371 av finansutskottet till skatteutskottet. Finansutskottet tillstyrker från sina utgångspunkter förslaget i propositionen till förenklad skatteberäkning.

2. av Rune Rydén och Göthe Knutson (båda m) som anför:

Finansutskottet kommer senare i samband med sin behandling av kompletteringspropositionen att få tillfälle att mer i detalj behandla utvecklingstendenserna i den svenska ekonomin på kortare och längre sikt. Att regeringen i propositionen 160 om fortsatt reformering av inkomstskatten m. m. och i propositionen 95 om den kommunala ekonomin inte sökt sätta in där framlagda förslag i ett vidare samhällsekonomiskt perspektiv är i och för sig att beklaga. En sådan analys finns däremot i moderata samlingspartiets motion 1978/79: 2349.

Enligt vår uppfattning förutsätter en utveckling, som kommer ens i närheten av de förhållandevis optimistiska beräkningarna i 1978 års långtidsutredning, att skattepolitiken ges en sådan utformning, att den möjliggör reala inkomstförbättringar efter skatt för den yrkesverksamma delen av befolkningen. Detta förutsätter en långtgående återhållsamhet med offentliga utgifter för att eliminera behovet av skattehöjningar. Det förutsätter vidare en sådan utformning av skattepolitiken att det lönar sig att arbeta och att arbete, företagande, initiativ och sparande stimuleras.

Förslagen i proposition 160 i fråga om en nedjustering av marginalskatterna samt om tillskapandet av ett marginalskaftet kan enligt vår bedömning ses som ytterligare steg i en sådan politik och en fortsättning av den reformering som inleddes av den borgerliga trepartiregeringen genom skatteomläggningarna för 1977 och 1978 samt genom indexregleringen av skatteskalen. Riksdagen bör enligt vår uppfattning under

våren fatta beslut i dessa frågor. Att som utskottets majoritet av socialdemokrater och centerpartister förordar skjuta upp ett beslut till hösten om utformningen av skatteskalorna för 1980 är enligt vår bedömning inte meningsfullt. Det är tvärt om angeläget att t. ex. parterna på arbetsmarknaden på ett så tidigt stadium som möjligt har kännedom om de skatteregler som kommer att gälla under nästa år för att därigenom kunna göra de överväganden som erfordras inför slutandet av nya avtal.

Vad gäller finansieringen av en skatteomläggning kan däremot denna fråga med fördel skjutas till hösten, när vi vet mer om den ekonomiska utvecklingen under 1980. Behovet av skatteåtgärder är beroende av såväl den interna som den externa ekonomiska utvecklingen liksom av löne- och kostnadsutvecklingen i övrigt. Målet bör vara att några skattehöjningar inte alls skall ske.

Socialförsäkringsutskottets yttrande*Bilaga 2***1978/79: 2 y****över viss del av propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstskatten, m. m. jämte motion***Till skatteutskottet*

Genom beslut den 3 april 1979 har skatteutskottet berett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över dels propositionen 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstskatten, m. m., punkterna 13 och 14 i hemställan, dels den i anledning av propositionen väckta motionen 1978/79: 2433 av Olof Palme m. fl. (s) i motsvarande del (yrkandena 12 och 13).

Försäkrad, som är inskriven hos försäkringskassa, har rätt till sjukpenning om han har en årlig förvärvsinkomst som uppgår till minst 4 500 kr. eller är s. k. hemmamake. Med hemmamake avses sådan försäkrad som har en arbetsinkomst som understiger 4 500 kr. om året men som är gift och stadigvarande sammanbor med sin make eller, i annat fall, stadigvarande sammanbor med barn under 16 år eller med någon som han tidigare har varit gift med eller har eller har haft barn med. För varje sjukpenningförsäkrad förvärvsarbetande fastställer försäkringskassan en sjukpenninggrundande inkomst. Härmed avses den inkomst i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad som den försäkrade kan antas komma att få under det närmaste året.

Fr. o. m. år 1974 är sjukpenningen skattepliktig och pensionsgrundande. I samband med denna reformering av sjukpenningförsäkringen höjdes den nedre inkomstgränsen för tillhörighet till försäkringen från 1 800 kr. till 4 500 kr. (prop. 1973: 46, SfU 1973: 21, rskr 197). Föredragande departementschefen anförde i anslutning härtill att den nedre inkomstgränsen tämligen nära följt deklarationspliktsgränsen alltsedan den obligatoriska sjukpenningförsäkringen infördes och att gränserna för å ena sidan deklarations- och skatteplikt och å andra sidan tillhörighet till sjukpenningförsäkringen borde överensstämma. För en höjning av inkomstgränsen talade enligt departementschefen också den allmänna löneutvecklingen sedan år 1962 då gränsen om 1 800 kr. bestämdes.

I lagen om arbetsskadeförsäkring, som trädde i kraft den 1 juli 1977, har införts bestämmelser som innebär att den sjukpenninggrundande inkomsten i regel läggs till grund för beräkning av sjukpenning och livränta från arbetsskadeförsäkringen. Om årsinkomsten är lägre än 4 500 kr., skall ersättningsunderlaget beräknas till detta belopp. Motiven bakom bestämmelserna var bl. a. att skapa enhetliga beräkningsgrunder för sjukpenning inom socialförsäkringsområdet (prop. 1975/76: 197, SfU 1975/76: 40, rskr 377).

I den föreliggande propositionen läggs fram förslag bl. a. om att vissa skattepliktiga förmåner, såsom sjukpenning m. m., skall inräknas i det kommunala skatteunderlaget. För att balansera den ökning av det nämnda skatteunderlaget som blir följden av förslaget bör, enligt propositionen, grundavdraget vid den kommunala inkomsttaxeringen höjas från 4 500 kr. till 6 000 kr. samtidigt som den av staten finansierade särskilda skattereduktionen minskas i motsvarande mån. Enligt uttalanden i propositionen medför det höjda grundavdraget att någon kommunal skatt inte blir aktuell — och i praktiken inte heller någon statsskatt — förrän inkomsten överstiger 6 000 kr. I propositionen erinras om att departementschefen i annat sammanhang (prop. 1978/79: 111, bil. 7) har föreslagit att deklarationspliktsgränsen höjs till 6 000 kr. Motsvarande beloppshöjning bör enligt propositionen ske även på andra håll i skattelagstiftningen där en anknytning finns till grundavdragets storlek, t. ex. beträffande skatteplikten för sjukpenning.

Som en följd av ändrade bestämmelser om kommunalt och statligt grundavdrag i skattelagstiftningen föreslås, med i huvudsak samma motivering som när gränsen senast höjdes, att den nedre inkomstgränsen för tillhörighet till sjukpenningförsäkringen höjs till 6 000 kr. Detta medför i sin tur, enligt propositionen, motsvarande ändringar i lagen om arbetsskadeförsäkring. För att förebygga att försäkrade, som vid tiden för lagändringens ikraftträdande den 1 januari 1980 har en årlig förvärvsinkomst mellan 4 500 kr. och 6 000 kr., får en försämring i skyddet vid sjukdom föreslås att sådana försäkrade övergångsvis får behålla sin sjukpenningförsäkring enligt nuvarande regler så länge inkomsten uppgår till 4 500 kr. men inte till 6 000 kr. Stiger inkomsten till 6 000 kr. eller däröver blir de nya reglerna tillämpliga.

Motionärerna i motionen 2433, Olof Palme m. fl., begär (yrkandena 12 och 13) att riksdagen avslår förslagen om ändringar i lagen om allmän försäkring och lagen om arbetsskadeförsäkring. De erinrar om att de i en motion med anledning av propositionen 1978/79: 95 om den kommunala ekonomin yrkar avslag på regeringens förslag om en höjning av det kommunala grundavdraget till 6 000 kr. Motivet för motionärernas avslagsyrkande är att regeringen inte har presenterat en tillfredsställande lösning på hur den framtida kostnadsfördelningen mellan stat och kommun skall utformas om kommunerna får tillgodoräkna sig skatten på förmånsinkomsterna. Härtill kommer enligt motionärerna att förslagen kommer att skapa byråkratiska följdverkningar av betydande omfattning. Motionärerna finner det också anmärkningsvärt att regeringen utan föregående remissbehandling lagt fram förslag som medför administrativa svårigheter. Intill dess ett bättre förslag föreligger om hur man skall kunna bevara neutraliteten mellan stat och kommun i fråga om beskattningsrätten på förmånsinkomsterna bör grundavdragen enligt motionärernas mening bibehållas vid 4 500 kr. vid såväl den statliga

som den kommunala beskattningen. De yrkar till följd härav avslag på samtliga förändringar som förorsakas av regeringsförslaget om de ändrade grundavdragen.

Utskottet, som ansluter sig till motionärernas överväganden, anser — från de synpunkter utskottet har att företräda — att någon höjning inte bör ske av den nedre inkomstgränsen för tillhörighet till sjukpenningförsäkringen. Som en följd härav kan utskottet inte heller biträda förslaget om ändringar i lagen om arbetsskadeförsäkring. Utskottet föreslår således att skatteutskottet tillstyrker bifall till motionen 2433, yrkandena 12 och 13, och avstyrker bifall till propositionen, punkterna 13 och 14 i hemställan.

Stockholm den 17 april 1979

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Eric Carlsson (c), Per-Eric Ringaby (m), Gillis Augustsson (s), Arne Magnusson (c), Helge Karlsson (s), Britta Bergström (fp), Eric Marcusson (s), Börje Nilsson (s), Gösta Andersson (c), Ralf Lindström (s), Elis Andersson (c), Christer Nilsson (s), Blenda Littmarck (m) och Börje Hörnlund (c).

Avvikande meningar

1. av Eric Carlsson, Arne Magnusson, Gösta Andersson, Elis Andersson och Börje Hörnlund (alla c), vilka anser att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet, som" och slutar med "i hemställan." bort ha följande lydelse:

Såsom framgår ovan av uttalanden i propositionen är den föreslagna höjningen av den nedre inkomstgränsen för tillhörighet till sjukpenningförsäkringen och följdändringarna i lagen om arbetsskadeförsäkring en konsekvens av regeringens förslag om bl. a. ändringar beträffande det kommunala och det statliga grundavdraget. På grund härav anser utskottet att skatteutskottet endast bör biträda sådana ändringar i lagen om allmän försäkring och lagen om arbetsskadeförsäkring som kan följa av skatteutskottets beslut i frågan om grundavdragen vid beskattningen.

2. av Per-Eric Ringaby (m), Britta Bergström (fp) och Blenda Littmarck (m), vilka anser att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet, som" och slutar med "i hemställan." bort ha följande lydelse:

Såsom framgår ovan av uttalanden i propositionen är den föreslagna höjningen av den nedre inkomstgränsen för tillhörighet till sjukpenningförsäkringen och följdändringarna i lagen om arbetsskadeförsäk-

ring en konsekvens av regeringens förslag om bl. a. ändringar beträffande det kommunala och det statliga grundavdraget. Under förutsättning att de i propositionen föreslagna ändringarna beträffande grundavdragen genomförs anser utskottet — från de synpunkter utskottet har att företräda — att skatteutskottet bör tillstyrka bifall till punkterna 13 och 14 i propositionens hemställan samt avstyrka bifall till motionen 2433, yrkandena 12 och 13.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande*Bilaga 3***1978/79:4 y****över motionen 1978/79:2435 såvitt angår frågan om stöd till fackliga organisationer***Till skatteutskottet*

Skatteutskottet har berett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över motionen 1978/79:2435, yrkandet 4, av Lars Werner m. fl. (vpk). Motionen har väckts med anledning av propositionen 1978/79:160 om fortsatt reformering av inkomstskatten, m. m.

Motionen

I motionen anføres under rubriken Avdrag för fackföreningsavgifter:

Det finns bland de fackliga organisationerna ett starkt – och befogat – intresse av att en avdragsrätt för fackföreningsavgifter införs. Motiven är dels att avdrag medges för avgifter till arbetsgivarorganisationer, dels ock att det för den enskilde medlemmen inte skall vara alltför ekonomiskt betungande att genom medlemskap delta i och stödja de fackliga organisationernas verksamhet. Dessa skäl bör tillmätas stor vikt vid riksdagsbehandling av frågan.

Samtidigt är det enligt vpk:s mening en illusion att tro att likställighet på detta sätt kan uppnås mellan de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna. Detta talar för att slopa avdragsrätten för avgifter till arbetsgivarorganisationer. De fackliga organisationernas verksamhet bör i stället stödjas på annat sätt. Detta kan exempelvis ske genom införandet av ett direkt statligt stöd till de fackliga organisationerna. Detta kan exempelvis utgå med samma belopp som värdet av att avdragsrätt för fackföreningsavgifterna inte införs. – Däremot bör den hittillsvarande skatteplikten för erhållna konfliktunderstöd från arbetsgivarorganisation bibehållas. Likaledes bör skattefriheten för erhållet understöd från arbetslöshetskassa bibehållas av principiella skäl.

Motionen mynnar på denna punkt ut i ett yrkande (4) att riksdagen skall besluta att hos regeringen hemställa om förslag till ett stöd till de fackliga organisationernas verksamhet enligt de i motionen angivna linjerna.

Utskottet

Som framgår av motionen är det ett skatterättsligt resonemang som ligger bakom motionsyrkandet. Arbetsmarknadsutskottet har inte sett som sin uppgift att bedöma de aspekterna på frågan.

Statligt stöd utgår i viss omfattning till organisationer på arbetsmarknaden men då för speciella ändamål främst i samband med utbildning, t. ex. om ny arbetsrättslig lagstiftning. I samband med övervägandena om en ny förtroendemannalag har det varit aktuellt med statsbidrag för att stödja viss regional facklig verksamhet.

Det saknas underlag för att ta ställning till frågan om allmänt organisationsstöd av den typ och storlek som motionärerna tänker sig. Motionsyrkandet avstyrks därför. När det gäller att vid sidan av medlemsavgifter finansiera facklig verksamhet vill utskottet peka på den gällande förtroendemannalagen som innebär att produktionen direkt får bära kostnader för facklig verksamhet i anslutning till arbetsplatserna.

Stockholm den 24 april 1979

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

ELVER JONSSON

Närvarande: Elver Jonsson (fp), Bengt Fagerlund (s), Jan-Ivan Nilsson (c), Alf Wennerfors (m), Birger Nilsson (s), Gördis Hörnlund (s), Allan Gustafsson (c), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Bernt Nilsson (s), tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp), Pär Granstedt (c) och Frida Berglund (s).

RIKSSKATTEVERKET
Riksdagens skatteutskott

1979-04-24

Bilaga 4

Yttrande i anledning av prop. 1978/79: 160 om fortsatt reformering av inkomstkatten, m. m.

Riksdagens skatteutskott har beslutat att under hand bereda riksskatteverket (RSV) och någon länsstyrelse tillfälle att från tekniska utgångspunkter yttra sig över prop. 1978/79: 160 i vad avser förslagen om ökning av det kommunala skatteunderlaget, höjning av det kommunala grundavdraget och slopande av det statliga grundavdraget.

RSV får i anledning härav anföra följande.

Ökning av det kommunala skatteunderlaget

Genom ändringar i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m. samt i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse föreslås ökning av det kommunala skatteunderlaget. Det föreslagna systemet medför betydande administrativa förenklingar.

Enhetligt underlag för inkomstbeskattningen

Före taxeringsåret 1972 var kommunalskatten avdragsgill vid taxering till statlig inkomstskatt. De taxerade inkomsterna blev därigenom olika vid den statliga och kommunala taxeringen. Detsamma gällde om den beskattningsbara inkomsten.

Genom 1970 års skattereform blev överensstämmelsen mellan den statliga och kommunala taxeringen bättre. Detta var en följd av att kommunalskatteavdraget avskaffades för fysiska personer m. fl. och att möjlighet för ena maken att utnyttja andra makens ortsavdrag togs bort. Det råder inte någon tvekan om att denna reform innebar en förenkling. Exempel på detta är att

- informationen till de skattskyldiga kunde göras mer lättillgänglig,
- de skattskyldiga fick lättare att kontrollera sina skatter och
- myndigheternas arbete med jämkning, omräkning av skatt m. m. underlättades.

Propositionens förslag om differentierade grundavdrag innebär att arbetet i viss utsträckning kompliceras. Enligt RSVs mening ligger förslaget inte i linje med senare tiders uttalanden om att skattesystemet måste förenklas.

Under en övergångstid av omkring 10 år kommer de föreslagna ändringarna att medföra merarbete vid omräkning av skatt, eftersom en sådan omräkning alltid skall göras med utgångspunkt från de regler som gällde det år omräkningen avser. Omräkningen nu måste således göras med anledning av ändringar av taxeringar föranledda av beslut i skattedomstol eller beslut i taxeringsnämnd vad beträffar tillämpningen av reglerna om ackumulerad inkomst.

Extra avdrag för folkpensionärer

Förslaget om grundavdrag enbart vid den kommunala taxeringen torde komma att medföra att RSVs anvisningar blir mer komplicerade och till följd härav svårare att tillämpa exempelvis genom att extra avdrag måste medges med olika belopp vid taxeringarna till statlig och kommunal inkomstskatt.

Skattereduktionen

Skattereduktionen infördes genom 1970 års skattereform. Den avsåg bl.a. att kompensera bortfallet av ortsavdrag (grundavdrag) för hemmake. Skattereduktionen storlek är beroende av andra makens statligt taxerade inkomst.

Nu föreslås att det statliga grundavdraget avskaffas. Man kan då fråga sig vad skattereduktionen avser att kompensera. Det samspel som finns mellan ena makens grundavdrag och andra makens skattereduktion framgår av bilagda tablå.

Som nämnts ovan är skattereduktionen storlek beroende av andra makens statligt taxerade inkomst. Detta har varit logiskt så länge de statliga och kommunala taxeringarna sammanfallit eller varit av ungefär lika storlek. I det föreslagna systemet finns inte samma logik kvar.

Grundtanken med skattereduktionen var således att ersätta grundavdraget och därvid särskilt det statliga grundavdraget. Då detta nu föreslås avskaffat är det mer logiskt att ena makens skattereduktion knyts an till andra makens kommunalt taxerade inkomst. Taxering till kommunal inkomstskatt kan emellertid ske inte bara i hemortskommunen utan också i annan kommun och hänsyn bör därvid tas till summan av de kommunalt taxerade inkomsterna. Detta bereder inte några större svårigheter eftersom debitering av skatt för fysiska personer sker enbart i hemortskommunen, varvid även taxeringar i annan kommun beaktas.

Begränsningsregeln (den s. k. 80/85 %-regeln)

Avskaffandet av det statliga grundavdraget får vissa följdverkningar vid tillämpning av begränsningsregeln. Utgångspunkt för beräkning av begränsningen (spärrbeloppet) är den statligt beskattningsbara inkomsten. Det statliga grundavdraget föreslås emellertid avskaffat och för att skatteskärpning inte skall uppkomma till följd härav föreslås att utgångspunkten för beräkningen skall vara den statligt beskattningsbara inkomsten minskad med 4 500 kr.

Den synnerligen komplicerade beräkningen av begränsningen belastas med ytterligare ett moment, nämligen minskningen med 4 500 kr. Detta kan förefalla harmlöst men varje ytterligare moment kräver ändring av blanketter, information till de skattskyldiga och myndigheter.

Beräkning av skatt på B-inkomst

Vid beräkning av beskattningsbar B-inkomst gäller en friregel om 2 000 kr. Om ena maken inte haft annan inkomst än B-inkomst har denna kunnat uppgå till 4 500 kr. utan att B-inkomsten lagts samman med makens A-inkomst vid debitering av skatt.

För att skatteskärpningar skall undvikas föreslås att minst 4 500 kr. av den beskattningsbara inkomsten skall vara A-inkomst (i lagtexten har ordet "beskattningsbar" A-inkomst fallit bort). Vad som sagts ovan om begränsningsregeln gäller också i detta fall.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör. Vid den slutliga handläggningen har därjämte närvarit skattedirektörerna Nilsson och Berglöf samt biträdande skattedirektören Lundin, föredragande.

Gösta Ekman

Tore Lundin